

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

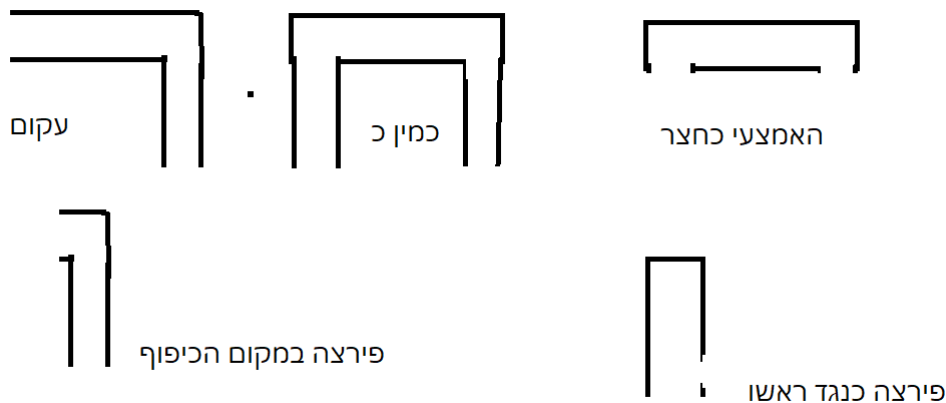
פרק א הלכה א

מתני': [דף א עמוד א] מבוי שהוא גבוה מעשרים אמה ימעט, רבי יהודה אומר אינו צריך, והרחב מעשר אמות ימעט, אם יש לו צורת פתח אף ע"פ שהוא רחב מעשר אמות אינו צריך למעט:

גמ': ר' יוסה אמר לה סתם בלא לציין שם של בעל המסורת, רבי אחא אמרה בשם רב, רבנן ילפין לה מפתחו של היכל, ורבי יודה יליף לה מפתח [דף א עמוד ב] האולם. אם מפתח האולם דיו ארבעים אמה. דתנינן תמן, פתח האולם גבוה ארבעים אמה ורוחב עשרים אמה. והא תני רבי חייה על דעת רבי יהודה אפילו ארבעים וחמשים אמה. ותני בר קפרא. אפילו מאה אמה? א"ר אבין, לרבי יהודה, קורה משום מחיצה דאמרינן פי תקרה יורד וחוסם ואפילו למעלה מעשרים אמה. ולרבנן קורה משום היכר ולמעלה מעשרים אמה אן היכר. ר' יודה כדעתיה, ורבנן כדעתהון. דתנינן תמן. וכן גשרים המפולשין מטלטלין תחתיהן בשבת דברי רבי יודה, וחכמים אוסרין. היך מה דאת אמר הכא לרבי יהודה את רואה את המלתירה הקורה כאילו יורדת וסותמת. אוף התם את רואה את התיקרה כאילו יורדת וסותמת. הוא דעתיה דר' יודה בסוכה. הוא דעתיה במבוי. הוא דעתהון דרבנן בסוכה, הוא דעתהון במבוי. ולא דמייא. דיש דברים כשירים בסוכה, ופסולין במבוי. כשירין במבוי, ופסולין בסוכה. דוקרנין, כשירין בסוכה ופסולין במבוי. ותני כן. הביא ארבעה דוקרנין וסיכך על גביהן. סוכה כשירה, מבוי פסול, הדא דתימר, בגבוהין ג' למעלה מכותלי המבוי. אבל אם אינן גבוהין ג' מכותלי המבוי, כשר. בשאין בהן בקורה רוחב ארבעה. אבל אם יש בהן רוחב ארבעה, אפילו גבוהין כמה כשר. דכשיש בו ארבעה טפחים אמרינן דפי תקרה יורד וסותם אפילו למעלה מעשרים אפילו לרבנן. יש דפנות כשירות בסוכה, ופסולות במבוי. ותני כן. שתים כהילכתן ושלישית אפילו טפח כשר. אמר רבי חייה בשם ר' יוחנן. שתים של ארבעה ארבעה טפחים, ושלישית אפילו טפח כשר. ובמבוי, עד שיהא מגופף מארבע רוחותיו. רחב מעשר אמות, סוכה כשרה ומבוי פסול. הדלה עליה את הגפן ואת הדלעת. בסוכה פסול, ובמבוי כשר. הדא דתימר עד בית סאתיים. אבל יתיר מבית סאתיים, נעשית כמחיצה שהוקפה לזרעים, שאין מטלטל בה אלא בארבע אמות. [דף ב עמוד א] חמתה מרובה מצילתה. בסוכה פסולה ובמבוי כשר. סוכה מקורה פסולה, מבוי מקורה כשר. אמר רבי אמי בשם רב הושעיא. לא סוף דבר מקורה, אלא אפילו נתן מלתרא קורה. אם יש בה רחב ארבעה טפחים, אפילו למעלה מעשרים אמה גם לדעת חכמים אמרינן פי תקרה יורד וסותם ומתרת את המבוי. רבי אחא ורבי חיננא אמרו בשם כהנא, אן הלכה כרבי יודה. פשיטא. דאי לא כן מה אן אמרינן. רבי יודה וחכמים תהא הלכה כרבי יודה? אלא בגין דא"ר יעקב בר אידי בשם ר' יהושע בן לוי, הלכה כדברי המיקל בהלכות עירובין. ותנן, מי שישן בדרך ולא ידע שחשיכה יש לו אלפים אמה לכל רוח דברי ר' יוחנן בן נורי וחכמים אומרים אין לו אלא ארבע אמות. ואמר רב נחמן בר יצחק בשם רבי יהושע בן לוי, הלכה כרבי יוחנן בן נורי. ומקשינן עליה, פשיטא. שהרי ריב"נ מקל. לא כן אמר רבי יעקב בר אידי בשם רבי יהושע בן לוי, הלכה כדברי המיקל בהלכות עירובין? ולמה א"ר יצחק בר נחמן בשם ריב"ל הלכה כרבי יוחנן בן נורי? וקשיינן עלה מה הקושיה? הרי היה צריך לאמר שהלכה כריב"נ. דאילו כן הוין סברין מימר. דמה דאמרינן הלכה כמיקל בעירובין, דווקא יחיד אצל יחיד. הא יחיד אצל חכמים לא. לכן אתו רבי יעקב בר אחא ורבי יעקב בר אידי ואמרו בשם ר' יהושע בן לוי. הלכה כרבי יוחנן בן נורי, אף שחכמים חלוקין עליו. דהלכה כמיקל אפילו כנגד רבים. לכן הייתי חושב שאף הכא תהא הלכה כרבי יודה, ואפילו שחכמים חלוקים עליו. קמ"ל שהלכה כחכמים. ולמה לדעת כהנא, אן הלכה כרבי יודה? דשמואל אמר הלכה כדברי המיקל בעירובין. א"ל רב חייה בר אשי. אף בכגון ההוא דתנינן תמן, וכן גשרים המפולשין מטלטלין תחתיהן בשבת, דברי רבי יודה. וחכמים אוסרין? א"ל, בעירובין אמרתי ולא במחיצות. סבר כהנא כהדא דשמואל, דבמחיצות אן הלכה כמקל. לפום כן הוא אמר, אין הלכה כרבי יודה. תנן, מבוי שהוא למעלה מעשרים אמה ימעט. לא אמר אלא למעלה מעשרים. הא בסוף בדיוק עשרים כשר. ותייא כרב. דרב אמר [דף ב עמוד ב] סוף שיעורן להקל. דכל מה שאמרו חכמים עד, זה עד בכלל. רבי יוחנן אמר, סוף שיעורן להחמיר. דאמר רבי חייה בשם רבי יוחנן. מבוי שקורתו למעלה מעשרים. נותן קורה בתוך עשרים, וממעט החלל מעשרים. ואמר רבי יוסה. והוא שיהא כל עובי הכשר קורה בתוך עשרים. רבי חלקיה אמר בשם רבי אחא. מה שאמר רבי יוסי שצריך שכל הכשר קורה יהיה למעלה מעשרים. אפילו כרב שאמר עד ועד בכלל אתיא היא. דרב אמר, שחיטה מחצה למחצה כשירה. ולמה אמרו חכמים פסולה? מפני מראית העין. שפעמים שיהיה פחות מחצי וכשירו. ואף במבוי כן. שאם תימר שיתן בעשרים, אף הוא נותן למעלה מעשרים: תנן, מבוי שהוא גבוה מעשרים אמה ימעט. כיצד

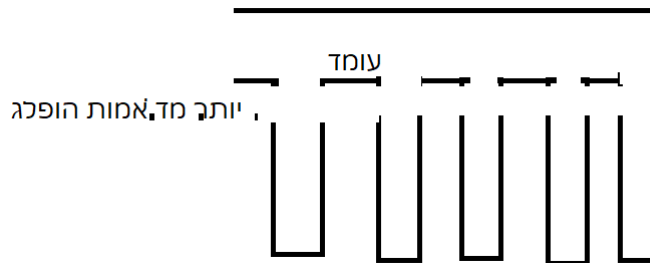
ימעט? עושה איצטבא על פתח המבוי תחת הקורה, ומתיר המבוי. כמה יהא בה? רבי אחא אמר בשם רבי הושעיה. ארבעה טפחים כדי מקום. רבי יוסה אומר. טפח, כדי קורה. חברייא אמרין, כל שהוא. שהרי אין כאן גובה עשרים אמה על רוחב טפח מתחת הקורה. לא היה גובה עשרה טפחים, צריך לחוק. כמה יחוק? רבי אחא אמר, ד' אמות כדי מבוי. רבי יוסה אמר, ד' טפחים כדי מקום. ר' יעקב בר אחא ור' יוסה אמרו בשם ר' יוחנן. עושה חריץ על פתח המבוי, עמוק י' ורחב ד'. בין מבפנים בין מבחוץ. והוא שיהא בתוך ג' לכותלי המבוי. ואפילו לרשב"ג דאמר תמן גבי קורה שאינה מגעת לדפנות, דפחות מארבעה הוי לבוד. מודי הכא בג'. דתמן למעלה, ברם הכא למטה, והגדיים בוקעים ביותר משלש טפחים. עשה גדר בפתח המבוי, גבוה עשרה ורחב ארבעה לאו דווקא רחב ארבע. מתיר המבוי בין מבפנים בין מבחוץ. היה שם תל אם מתלקט עשרה טפחים ביותר מתוך שלוש אמות, צריך קורה. ואם לאו, אין צריך. אית תניי תני, מתוך ארבע אמות. מאן דאמר [דף ג עמוד א] מתוך שלש, רבנן. מאן דאמר מתוך ארבע, ר"מ. היה מדרון באמצע המבוי, לעליונים נידון משום חריץ, לתחתונים משום גדר. כגון אם היה באמצע מבוי מפולש, מחלק את המבוי לשנים וכל צד נותר בלחי או קורה בצידי השני: הרחב מעשר אמות ימעט: כיצד ממעט? נותן מלתרה קורה רחבה בפתח המבוי ומתיר את המבוי. לרוחב איתאמרת. שנותן את הפס בצד הפתח וממעט את הפתח מעשר אמות. ורבנן עבדין לה אפילו בגבוה. שמניח את האמלטה שהיא ברוחב ארבע במקום הקורה, דאמרינן פי תקרה יורד וסותם, אפילו אם הפתח רחב מעשר אמות. ואף תחתיו מותר לטלטל ולא כפרוץ למלואו הוא? נעשית כאכסדרה. רבי התיר אכסדרה בבית שערים קס"ד שהיו עמודים שחילקו את פתח האכסדרה כך שבן עמוד לעמוד היה פחות מעשר אמות כמה עמודין היה בה באותה אכסדרה? רבי יעקב בר אחא אמר. ר' חייא ור' יוסה. חד אמר ששה. וחד אמר שמונה. א"ר יעקב בר אחא. ולא פליגי. מאן דאמר ששה, לא מחשב אילין תרין ברייא החיצוניים שבפנות. מאן דאמר שמונה, מחשב אילין תרין ברייא. אמר רבי יעקב בר אחא בשם ר"א. לא סוף דבר ששה, ולא סוף דבר שמונה. שאן הדבר תלוי במספר העמודים, אלא אם היו רבים בוקעין בה, אפילו כמה, יהו אסורין. אם אין הרבים בוקעין בה, אפילו שנים, יהו מותרין. ומה דהוה עבדא הויא עבדה מעשה שהיה כך היה שהיה שמונה. ובדין אכסדרא שנפרצה במלואה לר"ה. רבי אילא ורבי יוחנן תריהון אמרין, מטלטלין בכולה. שמואל אמר, אין מטלטלין בה אלא בארבע אמות. בעי רבי יוסי. ולא מודי שמואל במבוי שהוא מקורה למעלה מעשרים אמה שהוא כשר? ולמה דין אכסדרא שונה? שמואל לא סובר שאומרים פי תקרה יורד וסותם, ואף מבוי שכולו מקורה למעלה מעשרים אן מטלטלים בו. דמיסבור סבר שמואל אן המבוי נותר עד שיהא כל הכשר קורה בתוך עשרים אפילו כולו מקורה. כי אתו רבי אחא ורבי חנינא אמרי בשם רבי הושעיה. והוא שיהא הכשר הקורה בתוך עשרים. אמר רבי יוסי. אפילו אם היה סובר שמואל במבוי המקורה למעלה מעשרים אמה כשר, אכסדרא יהיה פסול. דלא דמי מבוי לאכסדרא. דמבוי נעשה לתשמיש הבתים. אכסדרא לא נעשית לתשמיש אלא לבר לטייל. וראיה שאן דינו של אכסדרא שווה לדינו של מבוי. דאילו מבוי שאינו מקורה, ונתן הקורה בתוך עשרים, כשר. ואילו אכסדרא שאינה מקורה, ונתן הקורה [דף ג עמוד ב] בתוך עשרים. שמא כלום היא? היה רחב בתוך חמש עשרה אמה. ר' אבא ורב הונא אמרו בשם רב. עושה פס של ג' אמות וכל שהוא, ומרחיקו מן הכותל שתי אמות, אותו כל שהוא נידון לשם לחי, והשאר נידון בעומד רבה על החלל, וכאילו היו חמש אמות. ויעשה פס ארבעה טפחים, ויעמידו באמצע מקביל לקירות המבוי. ונמצא מחלק את המבוי לשני מבואות שאן בכל אחד מהם עשרה. ולא כן תני עושה פס של ארבעה טפחים? א"ר אבא בר פפי. אם היה מניח פס ארבע טפחים היה צריך עדין קורה כדי להתיר כל אחד מהמבואות. מה שר' אבא ורב הונא הציעו, זה כדי להתיר את שניהן בלא קורה נוספת. מבוי שהוא רחב מעשר אמות. אית תניי תני, מעמיד קנה או דוקרן באמצע. אית תניי תני עושה פס של ארבעה טפחים. א"ר יוסה. הלכה כאומר עושה פס ארבעה טפחים. תני רשב"ג אומר. מבוי שיש לו שני פתחים באותו צד. נותן קורה באחד מהן והווה כמחיצה, והפתח השני נותר משום עומד מרובה על הפרוץ. אמר רבי אחא בשם רבי לוי, אין הלכה כרבן שמעון בן גמליאל. א"ר אבא. אימתי בזמן שחלוקת המבוי לשנים נעשתה על ידי שהעמיד קנה או דוקרן. אבל אם חלוקת המבוי לשנים נעשתה על ידי שעשה פס ארבעה טפחים, הלכה כרשב"ג. ותני כן. מבוי שיש לו ארבעה פתחים. נותן קורה באחד מהן ומתיר. א"ר יוסי. והוא שנתן על אחד מהאמצעים. דאז זה שלצד קיר המבוי, נותר משום עומד מרובה על הפרוץ ומצטרף אליו להיות כעומד. ושניהם יחד מתירים את שני הפתחים בצד השני מדין מרובה עומד על הפרוץ. אבל אם נתן על החיצון. ניחא עומד שכאן מתיר פירצה שכאן הצמודה לו. ומי מתיר פירצה של הלן? א"ר שמי. אן מכאן ראה שאולי הבריתא כרבן שמעון בן גמליאל, שסובר שתמיד די בקורה אחת אפילו אם יש כמה פתחים גם אם הפרוץ מרובה על העומד שאינו אלא משום היכר. אבל לרבנן אולי אפילו אם חילק בפס ארבע צריך קורה לכל פתח. ולית את שמע מינה כלום. מבוי עקום ומפולש בצורתו, רבי יוחנן אמר. הרי הוא כמבוי מפולש ונותן לחי וקורה מיכאן, ועושה

צורת פתח מיכן. ריש לקיש אמר, נותן לחי או קורה מיכן ומיכן ומתיר. שהעקמומית כסתום והרי זה כשני מבואות שאינם מפולשים שדי בלחי או קורה להתיר כל אחד מהם [דף ד עמוד א] על דעתיה דריש לקיש, אם בקשו לעשות להן תקנה לכל מבוי בנפרד. אלו משתמשין עד מקום הכותל, ואלו משתמשין עד מקום הכותל. ולא נמצאו שתי רשויות משתמשות ברשות אחת במקום העקמומית? אלא אלו משתמשות עד דרך עקמומיות אלכסון ואלו משתמשות דרך עקמומיות. ולא נמצאו שתי רשויות משתמשות ברשות האסורה להן שהרי כל מבוי פרוץ במלואו לשני? רב ושמואל. רב כרבי יוחנן. ושמואל כר"ל. ר"י וריש לקיש הוון שריין בשקקה מבוי דר' יצחק, שהיה מבוי עקום ועשו לו לחי או קורה בכל אחד מפתחיו. ריש לקיש טילטל כדעתיה. ר"י לא אסר ולא טילטל. דא"ר יוחנן, הניחו לבני מבוי. מוטב שיהו שוגגין ואל יהיו מזידין. האם ר"י טילטל הצטרף לשיתוף או לא טילטל? אין תימר טילטל, מחלפה שיטה דר' יוחנן? אין תימר לא טילטל, יאסור לבני המבוי. שהרי אחד מבני מבוי שלא השתתף, אוסר על כולם. ר' יוחנן ביטל רשותו לבני המבוי. רבי אחא אמר, כף שכנע ריש לקיש לר' יוחנן וחזר בו וטלטל. א"ר מתניה, יאות אמר רבי אחא. דתנן. צדוקי הרי הוא כנכרי. ר"ג אומר, אינו כנכרי. אמר ר"ג. מעשה בצדוקי אחד שהיה דר עימנו במבוי בירושלים. ואמר לנו אבא. מהרו והוציאו את הכלים למבוי, עד שלא יוציא ויאסר עליכם. ר"מ סובר. אף אחר שביטל, יכול הצדוקי לחזור בו כל עוד לא החזיקו. אבל אחר שהחזיקו, אפילו אם יוציא מזיד, עשוהו כשוגג שאינו מבטל. ולרבנן הצדוקים כמזידין הם לעולם. ואפילו הוציא בשוגג, חוזר ואוסר על בני המבוי. [דף ד עמוד ב] מה טעמא דרבי מאיר? עשו אותו כשוגג אצל מזיד. מה טעמא דרבנן? מכיון שחשודין הן לטלטל, כמזידין הן. לכן חייבים לאמר כרבי אחא, שר"י חזר בו והשתתף. שאם לא כן אמרין ליה בני המבוי. מה הועלתה לנו כשביטלתה רשותך?. הרי תמיד נחשוש שמא יעשה שונאין של רבי יוחנן לשון כבוד כלפי ר"י כצדוקי אצל בני המבוי שהרי הסיבה שלחכמים לא מועיל ביטול רשות אצל צדוקי זה מפני שאינו מודה בעירוב. והרי אף רבי יוחנן לא מודה בעירוב בכזה מבוי? אמר רבי יוסי בי רבי בון. הסיבה שחכמים סוברים שצדוקי אינו מבטל רשות זה לא בגלל שאינו מודה בעירוב אלא משום שצדוקי חשוד לטלטל במזיד. ולכן גזרו חכמים שאף בשוגג אוסר. הכא, מה אית לך לגזור שוגג אטו מזיד? וכיוון שבשוגג אינו אוסר, הביטול של ר"י מועיל. ולא חייבים לאמר שרבי יוחנן חזר בו. מה נפק מביניהון? היה עשוי כמין כי ר' יוחנן אמר נותן לחי וקורה מיכן, ועושה צורת פתח מיכן. ריש לקיש אמר, אפילו כמה קורות אינן מתירין אותו. כיוון שהאמצע נידון כחצר לפי שרוחבו גדול מארכו שאינו ניתר בקורה אלא על יד שני פסין

אמר רב ירמיה בשם רבי בון. מבוי שנפרץ מכנגדו בקיר שמול הפתח בארבעה כיוון שנעשה כמפולש. מן הצד, ביותר מעשר. חברי'א אמרי בשם רב. לא שנייא. בין שכנגדו בין מן הצד, בארבעה. הוון בעיי מימר. דמאן דאמר מן הצד ביותר מעשר, הא עשר מותר. בשנשאר שם רוחב ארבעה טפחים מהפתח ממקום הקורה עד הפירצה, שזה שיעור מבוי קטן. מאן דאמר בין מכנגדו בין מן הצד ארבעה, בשאין שם רוחב ארבעה. ולא כן סברנן מימר רב כרבי יוחנן. והרי ר"י סובר שמבוי עקום נחשב מפולש ולא כסתום אף שבמקום הכיפוף הפירצה מהצד ואן בה עשר אמות. ולמה כאן הוא מתיר עד עשר? א"ר יוסי בי רבי בון מה שאמר רבי יוחנן שם שאף שהפירצה פחותה מעשר נחשב כמפולש זה כדי לעשות כל [דף ה עמוד א] המבוי כרשות כאחת דהוי כמבוי שיש לו פתח למבוי אחר שנעשו אחד. אבל כאן אם הפירצה פחות מעשר עדין יש דין מבוי שניתר בלחי או קורה, יותר מעשר בטל המבוי ואינו ניתר בלחי או קורה. מבוי שנפרץ מצידו כלפי ראשו, רבנן דקיסרין רבי חיי'ה ורבי יוסה אמרו. אם יש שם עומד ארבעה צריך קורה. שהוי כמבוי שיש לו שני פתחים. אחד

בראשו ואחד בצידו שצריך קורה לכל אחד מהפתחים. ואי לא לא צריך. מה בינו למבוי שיש לו שני פתחים? אילו מבוי שיש לו שני פתחים **באותו צד**, שמא אינו נותן קורה על אחד מהן ומתיר? אמר רב נחמן בר יעקב. מבוי שיש לו שני פתחים, אין דרך בני אדם ליכנס בפתח הזה ולצאת בזה. ברם הכא. דרך בני אדם ליכנס בפתח זה ולצאת בפירצה. קורה אחת מהו שתתיר שני מבואות? **כגון קורה שהניחו על מבוי. שחילקו אותו לשניים על ידי שבנו כותל באמצע הפתח. אלא שהכותל נמוך ואינו נוגע בקורה? אמר ר' ירמיה. רבי זירא ורבי אבהו. חד אמר אסור, וחד אמר מותר, ולא פליגי.** מאן דאמר אסור, בניתינן למעלה מג' מהכותל. מאן דאמר מותר, בניתינן למטה מג' מהכותל. רבי זעירא בעי, חצר שנפרצה במלואה, במה היא ניתרת? אשכח תני, רבי אומר בפס אחד, וחכמים אומרים בשני פסין. **אמר רבי ירמיה בשם רבי חייה. הלכה כדברי האומר בשני פסין, ובלבד פס של ארבעה טפחים מיכן, ופס של ארבעה טפחים מיכן.** ור' יוסה אמר בשם רבי יוחנן. הלכה כדברי האומר בשני פסין. ואני רבי יוחנן אומר בפס אחד ובלבד פס של ארבעה טפחים. **ומה שאמרו חכמים שני פסים. לא כמו שאמר רבי חייה, שהכוונה לפס של ארבעה טפחים מיכן ופס של ארבעה טפחים מיכן.** אלא לשיטת חכמים די בפס ג' טפחים מיכן וג' טפחים מיכן. **ואני אומר אם עושה שני פסים שדי בכל שהוא בכל צד. יוצא דו אמר בשם רבי יוחנן, שדי בפס אחד ובלבד שיהיה בו ארבעה טפחים. או בשני פסים, פס כל שהוא מיכן ופס כל שהוא מיכן.** רבי זעירא ורב חונא אמרו בשם רב. מבוי שארכו ורחבו שוין, אינן ניתרות בלחי וקורה אלא בפסים כחצר. שמעה שמואל מיניה, ולעתה בתריה חזר על השמועה ארבעין זימנין. רבנן דקיסרין לא אמרין כן. אלא שמואל שאיל לרב. כמה יהא אורכו של מבוי יותר על רחבו? אגב וא"ל [דף ה עמוד ב] כל שהוא. ולעתה בתריה ארבעין זימנין. **שחשש שמא ישכח את השמועה ומבעי לרב שיזכיר לו ולא משכח יתיה, תמן תנין. שהמבוי לחצירות כחצר לבתים. כמה חצירות יהו במבוי? רב ושמואל תרויהון אמרין, אין להן פחות משתים.** ר' יעקב בר אחא אמר בשם ר' יוחנן. **אפילו חצר אחת מיכן, וחצר אחת מיכן.** רבי אחא ור' חנינא אמרו בשם ר"י. **אפילו חצר מיכן ובית מיכן. או בית מיכן וחנות מיכן.** אמר רב נחמן בר יעקב בשם רבי יוחנן. מבוי אין פחות משני חצירות. חצר אינה פחותה משני בתים. מבוי שארכו ורחבו שוין, אינו ניתר בלחי וקורה אלא בפסים כחצר. שמואל שאל לרב. כמה יהא ארכו יתר על רחבו? א"ל כל שהוא. **שאם לא כן הרי הוא כההין דרייא חצרות הבתים דארעא דישראל מרבען.**

חמשה מבואות פתוחין למבוי, והמבוי פתוח לרה"ר. **בן אם עומד מרובה על הפרוץ בן אם פרוץ מרובה על העומד** אן צריך קורה לכל מבוי. ואם יש ביניהן למבוי ד"א הופלג ואם היה פרוץ מרובה על העומד צריך קורה. תני רבי הושעיה, פתחים הפתוחין לרשות הרבים. נעשה מקומם ר"ה. ננעלים, נעשה מקומם רשות היחיד. מבואות המפולשים לים, כמפולשים לבקעה לכרמלית, וצריך תיקון אף שהם עמוק, דחיישינן שמא יעלה שירטון. וההן שקקה מבוי דר' חנין. אף שהיה מפולש, לא צריך צורת פתח. שהוא כמתלקט עשרה טפחים מתוך שלש. ולמה עשו לו צורת הפתח? תקנה תיקנו בו כדי להתיר בתים שלמטן על המדרון קדם שהגיעה לגובה עשרה: תנן, אם יש לו צורת פתח, אף על פי שהוא רחב מעשר אמות אינו צריך למעט: חנניה בר שילמיא הוה יתיב מיתנא לחייה בריה דרב כן. אפיק רב רישיה מן כוותא, א"ל. לית הלכתה כן אלא אפילו שיש בה צורת הפתח צריך למעט. א"ל, ולא ניתנייה? א"ל, תתניה, ואודעיה דלית הלכתה כן. אבא בר הונא אמר. צורת פתח שאמרו, קנה מיכן וקנה מיכן וגמייא על גביהן. רבי ינאי בי רבי ישמעאל אמר בשם רשב"ל. [דף ו עמוד א] צריך שיעשה ציר או כן ציר שלא יהא מחוסר אלא דלת. תני ר' חייה, כיצד מתירין רה"ר? רבי יהודה אומר, לחי מיכן ולחי מיכן. או קורה מיכן וקורה מיכן דמדאורייתא די בשתי מחיצות כדי שיהיה רשות היחיד. וחכמים אומרים. לחי וקורה מיכן, ועושה צורת פתח מיכן. רבי ירמיה אמר בשם רבי שמואל בר רב יצחק. צריך שיעשה ציר או כן ציר, שלא יהא מחוסר אלא דלת. אמרה רבי ירמיה קומי רבי זעירא. א"ל, ומה בידך שאתה אומר כך? הרי ר' אילא אמר בשם רבי יוחנן. צורת הפתח שאמרו, קנה מיכן וקנה

מיכן וגמי על גביהן. א"ר יוסה. רבנן דהכא כדעתון, ורבנין דתמן שבאו מבבל כדעתון. רבנן דתמן אבא בר הונא ורבי זעירא, דאינון אמרין. צורת הפתח שאמרו קנה מיכן וקנה מיכן וגמייא על גביהן. אינון אמרין, לית כן **שצורת הפתח לא מועילה ליותר מעשר כמו שאמר רב**. ורבנן דהכא רבי ינאי בי רבי ישמעאל שאמר בשם רשב"ל, דאינון אמרין, **צורת הפתח צריך שיהיה לו ציר או כן ציר שלא יהא מחוסר אלא דלת. אינון אמרין דאית כן שהרי זה כמחיצה גמורה ואפילו יותר מעשר אפשר להתיר כך. כיצד מתיר רשות הרבים?** חנניה בן אחי ר' יהושע אומר. בית שמאי אומרים. דלת מיכן ודלת מיכן, וכשהוא מכניס מוציא ונועל. ובית הלל אומרין, דלת מיכן, וצורת פתח מיכן ולא צריך לנועל. אמר שמואל, הלכה כחנניה בן אחי ר' יהושע שלא צריך לנועל. **מה מועיל שיש דלת אם אינה נעולה?** ולא דא היא קדמייתא כמו במבוי מפולש **דאם אינו נועל אן זה אלא כצורת הפתח? א"ר אבא. די שעל ידי דלת הוא יכול לנועל** דכל הראוי לבילה אן בילה מעכבת. הורי רבי אחא בההן דעבד צורת פתח במבוי מפולש לרשות הרבים. שהוא צריך להיכנס לפניו מארבע אמות ורק שם יעשה צורת הפתח. שפעמים שבני רה"ר נדחקים לפתח המבוי ומבטלים אותו. רבי אייבון הורי כההן דר' אחא. אמר רבי זעירה בשם רב חסדא. יתידות היוצאות מכותלי המבוי. אדם נותן עליהן את הקורה, ומתיר את המבוי. והן שיהו בתוך ג' לכותלי המבוי. תרין אמורין. חד אמר, והן שיהיו בריאות כדי לקבל את הקורה ואריחיה. **דהקורה שאמרו צריכה להיות חזקה כדי לקבל שורה של אריכים עליה.** וחרנה אמר, אפילו אינן בריאות לקבל את הקורה ואריחיה. ר' זעירא בעי. **אך אפשר להתיר קורה שרחוקה מהמבוי? הרי תחת הקורה אסור שהרי אן שם מחיצות,** ומתיר את המבוי? א"ר אחא בר עילה, ולמה לא? ולא אשכחנן כן על דשמואל, דאמר שמואל, תחת הקורה במקרה רגיל אסור ומתיר את המבוי. אמר ר' זעירא בשם שמואל. תחת הקורה ובין לחיים נידון כאסקופה. רבי זעירא בעי. כהיידא אסקופה? כאיסקופה מותרת, או כאיסקופה אסורה? אמר רבי זירא. עד דאנא תמן, איצטרכא לי **מאי אסקופה המותרת.** וכד סליקת להכא, שמעית לרבי יסא דאמר בשם רבי יוחנן. איסקופה הגבוהה י' ואין רחבה ד'. מותר לכאן ומותר לכאן, ובלבד שלא [דף ו עמוד ב] יחליף. א"ר מנא קומי רבי יוסי. חמי מה אמר. לא אמר, אלא בשאין בקורה רוחב ארבעה. אבל יש שם רוחב ארבעה, אסורה. א"ל. **והא כיוון שרחבה ד', דא היא אמלתרה. אילו מלתרה שמא אינה מותרת לטלטל תחתיה מדין פי תקרה יורד וחסם? אלא ודאי תמיד מותר לטלטל תחת הקורה.** אמר רבי זעירא. שמואל ורבי יוחנן. שמואל אמר תחת הקורה אסור. ורבי יוחנן אמר מותר. הכל מודין על בין לחיים שאסור. ותני כן. מבוי העשוי לחיים לחיים. אם יש בין זו לזו ד' טפחים כשיטת ר"ג שלבוד ד' טפחים, מטלטלין עד החיצון. ואם לאו, מטלטלין עד הפנימי. רבנן דקיסרין אמרי בשם ר' עוקבא. בשאין החיצון עודף. אבל אם היה חיצון עודף, מטלטלין עד החיצון, **שהוא נחשב כלחי**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק א הלכה ב

מתני': הכשר המבוי. בית שמאי אומרין, לחי וקורה. ובית הלל אומרין, או לחי או קורה. ר"א אומר, לחיים. משום רבי ישמעאל אמר תלמיד אחד לפני רבי עקיבה. לא נחלקו ב"ש וב"ה על פתח מבוי שהוא פחות מארבע אמות, שהוא ניתר או בלחי או בקורה. ועל מה נחלקו? על רחב מארבע אמות ועד עשר. שב"ש אומרים לחי וקורה. וב"ה אומרים, או לחי או קורה. א"ר עקיבה. על זה ועל זה נחלקו:

גמ': **תנן, ר"א אומר לחיים. למה התכוון ר"א כשאמר לחיים? לחיים וקורה כבית שמאי רק שמוסיף על דבריהם עוד לחי. או לחיים ולא קורה כבית הלל רק שמוסיף על דבריהם עוד לחי? מה רוחב כל לחי לדעת ר"א? כל לחי ג' טפחים כר' יוסי, או כל שהוא כרבנין?** נישמענה מן הדא. מעשה שהלך ר"א, אצל רבי יוסי בן יוסי בן פרורה תלמידו לאובלין. והראהו מבוי אחד, ולא היה בו אלא לחי אחד בלבד. אמר לו. עשה לו לחיים. אמר לו. מה את אמר לי לסותמו? אמר לו יסתם. וכי מה ראייה יש בלחי אחד שאן זה ניכר, **שרשות שבת באה**

לכאן שנעשה לצורך שבת. הדא אמרה ג' כר' יוסי. דאם תימר כל שהוא כרבנן, כל שהוא סותם?
תנן, משום רבי ישמעאל אמר תלמיד אחד לפני רבי עקיבה לא נחלקו ב"ש וב"ה על פתח מבוי שהוא פחות מארבע אמות וכ"ו. תני, והלכה כדברי התלמיד [דף ז עמוד א] מאי נפקא מינא בדברי אותו תלמיד? הרי כל ההבדל זה בדברי ב"ש. וכי הוא בא ללמד שב"ש מודים לב"ה עד ארבע אמות ולכן הלכה כב"ה. דאי לא כן, מה אנו אמרין הלכה כב"ש? ויש הלכה כב"ש ולא כב"ה? אלא בגין דתני רבן שמעון בן גמליאל אומר. מבוי שאין בו ארבע אמות, אינו צריך קורה. ורב הונא אמר בשם רב, מבוי שהיא פחות מארבע אמות אינו צריך כלום. קמ"ל שהלכה כתלמיד, שאפילו בפחות מארבע צריך לחי או קורה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק א הלכה ג

מתני': קורה שאמרו, רחבה כדי לקבל אריח. והאריח, חצי לבינה של ג' טפחים. דייה לקורה שתהא רחבה טפח, כדי לקבל אריח לאורכו:

גמ': אמר ר' אבא. כדי לקבל עליו דימוס שורה של ארחין לאורכו. תני רבן שמעון בן גמליאל אומר. כדי לקבל עליו דימוס של ארחין לרוחבו. מה ביניהן? א"ר שין. בריות חוזק הקורה ביניהן. על דעתיהן דרבנן, צריך שיהיה חזק כדי לסבול עשרים ארחין שאורך מבוי עשר אמות ואורך לבנה חצי אמה. על דעתיה דרבן שמעון בן גמליאל, ארבעים ארחין שהאריח חצי לבנה. שתי קורות. בזו חצי טפח ובזו חצי טפח. כמה יהא ביניהן והצטרפו? ר' זעירא אמר, חצי טפח. שהרי התרנו שיהיה חצי טפח יוצא מהצד שהרי הקורה טפח והאריח טפח וחצי. מה בין חצי טפח מיכן, או חצי טפח מיכן, שהתרתה, לחצי טפח באמצע? תני רבי הושעיה טפח. כדי שיהיה מונח על כל קורה רבע טפח. שפחות מזה אן דרך בנאים לעשות. שתי קורות. בזו שלישי וכל שהוא, ובזו שלישי וכל שהוא, וביניהן פחות משלישי. יבא כ"י דאמר רבי יוחנן. חולית הבור והסלע שהן גבוהין עשרה ורחבין ארבעה. העומד והחלל מצטרפין לארבעה, והוא שיהא עומד רבה על החלל. קורה שהיא יוצאה מכותל זה, ואינה נוגעת בכותל השני. או שהיו שתיים, זו כנגד זו ואינם מגיעות אחת לשניה. אם יש בין זו לזו ג' טפחים, צריך קורה אחרת. ואם לאו, אין צריך קורה אחרת. [דף ז עמוד ב] אית תניי תני, ארבעה. מאן דאמר שלשה, כדי עבירת אדם. מאן דאמר ארבעה, כדי מקום. קורה שראשה אחד למעלה מעשרים אמה, וראשה אחד למטה מעשרים אמה. רואין שאילו יגוד בתוך ג' טפחים מהקיר הגבוה, והיא נראית בתוך עשרים אמה, מותר. ואם לאו, אסור. קורה שראשה אחד למעלה מעשרה טפחים, וראשה אחד למטה מעשרה טפחים. רואין שאילו יגוד בתוך ג' והיא נראית בתוך עשרה טפחים, מותר. ואם לאו, אסור. שתי קורות זו למעלה מזו. רבי יוסי בי רבי יודה אומר. רואין את התחתונה כאילו היא למעלן. והעליונה כאילו היא למטה. ובלבד שלא תהא העליונה למעלה מעשרים אמה, והתחתונה למטה מעשרה טפחים. אשכחתי תני נמצאתה אומר רבי יוסה בי רבי יודה, בשיטת אביו דאמרינן רואים כאילו, וחלוק על אביו. בשיטת אביו, דרבי יוסה אמר, רואין את התחתונה כאילו היא למעלן, והעליונה כאילו היא למטן. ותנן, היתה של קש או של קנים, רואין אותה כאילו היא של מתכת, עקומה, רואין אותה כאילו היא פשוטה, עגולה, רואין אותה כאילו היא מרובעת, ואם יש בהקיפה ג' טפחים יש בה רוחב טפח. ואמרינן עליה דרבי יהודה היא. וחלוק על אביו. דרבי יוסה אמר, ובלבד שלא תהא העליונה למעלה מעשרים אמה, והתחתונה למטה מעשרה טפחים. דאין תימר בשיטת אביו, הוא אפילו למעלה מכמה. שהרי לרבי יהודה אפילו למעלה מעשרים כשר. רבי יוסה חיננא בר שלמיא ורבי יודן חיננא בר שלמיא אמרו בשם רב. והוא שתהא העליונה בתוך שלשה טפחים לתחתונה.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק א הלכה ד

מתני': רחבה כדי לקבל אריח, ובריאה כדי לקבל אריח, ר' יהודה אומר, רחבה אף על פי שאינה בריאה:

גמ': תני, ר"ש אומר ברייה אף על פי שאינה רחבה. אמר רב הונא בשם רב, הלכה כר"מ. שמאל אמר הלכה כרבי יודה. ורבי יהושע בן לוי אמר, הלכה כר"ש. אמר ר"ש בר כרסנא. מכיון דתימר הלכה כהדין, והלכה כהדין. מאן דעבד הכין לא חשש. ומאן דעבד הכין לא חשש. א"ר מנא, מכיון דאיתמר הלכה כרבנן. **דהא סתם לן רבי, צריך שתהיה רחבה כדי לקבל אריח, ובריאה כדי לקבל אריח, שבקין ליחיד ועבדין כרבנן.** רב אזל לחד אתר. חמא חד מבוי שריתיה **בקורה שלא הייתה חזקה**, ירב לה מכה בחוטרא והפילה. א"ל רב חונא. הא דיקלא קאים הכא והוא כלחי למבוי ולמה הפלתה את הקורה שהרי אינה מוסיפה ואינה גורעת? **א"ל רב.** עינאי דרב חונא גבה והוא רואה את הדקל, ועינאי דרב לית אינון גבה? אלא הריני אוסר להן משם קורה. ולשבת הבאה, אני מתיר להן משום לחי. שיהיו יודעין שאם ינטל הדקל שהוא אסור לטלטל. ואית בעי מימר, דלא יהוון סברין דהלכה כרבי יודה. **דרבי יודה אמר, רחבה אף על פי שאינה ברייה. ואף במקום אחר יעשו כן. לכן אני אוסר אף שיש כאן לחי דקל. כדי להודיע שאן הלכה כר"י.** רבי חיננא [דף ח עמוד א] לא אמר כן. אלא רב אזל לחד אתר. חמא חד מבוי שניטל קורתו בשבת, ואסר לה. א"ל רב חונה, דיקלא קאים. א"ל רב. עינאי דרב חונה גבה, ועינאי דרב לית אינון גבה? אלא הריני אוסר להן משום קורה, ולשבת הבאה אני מתיר להן משום לחי דקל. שיהיו יודעין שאם ינטל הדקל, שהוא אסור לטלטל. אית דבעי מימר, דלא יהוון סברין כרבי יודה שכיוון שהותר ע"י הקורה, אף שניטל בשבת הותר. תנן, הגינה והקרפף שהוא שבעים אמה ושיריים על שבעים אמה ושיריים מטלטלין בתוכה, ובלבד שיהא בה שומירה או בית דירה, או שתהא סמוכה לעיר. ר' יהודה אומר. אפילו אין בה אלא בור ושיח ומערה, מטלטלין בתוכה. והא תנינן תמן, אי זהו קרפף שנוטלים ממנו עצים ביו"ט? כל שהוא סמוך לעיר, דברי רבי יודה. והכא הוא אומר הכן **שלא צריך שיהיה סמוך לעיר?** א"ר מנא. קרפף שיש בור, כבית דירה עבד לה רבי יודה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק א הלכה ה

מתני': היתה של קש או של קנים, רואין אותה כאילו היא של מתכת. עקומה, רואין אותה כאילו היא פשוטה. עגולה, רואין אותה כאילו היא מרובעת. ואם יש בהקיפה ג' טפחים, יש בה רוחב טפח:

גמ': תנן, היתה של קש או של קנים, רואין אותה כאילו היא של מתכת. כמאן? כר' יודה. דר' יודה אמר, רחבה אף על פי שאינה בריאה: עקומה, רואין אותה כאילו היא פשוטה: אמר רבי אחא בשם ר' זעירא. דרבי יודה היא, שאינו מצריך שתהיה יכולה לקבל אריח. ר' יוסה אמר בשם ר' זעירא, אפשר להעמיד שדברי הכל היא. בעקמומית מן הצד שיוצא חוץ למבוי אבל בגובה שווה. ובלבד שתהא עקמומית שאינה מעכבת את המבוי. אבל עקמומית שהיא מעכבת את המבוי, הרי זו אסורה. ואי זהו עקמומית שהיא מעכבת את המבוי? כל שאילו יגוד את החלק שיוצא חוץ לבוי ואין בין זו לזו ג': תנן, עגולה רואין אותה כאילו היא מרובעת. עוד היא דר' יודה שהרי עגולה אינה יכולה לקבל אריח. תנן, כל שיש בהיקפו שלושה רוחב טפח. מן הים למדו דכתיב [מלכים א ז כג] ויעש את הים מוצק עשר באמה וגו'. וקו שלשים אמה יסוב אותו. אי אפשר לומר עגול, שכבר נאמר מרובע. דכתיב, משפתו אל שפתו עגול. שפתו עגול הא גופו מרובע. אי אפשר לומר מרובע, שכבר נאמר עגול. [דף ח עמוד ב] אין תימר מרובע, נמצאת אומר קס"ו ושתי ידות [2/3] מקווה טהרה הוא מחזיק. שהרי נפחו ת"ק אמות מרובעות עשר אמות אורך עשר אמות רוחב וחמש אמות גובה. ונפח מקוה ג' אמות מרובעות. אין תימר עגול. נמצאת אומר, ק"כה מקוה טהרה היה מחזיק. שהרי נפח הים היה ש"ה אמות מרובעות. שהעיגול קטן ברבע מהריבוע. והא כתיב אלפים בת יכיל. והבת שלוש סאים דתנן מעשר

הבת מהכור שבכור יש שלושים סאה. **נמצא שהיה בו ת"ר סאים. נמצא שהחזיק ק"נ מקוואות.** אמור מעתה. שתי אמות העליונות עגולות היו. ושלוש אמות התחתונות מרובעות היו. נמצאת אומר **ת"נ אמות מרובעות היו בו. שלוש אמות בחלק המרובע ומאה וחמישים בחלק העגול.** ומאה וחמישים ידות טהרה היה מחזיק. כתוב אחד אומר [מלכים א ז כו] אלפיים בת יכיל, וכתוב אחד אומר [דברי הימים ב ד ה] מחזיק בתים שלשת אלפים יכיל. **אי אפשר** לומר אלפיים, שכבר נאמר שלשת אלפים. **אי אפשר** לומר שלשת אלפים, שכבר נאמר אלפיים בת. נמצאת אומר, אלפיים בלח, שהן שלשת אלפים ביבש. מיכן למדו חכמים, ארבעים סאה בלח, שהן כוריים ביבש **שישים סאה. שהגודש שליש מלבר**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק א הלכה ו

מתני': לחיים שאמרו, גובהן עשרה טפחים. רוחבן ועוביין כל שהן. רבי יוסי אומר. רחבן שלשה טפחים:

גמ': **תנן, רבי יוסי אומר. רחבן שלשה טפחים.** מתני' במשוכין מן הכותל. אבל אם היו סמוכין לכותל, אף רבי יוסי מודה. ותני כן שמעיקר הדין די בלחי כלשהו ורק ברחוק שלשה צריך שיהיה יותר משלושה. עשה לחיים למבוי. אם גבוהין מן הארץ פחות מג', או שהיו סמוכין לכותל פחות מג', מותר. **הרחיק שלושה, צריך שיהיה הלחי שלוש ומשהו כדי שיהא העומד רבה על החלל.** אבני הבניין היוצאות מן הבניין. אם אין בין אחת לחברתה ג' טפחים, נידון כלחיים. קרן זווית יוצא מיכן **שהכתל בפתח המבוי נכנס מעט לתוך הפתח** וקרן זווית יוצא מיכן, נידון כלחיים. כותל הנכנס, ונראה כפס מבפנים, ושוה מבחוץ. או שנראה כפס מבחוץ, ושוה מבפנים. נידון כלחיים [דף ט עמוד א] היה משוך **שהצמיד את הלחי לכותל מבחוץ**, אבא בר רב חונה אומר. רואין אותו **כאילו הוא כנוס, וכשר. התיב רב חסדאי. והתנין, חצר גדולה שנפרצה לקטנה. הגדולה מותרת, והקטנה אסורה. לפי שנפרצה במלואה.** ויעשו כותלי גדולה כלחיים אצל כותלי קטנה, **ותותר הקטנה בנראה מבחוץ ושוה מבפנים?** א"ל אבא בר רב חונה. תיפטר במשוכין **כתלי קטנה לתוך הגדולה יותר מעשר ואן כאן לחי.** תני רבי שיין קומי רבי אחא. **והתניא בגדולה אחת עשרה ובקטנה עשר. ואם כך הגדולה עודפת פחות מג' טפחים מכל צד והוי לבד, ואפילו משוכין הרבה תתיר?** איתבעת מתניתא ולא אישתכחא. א"ל רבי אחא. כן אמר רשב"ל. כל משנה שלא נכנסה לחבורה, אין סומכין עליה. א"ר יוסה. אתייה כמן **דאמר**, חצר ניתרת בשני פסין, ובלבד פס של ארבעה טפחים מיכן, ופס של ארבעה טפחים מיכן. **ואם ניתן ארבעה לצד אחד, ישאר רק שתיים לצד שני. וכן א"ר יוסה בי רבי בון.** ואפילו תימא כן **שיש ברייתא כזו, אתיא כמאן דאמר חצר ניתרת בב' פסים, ובלבד פס של ד"ט מיכן, ופס של ד"ט מיכן.** רב עוקבה **אמר בשם רבנן דתמן. לגדולה הן נידונות שכוון ששני הפסים הללו משמשים להתיר את הגדולה אינן נידונות לקטנה. מבוי שהכותל שבצידו האחד יוצא. וכתל שמצידו השני כנוס. כהנא אמר, נותן את הקורה לוכסן, ומשתמש לוכסן. רבי אחא אמר בשם כהנא, נותן הקורה לוכסן, ומשתמש לוכסן, ובלבד שלא תהא הקורה משוכה יותר מעשר. ואמר ר' יוסי. קיימא רב אבדימי נחיתה, ובלבד שלא תהא הקורה משוכה יותר מעשר. רבי אחא אמר בשם רשב"ל. ובלבד שלא יהא הכותל משוך יותר מארבע. אשכחת אמר. מה דצריכא להן לרשב"ל שאסרו מספק יתר על ארבע, פשיטא להן לכהנא שהתיר עד עשר. אמר רבי עולא. משלשה ועד ארבע היא מתניתין [דף ט עמוד ב] **אם היה כותל משוך מחבירו פחות משלשה טפחים, אפילו יותר מעשר מותר. יותר מארבע אמות, אפילו פחות מעשר אסור. אלא כן אנן קיימיין, משלשה ועד ארבע. ועל זה אמר כהנא שעד עשר אמות מותר.****

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק א הלכה ז

מתני': בכל עושין לחיים, אפילו בדבר שיש בו רוח חיים. ר"מ אוסר. ומטמא משום גולל. ור"מ מטהר. כותבין עליו גיטי נשים. רבי יוסי הגלילי פוסל:

גמ': תני, כל דבר שיש בו רוח חיים, עושין אותו דופן לסוכה, ואין עושין אותו לחי. דברי ר"מ. וחכ"א, אין עושין אותו דופן, אבל עושין אותו לחי. א"ר אחא. הבריתא משובשת דחד דינא הוא. מאן דאמר עושין אותו דופן, עושין אותו לחי. ומאן דאמר אין עושין אותו דופן, אין עושין אותו לחי. והרישא של הבריתא, תריי תניין אינון שחולקים בדברי ר"מ. מי שאמר עושין אותו דופן, לא אמר אן עושין אותו לחי. וגם הסיפא תריי תניין אינון שחולקים בדברי חכמים. ומי שאמר עושין אותו לחי לא אמר אן עושין אותו דופן. ר' יוסה אמר חד תנא הוא. לר"מ למה עושין אותו דופן? שאילו ישמט, מרגיש. ואן עושין אותו לחי. שאילו ישמט אינו מרגיש. קם ר' יושוע דרומיא עם תלמידיו דר' יוסא. אמר לו. אמרין דבתריה והיא פליגא על רבכון רב יוסי. דתניא, וחכ"א אין עושין אותו דופן. אבל עושין אותו לחי. ומה לחי שבשעה שאילו ישמט אינו מרגיש, את אמר מותר, כאן דופן שאילו ישמט הוא מרגיש לא כל שכן? אלא על כרכך דהוי תרין תניין אינון אף על דעתיה דרבי יוסי: כמה דתימר תמן תרין תניין אינון על דרבי אחא, כן את אמר אוף הכא תרין תניין אינון על דרבי יוסי. ר"ש בר כרסנא אמר בשם רבי אחא. ר"מ ורבי יוסי ורבי אלעזר בן עזריה, שלשתן אמרו דבר אחד. שכל שאינו קבוע אינו נחשב. לא לענין סוכה ולא לענין להביא טומאה באהל. ר"מ דלחיים, דתנן. בכל עושין לחיים, אפילו בדבר שיש בו רוח חיים. ר"מ אוסר. ומטמא משום גולל, ור"מ מטהר. רבי יוסה דאהילות, דתנן. רבי יוסה אומר. הבית שבספינה, אינו מביא את הטומאה. ר"א בן עזריה, דתני. מעשה בי רבי אלעזר בן עזריה ור"ע שהיו באין בספינה. ועשה ר"ע סוכה בראש הספינה. ובאת הרוח והפריחתה. אמר לו ראב"ע. עקיבא, היכן סוכתך? תנן, כותבין עליהם גיטין, ור"י הגלילי פוסל. מה טעמא דר' יוסי הגלילי? דכתיב וכתב לה ספר כריתות. מה ספר מיוחד שאין בו רוח חיים. אף כל דבר שאין בו רוח חיים. מה ספר מיוחד שאינו אוכל. אף כל שאינו אוכל. מה טעמא דרבנן? מה ספר מיוחד שהוא בתלוש, אף כל דבר שהוא [דף י עמוד א] בתלוש. על דעתיה דר"י הגלילי, ידות אוכלין כאוכלין. וכשם שאסור לכתוב על אוכל כך אסור לכתוב על ידות אוכלין? נישמעיה מן הדא, כתבו על קרן הצבי שהקין יד לבשר הראש, וגדדו וחתמו ונתנו לה, כשר. מפני שגדדו ואח"כ חתמו. הא אם חתמו ואח"כ גדדו, לא. משמע שידות אכלים כאכלים. ר' אחא אמר בשם ר' מיישא. והוא שכתב על זכרותו של קרן, אבל אם כתב על נרתיקו, כפרוש הוא וכשר. כדי שאוכל יקבל טומאה צריך שקדם לכן הוא יוכשר לקבל טומאה על ידי שיבא במגע עם אחד משבעה משקים ובתנאי שהמשקים הללו יהיו לרצונו ותנן, כל משקה שתחילתו לרצון אף על פי שאין סופו לרצון הרי זה בכי יותר כך שאם רצה שמי הגשם יפלו על איזה דבר התלוש מהקרקע אם אח"כ יפלו המים על פירות או שיפלו הפירות לתוך מי הגשמים, הוכשרו הפירות לטומאה, אף על פי שלא רצה בזה. אבל אם רצה שהגשם יפול על דבר מחובר לקרקע, אם נפלו המים על פירות או אם הפירות נפלו לתוך המים האלה, אין הפירות מקבלים טומאה. ר' יונה בעי. אף לענין הכשר זרעים כן שלרבי יוסי בהמה נחשבת כמחוברת לקרקע? היך עבידא? חישב עליהן שירדו על הבהמה, וירדו מן הבהמה על האוכלין, מכשירים או לא? תמן א"ר יוסי הגלילי שאן כותבים על בעלי חיים דכתיב ספר. מה ספר מיוחד שאין בו רוח חיים, אף כל דבר שאין בו רוח חיים. דבע"ח נחשב כמחובר לקרקע. אוף הכא כן לענין הכשר. כשם שמים שנפלו לדבר המחובר לקרקע כגון בור שיח או מערה אינו מכשיר אפילו כשרוצה במים. דכתיב [ויקרא יא לד] וכל משקה אשר ישתה בכל כלי יטמא. ואן זה כלי, אף בבע"ח כן. אפילו שרוצה שהמים יפלו עליהם אן הם מכשירים? שנייא היא דכתיב [ויקרא יא לד] וכל משקה אשר ישתה בכל כלי יטמא. בכל, לרבות בעלי חיים. מעתה אפילו חישב שירדו לבורות לשיחין ומערות יכשירו? שנייא היא הכא דכתיב כלי

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובי

פרק א הלכה ח

מתני': שיירה שחנתה בבקעה והקיפוח כלי בהמה, מטלטלין בתוכה. ובלבד שיהא גדר גבוה י' טפחים, ולא יהו פרצות יתירות על הבנין. כל פירצה שהיא כעשר אמות מותרת, מפני שהיא כפתח. יותר מיכן אסור:

גמ': **אמר** רב אדא בשם ר' חסדייא. למי נצרכה? לר' יוסה בי ר' יודה. **דר"י בי ר' יודה** אומר. כל מחיצה שאינה של שתי וערב אינה מחיצה. ומודה הוא הכא, **שבשיירה הקלו**. ותני כן. בכל עושין מחיצות, אפילו אוכפין, אפילו עביטין, אפילו גמלים. ובלבד שלא יהא בין איכוף, לאיכוף מלוא איכוף. בין עביט לעביט, מלוא עביט. בין גמל לגמל, כמלוא גמל. ובלבד שלא יהא עומד כנגד עומד, ופרוץ כנגד פרוץ. **אלא עומד כנגד פרוץ**, ופרוץ כנגד עומד. נמצאת אומר לענין כלאים. כל הפחות מג' כסתום. מג' ועד ארבעה. [דף י' עמוד ב] אם העומד רבה על הפרוץ, מותר **אפילו כנגד הפרוץ**. ואם הפרוץ רבה על העומד, אסור **אפילו כנגד העומד**. **מארבעה** ועד עשר. אם העומד רבה על הפרוץ, מותר. אם הפרוץ רבה על העומד, כנגד העומד מותר. כנגד הפרוץ אסור. **אם הפירצה** יותר מעשר. אף על פי שהעומד רבה על הפרוץ, כנגד העומד מותר. כנגד הפרוץ אסור. אבל לענין שבת, כל הפחות מג' כסתום. מג' ועד ארבעה, **ומארבעה** ועד עשר, אם העומד רבה על הפרוץ מותר. אם הפרוץ רבה על העומד אסור. יותר מעשר. אף על פי שהעומד רבה על הפרוץ, אסור. רבי חנניה ורבי יודה בן פזי **אמרו** בשם ר' יוחנן. **בכלאים**, לית כאן מג' ועד ארבעה. **אלא אם יש פירצה יותר מג' טפחים**, ואין בעומד מקום ארבעה **הכל אסור גם כנגד העומד**. התיב ר' מנא. והתנין מקיפין בקנה. וקנה יש לו מקום **ארבעה? א"ל**, לא תתיביני פחות משלשה. שכל הפחות מג', כסתום. רבי יוסי בי ר' בון אמר בשם רב. מכל מקום, **אפילו מג' עד ד'**, מכיון שהעומד רבה על הפרוץ מותר

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק א הלכה ט

מתני': מקיפין ג' חבלים זו למעלה מזו, וזו למעלה מזו. ובלבד שלא יהא בין חבל לחבירו ג' טפחים. שיעור חבלים, עוביין יותר על טפח. שיהא הכל עשרה טפחים:

גמ': א"ר זעירא. לא אמרו **דין מחיצה**, אלא בעשרה, וביותר מעשרה. הא פחות מיכן לא. ותני כן. **גבי סוכה** הביא דופן של ז' טפחים, והגביהו מן הארץ פחות מג', מותר. **ויביא שלוש חבלים דקים**. ויתן חבל בראש עשר טפחים, וישאיר רווח שלוש ויתן חבל, דהוי לבוד. וישאיר רווח שלשה טפחים מהקרע ויתן חבל דהוי לבוד. דתמן את אמר, כל פחות מג' כסתום. ואוף הכא את אמר, כל פחות משלשה כסתום, והאמצע **ארבע טפחים שבאמצע** יהיה נותר בעומד מרובה על הפרוץ? **יבא כ"י דאמר ר' יוחנן**. דאמר רבי יוחנן. חולית הבור והסלע שהן גבוהין עשרה ורחבין ארבעה. העומד והחלל מצטרפין לארבעה, ואיתמר עליה. והוא שיהא עומד רבה על החלל מצד אחד **וכאן בכל צד יש שלוש טפחים והחלל הוא של ארבעה טפחים**. אין את בעי מקשייא, הכין קשי. הרי מדובר בסוכה בגובה עשרה טפחים. אז למה צריך דופן שבע ומשהו? **שיביא דופן של ארבעה טפחים וכל שהו**. ויגביהו מן הארץ שלשה טפחים חסר כל שהו. וכיוון שהסוכה עשר נמצא מתחתיה פחות מג' דהוי לבוד ומעליה עד הסכך ג' דהוי לבוד. **אמר רשב"ל** בשם רבי יודה בן חנניה. נעץ ארבעה קנים בארבע זוויות הכרם, וקשר גמי מלמעלה. מציל [דף יא עמוד א] משום פיאה אפילו למעלה מעשר אמות. רבי יוחנן אמר. כמחיצות שבת, כן מחיצת כלאים. כמו שלענין שבת לא מועיל צורת הפתח ליותר מעשר. אף לענין כלאים לא מועיל צורת הפתח ביותר מעשר. אמר רבי יוחנן. מעשה שהלך רבי יהושע בן קרחה אצל רבי יוחנן בן נורי לגניגר. והראהו שדה אחת ובית חבירתה היתה נקראת. והיו שם פרצות יותר מעשר. והיה נוטל אעים וסותם, דוקרנין וסותם, עד שמיעטן פחות מעשר. אמר כזו כן מחיצת שבת. א"ר זעירא. מודה רשב"ל לענין שבת, שאין פיאה מצלת יותר מעשר. א"ר חגי. מתני' אמרה כן. דתנן, מקיפין ג' חבלים זה למעלה מזה. אם אומר את, שהפיאה מצלת יותר מעשר לענין שבת, **יעשה רק חבל אחד מלעלה**. אמר רבי יונה. רב הושעיה בעי. הדא פיאה שאמרה המשנה שמקיפין ג' חבלים זה למעלה מזה, **היכא איתאמרת?** מלמעלה או מן הצד? אין תימר מלמעלה ולא מועיל למעלה מעשר, כל שכן שמן הצד לא

מועיל למעלה מעשר. אין תימר מן הצד, הא מלמעלה לא ואולי כן מועיל אפילו למעלה מעשר. אין תימר מלמעלן, יאות רבי חגיי **מקשה.** אין תימר מן הצד, לא א"ר חגיי כלום. **שאויל מלמעלה מותר יותר מעשר.** מה נפשך? אם מלמעלן מועיל ביותר מעשר. **למה המשנה לא אמרה שישים חבל אחד מלמעלן.** אם מן הצד מועיל, שתאמר שישים מן הצד. רבנן דקיסרין אמרי בשם רבי ירמיה. תיפתר בשעשוין כמין דוקרן. שאן אפשרות להניח חבל על ראשם. רבי זעירא ור' אבדימי דחיפה אמרו בשם רשב"ל. **צורת הפתח מתירה לגובה אפילו עד מאה אמה.** א"ר יודן. הדא דתימר, לענין כלאים. אבל לענין שבת, לא תהא פיהא גבוהה מן הקורה. א"ר יוסה אמר רבי. היא כלאים היא שבת **בשניהם צורת הפתח מועילה אפילו למעלה מעשרים אמה.** על דעתיה דרבי, מה בין קורה ומה בין פיהא? קורה מצלת מרוח אחת. פיהא אינה מצלת עד שתהא מגופפת [דף יא עמוד ב] מד' רוחותיה שתי קורות וקנה על גבן והארץ מלמטה. ותייא כייא דאמר רבי זעירא בשם רב המנונא. פיהא אינה מצלת, עד שתהא מגופפת מד' רוחותיה. א"ר אבא בר ממל, טטרפלויות שבכרמים מחצלת שפרוסה על ארבע עמודים לצל, אסור לטלטל תחתיהן, מפני שהן סוף תקרה. ואין סוף תקרה מציל משום פיהא. א"ר פנחס. אתא עובדא קומי ר' ירמיה, בארבעה עמודים ועליהם ארבע פצטלויות קורות, והתיר לטלטל משום פיהא. רבי בון ורבנן, בעון קומי רבי זעירה. פיהא מהו שתציל בסוכה? אמר לון, פיהא מצלת בסוכה. סוף סכך מהו שיציל בסוכה? אמר לון, אין סוף סכך מציל בסוכה. מה בין זה לזה? זה פאה נעשה לכאן לדופן. וזה סכך נעשה לכאן לגג אמר ר' אבהו. כל אילין מיליא לענין מיסב ומיתן. הא להורות, אסור להורות. מה אם סוכה קלה, את אמר אסור? שבת החמורה, לא כל שכן? רבי בון בר חייא, בעא קומי רבי זעירא. מאן תנא פיהא מצלת? לא ר' יוחנן בן נורי? א"ל אין, הדא תנה ויחידאה הוא. **אבל לרבנן לא מועיל צורת הפתח מארבע רוחות** ברה"ר אבל בכרמלית מועיל

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק א הלכה י

מתני': מקיפין בקנים, ובלבד שלא יהא בין קנה לחבירו שלשה טפחים. בשיירא דיברו, דברי רבי יהודה. וחכמים אומרים, לא דיברו חכמים בשיירא אלא בהווה. כל מחיצה שאינה של שתי ושל ערב, אינה מחיצה. דברי רבי יוסי בי ר' יהודה. וחכמים אומרים, אחד משני דברים. ארבעה דברים פטרו במחנה. מביאין עצים מ"מ. ופטורין מרחיצת ידיים. ומדמאי. ומלערב.

[דף יב עמוד א] גמ': **תנן,** מקיפין בקנים, ובלבד שלא יהא בין קנה לחבירו שלשה טפחים. בשיירא דיברו, דברי רבי יהודה. הא יחיד, צריך שתי וערב. לרבי יודה, שניא בין יחיד לשיירא. ורבנן לא שנייה בין יחיד לשיירא? נישמענה מן הדא שגם לרבן יש הבדל בן יחיד לשיירא, דתנן. שיירא שחנת בתל שהוא גבוהה עשרה. או בנקע שהוא עמוק עשרה. או בגינה שהיא מוקפת גדר. מטלטלין בה. אפילו כור אפילו כוריים מטלטלין בה. ובלבד שלא ישייר בה בית סאתים פנוי ואם שייר בית סאתים פנוי הכל אסור. **אן בה עד בית סאתים, מטלטלים בכלה, אע"פ שלא מלאו את כולה.** אמר ר' אחא בשם ר' חנינה. אפילו הניח שם אוכפות, אפילו עביטין, אן זה נחשב מקום פנוי. מילתיה דרב הונא אמרה, **ובלבד שימוש אדם ולא לכלים,** דלכל אדם נותנים בית סאתים ולא תלוי בכמות הכלים. **דאמר רבי אבא בשם רב חונה. הקיפו בשתי או ערב.** אדם אחד או שנים, נותנין להן בית סאתים. ג', נותנין להן בית ששת סאין. מכאן שלא נותנים מקום לפי כלים רק לפי שימוש אנשים מיכן והילך לפי חשבון. אין שיירה פחות משלשה. ואין העכו"ם משלים בשיירה. קטן מהו שישלים בשיירא? **אן עכו"ם משלים בשיירא.** היך עבידא? היו שנים, ועירבו עירוב אחד בית שש סאים, ובא העכו"ם והוסיף עוד ישראל אחר לשם. כבר נכנסה שבת באיסור. היו ג', ועירבו שנים עירובין שש סאין. ובא העכו"ם ופחת שלקח אחד מהאנשים, כבר נכנסה שבת [דף יב עמוד ב] בהיתר, ומותר לשנים שנתרו לטלטל בכל שש הסאים. ר' דריפה אמר, ר' ניסא שאל. מהו ליתן להן ג' ראשי תורין. ויהא זה מטלטל בתוך

סאתים של זה, וזה מטלטל בתוך סאתים של זה שכל קדקד של בית סאתים של אחד יכנס לתוך של חברו? **תנן, כל מחיצה שאינה של שתי וערב, אינה מחיצה. דברי רבי יוסי בי ר' יהודה. אמר ר' אחא בשם רב חסדיי. אתייה דר' יוסי בי ר' יודה, בשיטת אביו, וחלוק על אביו. בשיטת אביו, ביחיד שאפילו פחות מבית סאתים צריך שתי וערב.** וחלוק על אביו, בשיירא יותר מבית סאתים. **שלרבי יהודה, מחיצה גרועה או שתי או ערב לבד מועילה בשירה. ואילו לרבי יוסי, אן מחיצה גרועה מועילה אפילו בשירה, יותר מבית סאתים. והכן אשכחן דר' יודה אמר, ביחיד אפילו פחות מבית סאתים צריך שתי וערב? נישמענה מן הדא. דאמר ר' אחא, תנא, ר' חנין ור' יוסה אמרו בשם רב ששת. כשם שחלוקין כאן, כך חלוקים בכלאים שלרבי יהודה אן מחיצה מועילה עד שתהיה שתי וערב. וכלאים לא אפי' היא בית רובע שסתם שדה בית רובע? מכאן שלרבי יהודה אם אינו שתי וערב אינו מועיל ביחיד אפילו פחות מבית סאתים. תנן, ארבעה דברים פטרו במחנה. מביאין עצים מ"מ. ופטורין מרחיצת ידים. ומדמאי. ומלערב. כמה הוא מחנה? רבי חנניה אמר מאה. דכתיב[שופטים ז יט] ויבא גדעון ומאה איש אשר אתו בקצה המחנה. ר' אבינה בעי. אילו אמר מחנה, ואנשים אשר אתו מאה, יאות. דמשמע שכל המחנה היו מאה. אבל כאן נאמר בקצה המחנה. רבי יוחנן אמר, עשרה. דכתיב[שמואל א כה ט] ויבאו נערי דוד וידברו אל נבל את כל הדברים האלו בשם דוד וינוחו. מהו וינוחו? ר' יוסטא בר שונה אמר, נעשו מחנה. רבי יודה בן פזי אמר, עשרה. דכתיב[דברי הימים א יב כג] עד למחנה גדול, כמחנה אלהים. וכמה מחנה אלהים? עשרה מנין. תני בשם רבי יודה. שנים עשר אלף, כמחנה ישראל במלחמת מדין. היוצאים למלחמת הרשות, מותרין בגזל עצים לחים, ואסורין בגזל עצים יבישין. היוצאים למלחמת חובה, מותרין בגזל עצים יבישין ולחין. ר' דניאל בריה דרב קטינה אמר בשם רב חונא. אם היו עשויין [דף יג עמוד א] חבילה, אסור. תנן, מותרים בגזל עצים. עד כדון, ברור שהדין כך כשהחילים אינן סמוכין לחורש שלא הטריחו אותם. ואפילו סמוכין לחורש? תנן, ופטורים מנטילת ידים. עד כדון בשאינן סמוכין למעיין. ואפי' סמוכין למעיין? תנן, ופטורים מן הדמאי. כיצד? קנו במחנה ונכנסו עמהן לעיר, כבר נפטרו. קנו בעיר לפני שהיו למחנה, ויצאו עמהן מהעיר, כבר נתחייבו בדמאי. אמר ר' יוסה בשם ר' אבהו, א"ר חזקיה בשם רבי יודה בן פזי. דמאי, כמשמעו, מתוקן או לא מתוקן: תנן ופטורים מלערב: אמר רב חייה בר אשי. הדא דאת אמר, בעירובי חצרות. אבל בעירובי תחומין, דבר תורה הן וכן לחכמים לפטור אותם. ויש חצרות במחנה? להתיר אהלים שבמחנה. כהדה דתני, אהלים שבמחנה, צריכין עירוב להוציא מאהל לאהל. אהלים שבשיירה, אן צריכין עירוב שהם לזמן מועט. יהודה בן תימא אומר. אף חונים בכל מקום. ובמקום שהן נהרגין, שם נקברין. שלא תאמר, יעשו כהרוגי פלמוסיות שהאויב הרג הרבה חיילים במקום אחד שבמקרה כזה מצאנו מחלוקת. אית תניי תני, אסור לפנותן. ואית תניי תני, מותר לפנותן. אמר רב חסדיי. מאן דאמר מותר לפנותן, במכונסין ואן זה כבוד לקברם בקבר אחד. ומאן דאמר אסור לפנותן, במפוזרין. כשם שבהליכתן פטורין מארבעה דברים, כך בחזירתן פטורין מארבעה דברים. רבי יוסה בי ר' בון שמע לה מן הדא דכתיב[שופטים ז ג] מי ירא וחרד, ישוב ויצפור ישכים לפני עלות השחר מהר הגלעד. ולמה הן חוזרין בצפירה? מפני השונאין שלא יראו שיש פחדנים במחנה ישראל. אמר רבי יוסי בי רבי בון בשם רב. כשם שבהליכתן פטורין מארבעה דברים, כך בחזירתן פטורין מד' דברים.**

הדרן עלך פרק מבי

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ב הלכה א

מתני': עושין פסין לביראות. ד' דיומדין נראין כשמונה, דברי רבי יהודה. ר' מאיר אומר. שמונה נראין [דף יג עמוד ב] כשנים עשר. ארבעה דיומדין וארבעה פשוטין. גובהן עשרה טפחים, ורוחבן ששה, ועוביין כל שהוא. וביניהן כמלאו שתי רבקות של שלש שלש בקר *יחד עשר אמות* דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר. של ארבע ארבע *שלוש עשרה אמות ושליש*. קשורות ולא מותרות. אחת נכנסת ואחת יוצאת:

גמ': **תנן, עושין פסין לביראות. ד' דיומדין. ולמה דיומדין ולא פשוטים?** לפי שהפרוץ רבה על העומד. **ובכל מקום בפרוץ רבה על העומד אסור. לפיכך הוא עושה דיומדין, ולא פשוטין.** *כדי שיהיה הכר ולא יטעו לעשות כן בשאר חצרות* ואף הוא מוכיח על עצמו **שנראה שנעשו משום הולכת הבאר. אמר ר' זעירא בשם ר' אלעזר. הגיעוך סוף תחומי שבת, עד היכן הן מה היקף מחיצות המינימלי שעדין יחשב רשות היחיד מהתורה.** שאם עשה כן במקום אחר וחזר וזרק מר"ה **לתוכן חייב. דהוי רה"י מדאורייתא. רבי יוסה אמר. לפי שבכל מקום אן מחיצה מועילה אלא בעומד רבה על הפרוץ, וכאן היקלתה עליו שיהא הפרוץ רבה על העומד. לפיכך החמרתה עליו בדבר אחר. שבכל מקום עושה פס של ד' טפחים. וכאן עושה פס של ו' טפחים. אמר רב ירמיה בשם רב. לא התירו פסי ביראות, אלא לעולי רגלים בלבד. רב אבין אמר. בשעת עולי רגלים, מותר לכולם. ר' ירמיה אמר בשם ר' שמואל בר רב יצחק. מפני עולי רגלים הותר בתחילה, ולא עמד בית דין ואסר. א"ר עזרא קומי ר' מנא. מתני' אמרה כן. דתניא, עושין פסין לביריות בזמן הזה. ותנינן. ממלין מבור הגולה בגלגל בשבת. מבור הגדול ומבאר הקר ביו"ט. מפני מה ממלין מבאר הקר בגלגל ביו"ט? אלא בשעה שעלו ישראל מן הגולה, וחנו על אותה הבאר. והתנו עמהן הנביאים שביניהן, שיהו ממלין מבאר הקר בגלגל ביו"ט. לא כל בארות הקר התיירו, אלא אותה הבאר שחנו עליה בלבד [דף יד עמוד א] כמה דאת אמר תמן. מה שהותר בזמן ההוא ע"י הנביאים, הותר לעולם. אף הכא, פסי ביראות שהותרו בזמן שהיו עולי רגלים, הותרו גם בזה"ז. ר' אבדימא דחיפא הורי בחיפא. ור' ירמיה הורי בחלף, להתיר בפסי ביראות בזמן הזה. תנן, ד' דיומדין נראין כשמונה, דברי רבי יהודה. ר' מאיר**

אומר. שמונה נראין כשנים עשר. ארבעה דיומדין וארבעה פשוטין. *קס"ד שכל המחלוקת היא רק כאשר המרחק גדול מעשר אמות שלרבי יהודה הדרך היחידה למעט את הרווח זה על ידי הגדלת הדיומדין ואילו לפי רבי מאיר יכול למעט גם על ידי הוספת פשוטים.* אבל עד עשר אמות גם ר"מ מודה שדי בארבע דיומדין. הוון בעיי מימר, ר"מ שאמר שאם רוצה להגדיל את השטח יכול להוסיף פשוטים. יודה לר' יודה שיכול להגדיל את הדיומדין. רבי יודה שאמר **שצריך להאריך הדיומדין, לא יודה לר"מ שאפשר להוסיף פשוטים. אך ר"מ יודה לר' יודה?** הא ר"מ אית ליה שצריך דיומדין ופשוטין, ואת אמר הכין שר"מ יודה לר"י שיכול להאריך הדיומדין? **הטעם שרבי מאיר מצריך גם פשוטים. זה בגלל שאם נתיר ללא הוספת פשוטים. מתוך שאת עושה דיומדין אבל לא פשוטין, אף הוא סבור לומר שמא כל מחיצת שבת כך הוא, שזה סוג מחיצה חדשה. והוא הולך ועושה כן במקום אחר, ומתחייב מדרבנן. ועכשיו שאתה אומר שהוא יכול לעשות גם פשוטים. הוא מבין שזו מחיצה רגילה וכל דיני מחיצה חלים עליה ואם עשה כן במקום אחר צריך שיהיה העומד מרובה על הפרוץ. ורק בביראות הקלו בפרוץ מרובה על העומד. אבל ודאי שיודה ר"מ לר"י שיכול להאריך את הדיומדין.** רבי אחא אמר בשם רבי חיננא. לא דין מודי לדין, ולא דין מודי לדין. א"ר מנא. אף על גב דלא א"ר יוסה רבי הדא מילתא, שר"מ ור"י לא מודים אחד לשני. אמרה דכוותה. ר' אבא ור' בון בעון קומי ר' זעירא. לר"מ אם המרווח גדול מעשר. כמה יהיה הדיומד רחוק מהקרח ולא יהיה צריך לפשוט אחר? א"ל, פחות משלשה כסתום. יותר מששה, הופלג. אלא כן אנן קיימין, מג' ועד שישה. אין תימר דר"מ מודה לר' יודה שאפשר להאריך הדיומדין במקום לשים פשוטים. מה זה משנה אם יעשה כדיומד ארוך ולא יהא צריך פשוט, או שיהיה כדיומד ופשוט? א"ר אבא בר ממל. לא נצרך ר"מ לפשוטים אלא בשיטת ר' יודה, שהתיר כשהמרווח בן הדיומדין שלוש עשרה אמה ושליש אבל אם היה המרווח רק עשר אמות גם ר"מ מודה שאן צורך בפשוטים. רבי יוסה אמר [דף יד עמוד ב] ואפילו אם המרווח רק עשר אמות ואפילו פחות כשיטתיה צריך פשוטים, שהרי מ"מ אין העומד רבה על הפרוץ.

מכיון שאן העומד רבה על הפרוץ, צריך פשוט. שלא יחשבו שדיומדין זה סוג חדש של מחיצה שמתיר אף בפרוץ

מרובה על העומד וילכו ויעשו כן במקום אחר. לפיכך חייבו אותו לשים פשוטים כדי שיהיה היכר שרק בביראות הקלו בפרוץ מרובה על העומד: היתה אבן אחת גדולה, רואין שאם תיחלק מלשון החלקה וישור, ויש בה ששה לכאן וששה לכאן, נידון משום דיומד. אית תניי תני, שאם תיחלק מבפנים. הוון בעיי מימר. מאן דאמר שאם תיחלק, מודד אמה מבפנים. מאן דאמר שאם תיחלק, מודד אמה מבחוץ. א"ר יוסה. אפילו חוקק מבפנים. ולא עד קליפת השום החיצונה את עתיד להעמידה? שהרי אן עובי מינימלי לעובי הדיומד. הווי לא שנייא, בין כמאן דאמר שאם תיחלק, בין כמאן דאמר שאם תיחלק. מודד מבפנים. א"נ, מאן דאמר שאם תיחלק, בעגולה. ומאן דאמר שאם תיחלק, במרובעת. תדע לך שהוא כן. שמצאנו דחד תנייה מתיב לחבריה. אין בין דברי לדברין, אלא שאתה אומר בעגולה, ואני אומר במרובעת. היה שם חריץ עמוק עשרה, ורחב ארבעה. ויש בו ששה לכאן, וששה לכאן. נידון משום דיומד. לא סוף דבר חריץ. אלא אפ"י גבשושית, ואפילו מקצתו חריץ ומקצתו גבשושית. היו [דף טו עמוד א] חמשה קנים, ואין בין זה לזה שלשה. ויש בהן ששה לכאן וששה לכאן, נידונין משום דיומד. שלשה כמין גם ה, וקשר גמי מלמעלן ועשה צורת הפתח. מהו שיציל משום פיה? אן פיה מצלת, עד שתהא מוכחת מכל צדדיה צמוד לקיר או מוקף מארבע רחות אבל כאן שני הפינות פנות לאויר אן זה צורת הפתח. אלא בהין דעגלין שהניח את גמי עליהם בצורת מעגל. האם כסתום הוא והיך מה דאת אמר תמן, רואין שאם תיחלק, ויש בה ששה לכאן וששה לכאן, נידונת משום דיומד. נומר אוף הכא כן? תמן עד קליפת השום החיצונה את יכול להעמידה. והכא מה אית לך? תחוקק? אם אומר את כן, בטלתה הלכות פיה. שברגע שתחוקק יעלם צורת הפתח. הכותל, והאילן, ואישות קנים, נידונין משום דיומד. עלו מאיליהן, מטלטלין בהן עד בית סאתים כמחיצה שלא הוקף לדירה. עשאן ביד. מטלטלין בהן אפילו כור אפילו כוריים. היתה באר אחת גדולה. לחצייה עשה, ולחצייה לא עשה. לחצייה שעשה, מותר. ולחצייה שלא עשה, אסור. היו שתיים, והניח שישה אבנים בכל אחד אמה על אמה. האמצעים מהו שידונו לכאן ולכאן? שפעם נאמר שחוקקים להשלים לדיומד לזה ופעם חוקקים להשלים לדיומד לזה. מה צריכה ליה? כשהיו שנים ממלין כאחד. אבל אם היה אחד ממלא, נידון לכאן או לכאן. חצר שהיא פתוחה לפסים. מטלטלין מן החצר לפסים, ומן הפסים לחצר. היו שתי חצרות וכותל מפריד בניהם, אסור. שצריכים עירוב. ולא תקנו רבנן עירוב בפסין. א"ר אבא. לא סוף דבר שתי חצרות אלא אפילו חצר אחת, ובה שני בתים. חבריי סברי למימר. ה"מ בשלא עירבו. הא אם עירבו מותרין. אמר רבי דניאל בריה דרב קטינה בשם רב חונא. אפילו עירבו, אסורות. שאין עירוב עושה אותן אחת להתיר לטלטל בן הפסים, אלא רק בן החצרות. רב הונה כדעתיה שהעירוב לא עושה אותם אחד לגמרי, אלא רק מתיר להם טילטול מהבתים לחצר. דאיתפלגון. מבוי שצידו אחד עכו"ם, וצידו אחד ישראל. רב הונה אמר בשם רב. [דף טו עמוד ב] אם היה פתח בן חצר לחצר וועיריבו דרך פתחים, וכל חצר פתוחה למבוי, העכו"ם אסור עליהן לטלטל במבוי ולא אומרים שהעירוב עשה אותם אחד, וגוי אינו אוסר על ישראל אחד. אבא בר בר חנה אמר בשם רבי יוחנן. אפילו עירבו דרך חלונות, הם נחשבים אחד, ואין העכו"ם אוסר עליהן. אפילו דיסבור רב הונא כר' יוחנן תמן שעירוב עושה אותם אחד והגוי אינו אוסר אותם במבוי. מודה הוא הכא בפסי ביראות שהוא אסור. דהכא, שמא למחר תחרב הבאר. אף הוא סבור לומר, שעירוב מועיל בפסי ביראות. ואין מועיל עירוב בפסי ביראות. א"ר יוסי בי ר' בון, לא התירו פסי ביראות, אלא למלאות בהן מים בלבד. באו מים בשבת, כבר נכנסה שבת באיסור. חרבה הבאר, כבר נכנסה שבת בהיתר. ואם היה שם כדים מלאים מים יכול לטלטלם. ר' יונה אמר. ר' נסא שאל. מהו לטלטל בין עובי הפסים ובן הפסים לדיומדין? נימר, אם יש בין זה לזה ד' טפחים כאיסקופה אסורה. ואם לאו כאיסקופה מותרת, ומותר לכאן, ומותר לכאן, ובלבד שלא יחליף. תנן, כמלוא שתי רבקות של שלש שלש בקר, דברי רבי מאיר. תני, ישנן כעשר אמות דברי ר"מ. שכל פרה אמה ומחצה, ואמה ביניין. תנן, רבי יהודה אומר. של ארבע ארבע. קשורות ולא מותרות. אחת נכנסת ואחת יוצאת. ותני רבי יודה אומר. כשלש עשרה וכארבע עשרה. שכל פרה אמה ושני שלישי.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ב הלכה ב

מתני': מותר להקריב לבאר, ובלבד שתהא פרה ראשה ורובה בפנים ושותה. מותר להרחיק כל שהוא, ובלבד שירבה בפסים:

גמ': אמר ר' ירמיה בשם רבי שמואל בר רב יצחק. עשה שיעורא כשיעור הזה, אפילו גמל כולו מבחוץ מותר. פחות מכשיעור הזה, אפילו גדי כולו מבפנים אסור. תני ר"ש בן אלעזר אומר. מלא גמל וגמלו המנהיג שלו, מה ופליג, הרי בפרה די בראשה ורובה? לא, כל מה שהפרה פושטת צוארה, הגמל עוקם צוארו כך ששני המידות שוות. למה את בעי כדי שתהא ראשה ורובה. ואין הפרה עומדת [דף טז עמוד א] ברה"ר ואוכלת ברשות היחיד? א"ר יוסה. תמן בפסי ביראות בהוא דמספיק ליה. ברם הכא בעומדת ברה"י ואוכלת ברה"ר באוכלת מאיליה. אם רוצה להגדיל. על דעתיה דר"מ. נותן דיומדין ומוסיף פשוטין כמה שצריך. על דעתיה דר' יודה. מאריך הדיומדין אבל לא יתן פשוטין

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ב הלכה ג

מתני': רבי יהודה, אומר עד בית סאתים. אמרו לו. לא אמרו בית סאתים, אלא בגינה ובקרפף. אבל אם היה דיר או סהר או מוקצה או חצר. אפילו בית חמשת כורין, אפי' בית עשרת כורין, מותר. ומותר להרחיק כל שהוא, ובלבד שירבה בפסין:

גמ': באר מהו שתעלה ממידת סאתים? נישמענה מן הדא, דתני, ר"ש בן אלעזר אומר. באר שיש בה מידת סאתים, אינו רשאי להרחיק ממנה, אלא מלא ראשה ורובה של פרה. הדא אמרה שהבאר עולה ממידת סאתים

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ב הלכה ד

מתני': אם היה דרך הרבים מפסקתה, יסלקנה לצדדין. וחכמים אומרים, אינו צריך. אחד באר הרבים, ובור הרבים, ובאר היחיד, עושין להן פסים. אבל לבור היחיד, עושין לו מחיצה גבוהה עשרה טפחים, דברי ר' עקיבה. ורבי יהודה בן בבא אומר. אין עושין פסים, אלא לבאר הרבים בלבד. ולשאר, עושין חגורה גבוהה עשרה טפחים:

גמ': א"ר יוחנן. מחלפה שיטתיה דרבי יודה? הכא הוא אומר אם היה דרך הרבים מפסקתה, יסלקנה לצדדין. שכיוון שהרבים עוברים שם בטלו מחיצות. ותנינן תמן, וכן גשרים המפולשין, מטלטלין תחתיהן בשבת, דברי ר' יהודה. וחכמים אוסרין. אלמא לר"י, ואף שרבים עוברים שם לא בטלו המחיצות. א"ר אלעזר. אינה מוחלפת. א"ר ירמיה מה שאמר רבי אלעזר שאינה מוחלפת. זה מפני דהוא סבר כרב יהודה. דאמר ר' יהודה. הא דאמרין שלדעת רבי יהודה גשרים המפולשין, מטלטלין תחתיהן בשבת. הדא דתימר, במפולשין לבקעה. אבל אם היו מפולשין לרשות הרבים, אסור. שהרבים בוקעים שם ומבטלים המחיצה. א"ר יוסה. בכל אתר, רבי אלעזר סמך לר' חיה רובה. ותני רבי חיה. כיצד מתירין מבוי המפולש לר"ה? ר' יודה אומר, לחי מיכן ולחי מיכן, או קורה מיכן וקורה מיכן. שדי בתיקון קטן ואן בקיעת הרבים מבטלת המחיצות. וחכ"א לחי וקורה מיכן, ויעשה צורת הפתח מיכן. והכא אמר הכין שלרבי יהודה רבים בוקעים ומבטלים מחיצה וכל מה שהוא מתיר זה רק במפולשים

לבקעה? ל"ק, כאן בעשר ונחשב כפתח ואן בקיעת הרבים מבטלת המחיצות. וכאן בפסי ביראות בשלש עשרה וכשהרבים בוקעים בה והרי הוא כפירצה [דף טז עמוד ב] מיליהון דרבנן פליגין. דר' אחא אמר. רב הושעיה שאל לאבא. כמה תהא פירצת המבוי על דעתיה דר' יודה? והוא א"ל משלש עשרה. משמע שלר"י גם במבוי עד שלוש עשרה אמות חשוב כפתח, ואעפ"כ בקיעת הרבים לא מבטלת המחיצות, והכא אמר הכין? רבנן דקיסרין אמרין. תמן עומד רבה על הפרוץ. ברם הכא, פרוץ רבה על העומד. **תנן, אחד באר הרבים, ובור הרבים, ובאר היחיד, עושין להן פסים. אבל לבור היחיד, עושין לו מחיצה גבוהה עשרה טפחים, דברי ר' עקיבה.** מה בין בור הרבים ומה בין בור היחיד? בור הרבים, יש לו קול ואנשים יבינו שכל ההיתר של פסים הוא מפני הבור. ולא יבואו להתיר פסים במקום אחר. בור היחיד, אין לו קול. מעתה אפילו לבארו ולמה לבאר היחיד מותר? אלא בור הרבים, אן מימיו מצויין לכלות. בור היחיד, מימיו מצויין לכלות. **ושמא יטלטל גם אחרי שיכלו המים.** רבי יעקב בר אחא עמרם ורב יהודה אמרו בשם שמואל. הלכה כרבי יודה בן בבא, שאן עושים פסים אלא לבאר הרבים. א"ר יודה אבוי דר' מתניה. מתניתא אמרה כן. **דתנן, עושין פסין לביריות. משמע שלבורות לא התירו. אך אתה מוכיח שהמשנה כרבי יהודה בן בבא הרי במשנה כתיב ברייות. משמע אף בשל יחיד, ואילו רבי יהודה בן בבא סובר שעושים פסים רק לבאר הרבים? ממה דתנן, אבל לבור היחיד, עושין לו מחיצה גבוהה י' טפחים, דברי ר"ע. כך שבן אם הרישא כרבי יהודה בן בבא בן אם הרישא כר"ע הרישא מדברת על בורות או בארות של רבים וממה שנאמר ביריות נוכל לדייק שמדובר דווקא בבארות של רבים. מכאן שהמשנה כרבי יהודה בן בבא.**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ב הלכה ה

מתני': ועוד א"ר יהודה בן בבא. הגינה והקרפף שהוא שבעים אמה ושיריים על שבעים אמה ושיריים *בית סאתים*. מוקפת גדר גבוהה י' טפחים, מטלטלין בתוכה. ובלבד שיהא בה שומירה או בית דירה, או שתהא סמוכה לעיר:

גמ': אמר רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן, מחצר המשכן למדו. דכתיב[שמות כז יח] אורך החצר מאה באמה, ורוחב חמשים בחמשים. חמשין זימנין מן מאה הא חמש אלפין. שיבעין מן שיבעין הא חמשא אלפין פרא פחות מאה 4900, **לכן תנינן שבעים אמה ושיריים.** ותני שמואל שריים שאמרו, שני [דף יז עמוד א] שלישי אמה שנו. **שבעין זימנין מן תרין תלתותין שני שלישי, ושבעין זמנין מן תרין תלתותין, דעבדין מאה וארבעים תלתותין, מאה וארבעים תלתותין, שהן תשעים ושלוש אמה ושלישי, נשאר שש אמה ושני שלישי. צא מהן, שני שלישי על שני שלישי, שהם ארבעה תשועין לריבוע שבקרן זוית בניהם.** נשתייר שם תשעה עשר תלתולין חסר תשוע. כהדא דתני, יש כאן דבר קל ולא יכלו חכמים לעמוד עליו. קרפף שיש בו מידת סאתים, אינו מותר לטלטל בו אלא בארבע אמות. היו שנים, בזה בית סאה, ובזה בית סאה אפילו חסר ד' אמות, רבי זעירה אמר בשם רבי יוחנן, מטלטלין בשני כאילו הוא תשלומין לראשון שהרי יחד הם פחות מבית סאתים. רבי אלא אמר בשם רבי יוחנן, אין מטלטלין בשני תשלומין לראשון, גזרה שמא יהיה ביחד יותר מבית סאתים. א"ר זעירא. מודה ר' אלא, שאם היו שלשה כחצובה ונפרצו השנים לאמצעי, בזה בית סאה, ובזה בית סאה, ובאמצעי בית סאה פחות רביע, מודין שמטלטלין בשני האמצעי תשלומין לראשון. דכיוון שלא התרנו לטלטל בן השנים הצמודים אלא רק לשלישי, לא יבא להתיר יתר מבית סאתים. קרפף שיש בו יותר מבית סאתים. א"ר אבהו. הואיל והוא ראוי לתיר על ידי שיירה, סימן שמדאורייתא הוא רשות היחיד. לכן אם זרק מרשות הרבים לתוכו חייב. ר' שמואל בר רב יצחק בעי. למה חייב חטאת? מילא אם תרצה ללמוד משיירה לאסור מדרבנן, אסור. הא חייב חטאת אין כאן. שאם אומר אתה כן שכל מקום שיש דעה שהתירו לטלטל שם דינו כרשות היחיד. מעתה, מבוי שקורתו למעלה מעשרים, הואיל והוא כשר על דעתיה דרבי יודה

ומותר לטלטל בו. אם זרק מר"ה לתוכו חייב? ואן זה כך אלא מבוי דינו ככרמלית וחכמים התירו ע"י קורה. ואף שמותר לטלטל, הזרק אל תוכו יהיה פטור. וכן מבוי שנפרץ יותר מעשר. הואיל ופירצת המבוי על דעתיה דר' יודה משלש עשרה. וזרק מרה"ר לתוכו חייב? מכאן שאן ללמוד איסור חטאת מהתר טלטול. שגם בכרמלית במקרים מסוימים התירו חכמים לטלטל. חצר שהיא פתוחה לקרפף שאן בו בית סאתים, אבל יחד עם החצר יש יותר מבית סאתים, מטלטלין מן החצר לקרפף שכיוון שהחצר הוקפה לדירה מותר לטלטל בה אפילו יותר מבית סאתים, אבל לא מן הקרפף לחצר. ר' יודן ענתודריא שאל, מהו לטלטל מקרפף לקרפף דרך חצר כגון שבקרפף הראשון ובחצר אן בית סאתים?:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ב הלכה ו

[דף יז עמוד ב] מתני': ר' יהודה אומר. אפילו אין בה אלא בור ושיח ומערה, מטלטלין בתוכה. רבי עקיבה אומר. אפי' אין בה אחת מכל אלו, מטלטלין בתוכה. ובלבד שתהא שבעים ושיריים על שבעים ושיריים:

גמ': מחלפה שיטתיה דר' יודה? דתנין תמן, אי זהו קרפף? כל שהוא סמוך לעיר, דברי רבי יודה. והכא הוא אמר הכין שאם יש בור ושיח ומערה, מטלטלים בהם אפילו שאינם קרובים לעיר? א"ר מנא. כשיש בהם בור ושיח ומערה, כבית דירה עביד לה ר' יודה.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ב הלכה ז

מתני': ר' אליעזר אומר. היה אורכה יותר על רחבה, אפילו אמה אחת. אין מטלטלין בתוכה. ר' יוסה אומר אפילו אורכה כשנים ברוחבה, מטלטלין בתוכה:

גמ': תנן, רבי אלעזר אומר, אם היה ארכה יותר על רחבה, אפילו אמה אחת, אין מטלטלין בתוכה. הדא פליגא על דר' יונתן. שאמר שמחצר המשכן למדו שלא היה מרובע וי"א מדתני, רבי יונתן בן יוסי אומר. היה שם סלע ארוכה עשרה ורחב ארבעה, מותר לסמוך לה משתי רוחותיה שני מיני זרעים שצריך להפריד בניהם בית רובע. היתה עשרה על עשרה מותר לסמוך לה מארבע רוחותיה. תנן, רבי יוסה אומר. אפילו ארכה כשנים ברוחבה, מטלטלין בתוכה. הדא מסייעא לר' יונתן. רבי יוסה כשיטתו. דתני צריך להרחיק בית רובע, כמה היא מידת בית רובע? עשר אמות ומחצה על עשר אמות ומחצה מרובעות, ר' יוסי אומר, אפילו אורכה כשנים ברוחבה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ב הלכה ח

מתני': א"ר אילעא, שמעתי מרבי אליעזר, אפילו היא כבית כור. וכן שמעתי ממנו. אנשי חצר, ששכח אחד מהן ולא עירב, ביתו אסור מלהכניס ומלהוציא לו. אבל להן מותר. וכן שמעתי ממנו, שיוצאין בערקבנין בפסח. וחיזרתי על כל תלמידיו, ובקשתי לי חבר ולא מצאתי:

גמ': אמר רבי אבהו בשם רבי אלעזר. אף רבי אליעזר מודה שאסור לטלטל בכל הבית כור. ולא התיר אלא במתלקטת שבורר לו סאתים מבית כור היא מתניתין: תנן, וכן שמעתי ממנו. אנשי חצר ששכח אחד מהן ולא עירב, ביתו אסור לו אבל להן מותר להוציא מביתו לחצר: והא תנן תמן ביתו אסור לו ולהם להוציא ממנו לחצר? התם רבנן, ברם הכא, ר' אליעזר. דרבנן אמרי, אדם מבטל רשות חצרו, ואין אדם מבטל רשות ביתו. רבי אליעזר אומר, כשם שאדם

מבטל רשות חצרו, כך מבטל רשות ביתו. על דעתיה דרבי אליעזר. אחרי שביטל רשותו למה הוא אסור להוציא מביתו? ייעשה כאכסנאי ויהא מותר? אמר ר' חייה בר אדא בשם רשב"ל. קנס קנסו רבי אליעזר על שלא עירב. [דף יח עמוד א] רבי שמי בעי. דבר שהוא מדבריהן, קונסין לו בשוגג לדעת רבי אליעזר? ר' אבא בריה דרב פפי בעי. אמר בפירוש, הריני מבטל רשות ביתי, אוף רבנן מודיי? אמר רבי. אמר בפירוש הריני מבטל רק רשות חצירי. אוף רב אליעזר מודה?: תנן, וכן שמעתי ממנו שיוצאין בערקבנין בפסח. וחזרתי על כל תלמידיו, ובקשתי לי חבר ולא מצאתי. הוינן סברין מימר שרק בערקבין לא מצא חבר. אשכח תני דעל כולהן לא מצא חבר

הדרן עלך פרק עושין פסין

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ג הלכה א

מתני': בכל מערבין ומשתתפין, חוץ מן המים ומן המלח. והכל נלקח בכסף מעשר, חוץ מן המים ומן המלח, הנודר מן המזון, מותר במים ומלח, מערבין לנזיר ביין, ולישראל בתרומה. סומכוס אומר. אף בחולין לכהן בבית הפרס. ר' יהודה אומר. אפילו בין הקברות, מפני שהוא יכול לילך לחוץ ולוכל:

גמ': אמר רבי אחא. דרבי אליעזר היא [דף יח עמוד ב] דתנינן תמן. בכל מערבין ומשתתפין, חוץ מן המים ומן המלח דברי רבי אליעזר. רבי יהושע אומר, רק כיכר הוא עירוב. א"ר יוסה. דברי הכל היא. דכל היכא דתנן מערבין, הכוונה עירובי חצירות דווקא. והיכא דתנן מערבין ומשתתפין, הכוונה, בין בעירוב חצרות בין בעירוב תחומין. רבי יהושע שאמר כיכר הוא עירוב, דיבר על עירוב חצרות שמעריבים רק בפת. המשנה שאמרה בכל מערבין ומשתתפין, מדברת בשיתוף מבואות, ודברי הכל היא. תנן, בכל מערבין ומשתתפין. מתניתא דרבי מאיר, דתני. כל דבר שהוא נאכל חי כמות שהוא, מערבין בו. אם אינו נאכל אלא עם הפת, אין מערבין בו. ור"מ אומר מערבין בו. השום והבצלים. אפילו על דעתיה דרבי מאיר, אין מערבין בהן. דתני, אמר רבי יודה. מעשה ששבת רבי מאיר בארדקסם. ובא אחד ואמר לו, עירבתי על ידי בצלים. והושיבו רבי מאיר בארבע אמות שלו אסר עליו לזוז. שאף על גב דרבי מאיר אמר, בכל מערבין ומשתתפין חוץ מן המים ומן המלח. ובלבד דבר שהוא נאכל חי כמות שהוא לרוב בני אדם. ובצל אינו נאכל כמות שהוא לרוב בני אדם. הלוי והקולקס, על דעתן דרבנן, אין מערבין בהן, שאינן נאכלים ללא פת. תנינן תרין כללין, ולא דמיין חד לחד. דתנינן, בכל מערבין ומשתתפין, חוץ מן המלח. ואן הכוונה באמת שבכל מעריבים אלא הכוונה בלבד רק בדבר שהוא נאכל חי כמות שהוא. ותנן, הכל נלקח בכסף מעשר, חוץ מן המים ומן המלח. ושם הכוונה בן בדבר שהוא נאכל חי כמות שהוא, בין בדבר שאינו נאכל חי כמות שהוא. הכלל הראשון ששנינו שבכל מערבין ומשתתפין חוץ מן המים ומן המלח. נאמר לדעת הכל בין כרבי עקיבה בין כר' ישמעאל. ומה ששנינו הכל נלקח בכסף מעשר חוץ מן המים ומן המלח, נאמר רק בדעת ר' עקיבה, אבל לדעת ר' ישמעאל אן הכל ניקח בכסף מעשר. דתני ר' ישמעאל. [דברים יד כו] ונתת הכסף בכל אשר תאור נפשך, הרי זה כלל. בבקר ובצאן ביין ובשכר, הרי זה פרט. ובכל אשר תשאלך נפשך, הרי זה כלל אחר. כלל ופרט וכלל, אין אתה דן אלא כעין הפרט. מה הפרט מפורש, דבר שהוא וולד וולדות הארץ דבר שגידולו מן הארץ ואף בהמות בכלל, אף בכלל, אין לי לרבות אלא דבר שהוא וולד וולדות הארץ. רבי עקיבה מפרש. מה הפרט מפורש שהוא פרי, וולד פרי כמו עגל שנולד מפרה, ומכשירי פרי שמתקן ומוסיף טעם לאחרים. אף אין לי לרבות אלא דבר שהוא פרי, וולד פרי ומכשירי פרי, מה נפק

מביניהון? דגים וחגבים כמהין ופטריות. לר' עקיבה, נלקחין בכסף מעשר. לר' ישמעאל, אינן נלקחין. בכל מערבין ומשתתפין, חוץ מן המים ומן המלח. מ"ט? א"ר יסא. לפי שאין הגוף ניזון מהן. רבי לוי אמר. שהן מין קללה מים מבול, ומלח בסדום. אמר ר' אלעזר [דף יט עמוד א] עשאן מי מלח, נלקחין בכסף מעשר. אמר רבי אחא בשם רבי מיישא. והוא שנתן לתוכה שמן. רבי יוסי בעי. אם הסיבה שמערבין בהם זה מפני השמן שנתן לתוכו, מעתה לא יערב אלא לפי חשבון שמן שבהן. וכמה שיעורן? תמן תנינן. אן פוחתין לעני בגורן מחצי לוג יין כדי שיהיה רביעית לו ורביעית לאשתו. רבי עקיבא אומר, רביעית. אמר רבי אלעזר. וכן לעירוב. אמר רבי חנינא. מה שאמרנו שהשיעורים של מתנות עניים, שווים לשיעורים של העירוב. הדא דתימר בכל הרשימה שמנינו עד יין, אבל לא בשמן. שלעירוב בשמן, די בשמן שיש בו כדי לטבול מזון שתי סעודות. דתנן, מערבין מזון שתי סעודות, ותני מערבין בחומץ מזון שתי סעודות, מערבין בשמן מזון שתי סעודות. ואמר רבי ירמיה בשם ר' שמואל בר רב יצחק, כדי לטבול ירק הנאגד מזון שתי סעודות. ר' יצחק עטושיא, אמר קומי ר' זעירא, משום דבית רבי ינאי. אפונין חיין מערבין בהן מזון שתי סעודות. למי נצרכה? לר"מ שסובר שאן מערבין בדבר שאינו נאכל כמות שהוא לרוב בני אדם. דתני, בא אדם אחד לפניו ואמר לו. רבי, ערבתי בבצלים לטבעון. והושיבו ר"מ בד' אמות שלו. שלא תאמר. אף אפונים הואיל ומסריחין את הפה, ויש בני אדם הנמנעים מלאכלם, אין מערבין בהן. קמ"ל שמערבין בהן. תני, דג מליח, מערבין בו. בשר מליח, מערבין בו. בשר חי מהו? תנינן, הבללין אוכלין אותו כשהוא חי, מפני שדעתן יפה מקולקלת. ר' יודן בעי. הדא סלקירא דג. הואיל ואילין כותאי אכלין מינה חייה, מערבין בה? אמר שמואל בר שילת בשם רב. פעפועין וגודגניות וחלוגלות מערבין בהן. בעון קומיה, היידין אינון? אמר לון. קקולין והנדוקקי ופרפחיניה: תנן, הנודר מן המזון, מותר במים ומלח. תמן תנינן. הנודר מן המבושל, מותר בצלי ובשלוק. והא מתניתא אמרה שהשלוק קרוי מבושל. דתנינן, היה מבשל את השלמים או שולקן. וקרייא אמר שהצלו קרוי מבושל, שנאמר [דברי הימים ב לה יג] ויבשלו את הפסח באש. אין תימר שצלי לא קרוי בישול [דף יט עמוד ב] וכי יעלה על הדעת שעשו שלא כהלכה? רבי יונה בוצרייה אמר. אי אפשר לאמר שעשו שלא כהלכה, שהרי נאמר שם כמשפט. מתני' אמרה, שהשלוק קרוי מבושל. וקרייא אמר, שהצלו קרוי מבושל. והיכי תנינן. הנודר מן המבושל, מותר בצלי ובשלוק? אמר רבי יוחנן. הילכו בנדריים אחר לשון בני אדם. ורבי יאשיה אמר, הילכו בנדריים אחר לשון תורה. מה נפק ביניהון? אמר קונם יין שאני טועם בחג. על דעתיה דרבי יוחנן, אסור ביום טוב האחרון שאף הוא קרוי חג בלשון בני אדם. על דעתיה דרבי יאשיה מותר. שיום אחרון בלשון תורה אינו קרוי חג אלא עצרת. ולא היא. דאוף ר' יאשיה מודה שהוא אסור. דלא א"ר יאשיה, אלא לחומרן. א"ר חיייה בר אבא. רבי יוחנן אכל חליטין פירות גינזור ואמר לא טעמית מידי בההוא יומא. מכאן שפירות אינם מזון. והא תנינן, הנודר מן המזון, מותר במים ומלח. הא בפירות, אסור. ואם אינם מזון למה אסור בפירות? פתר לה כר' יאשיה. דרבי יאשיה אמר. הילכו בנדריים אחר לשון תורה. ומניין שבלשון תורה כל הדברים קרויין מזון? אמר רבי אחא בי ר' עילא. דכתיב [בראשית מה כג] ועשר אתונות נושאות בר ולחם ומזון. מה ת"ל מזון? אלא מיכן שכל הדברים קרויין מזון. נדר מן הככר, מערבין בו. הקדישו, אין מערבין בו. נדר מן הככר, מערבין בו, שכן ראוי לאחר לאוכלו. הקדישו אין מערבין בו, שלא הוא ולא אחר ראויין לאוכלו. ר' אחא בעי. ואין אדם נשאל על הקדישו? ולמה אן זה נחשב ראוי? אמר ר' אחא, ר' מיישא בעי. תמן אמר ר"ש, חייא ברי דרב אמר. ע"ז שעשאה לחי למבוי. אף שע"ז אסורה בהנאה, מתרת את המבוי. והכא את אמר הכין שכיוון שהקדש אסור בהנאה אן מערבין בו? א"ר אלעזר. תמן מ"מ נסתם המבוי. והכא מה אית לך שאתה רוצה להתיר לערב בו? הרי לא ראוי לאכילה לאף אחד. מערבין לנזיר ביין, שכן אחר ראוי לשתותו. ולישראל בתרומה, שכן כהן ראוי לאוכלו. ולכהן בבית הפרס. מתני' דלא כבית שמאי. דתניא בש"א אין מערבין לנזיר ביין ולישראל בתרומה. חנניה אומר. בית שמאי אמרין, אין מערבין לאדם, אלא אם כן היו כל כלי תשמישו שם כמו ביתו. סומכוס כב"ש, דתנן, סומכוס אומר. אף בחולין לכהן בבית הפרס מפני שיכול לנפח. מעתה אם היה כרבנן, אפילו בית הקברות שהרי ראוי לישראל? ולמה התיר בית הפרס? שניא בית

הפרס, שכן ראוי הוא לעבור על השבות ולוכל. שבית הפרס אינו אלא מדרבנן. אם כך אף בבית הקברות, שכן הוא ראוי ליכנס בשידה תיבה ומגדל ולעשות לו [דף כ עמוד א] חור פחות מטפח, ולתחוב בכוש ובקיסם ולאכול? שאינו אלא איסור דרבנן שמכניס מבה"ק שהוא כרמלית לתיבה שהיא רה"י

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ג הלכה ב

מתני': מערבין בדמאי ובמעשר ראשון שניטלה תרומתו, ובמעשר שני והקדש שנפדו, הכהנים בחלה ובתרומה, אבל לא בטבל, ולא במעשר ראשון שלא נטלה תרומתו, ולא במעשר שני והקדש שלא נפדו. השולח את עירובו ביד חרש שוטה וקטן, או ביד מי שאינו מודה בעירוב, אינו עירוב. אם אמר לאחד לקבלו ממנו, הרי זה עירוב:

גמ': תנן, מערבין בדמאי אף שאסור באכילה מדרבנן. רבי יעקב דרומיא בעי. מתני' דלא כבית שמאי? **דגבי אתרוג תנינן, ושל דמאי, ב"ש פוסלין** אף שאינו אסור באכילה אלא מדרבנן. וב"ה מכשירין. ושל מעשר שני בירושלם, לא יטול. ואם נטל כשר. **אמר רב ששת בשם ר' חיייה רבה. טבל שיש עליו תנאי** שהתנא מערב שבת ואמר שני לוגין שאני עתיד להפריש וכו', מותר לטלטלו. כיצד הוא עושה? **נותן עיניו במקצתו, ואוכל את השאר. ותני, בית שמאי אומרין, אין מערבין במעשר שני בירושלם. וב"ה אומרים, מערבים. אמר ירמיה. הדא דאת אמר שלב"ה מערבין במעשר שני בירושלים, זה דווקא בעירובי חצירות, שיכול לאכלם שם.** אבל בעירובי תחומין. תני תשנהמה שהתירו ב"ה [דף כ עמוד ב] **כשגר מחוץ לירושלים ונתן עירובו בירושלם שהוא יכול לעלות ולאכול. תנן, השולח את עירובו ביד חרש שוטה וקטן, או ביד מי שאינו מודה בעירוב, אינו עירוב. אמר שמואל. כבן תשע כבן עשר, עירובו עירוב. א"ר יוסה. הדא דתימר, בעירובי תחומין שצריך לקנות שביתה. אבל בעירובי חצירות, אפילו קטן. א"ר יהושע. מפני מה מערבין בחצירות? מפני דרכי שלום. מעשה באשה אחת שהיתה דבובה שונא לחבירתה, ושלחה עירובה גבי ברה. נשאתיה וגפפתיה ונשקתיה. אתא ואמר קומי אימה, אמרה. הכין הוות רחמה לי ולא הוינא ידעה. מתוך כך עשו שלום. הדא הוא דכתיב [משלי ג יז] דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום: **תנן, השולח את עירובו ביד חרש שוטה וקטן, או ביד מי שאינו מודה בעירוב, אינו עירוב. אם אמר לאחד לקבלו ממנו, הרי זה עירוב. א"ר אלעזר, וצריך לעמוד עמו ולראות שקיבל. תמן א"ר יוסה בשם רב ששת, ורבי אלעזר בר יוסי אמר בשם רבי אבון. האומר לחבירו, הרי אני מעשר על ידך, אינו צריך לעמוד עמו, שחזקה שליח עושה שליחותו. והכא את אמר הכין? א"ר חיייה בר אדא, כאן בגדול וכאן בקטן. ר' אחא אמר בשם רב חנינא. אפילו תימר, כאן וכאן בגדול, או כאן וכאן בקטן. תמן כיוון שהשליח אומר לו, הרי אני מעשר על ידך, אינו צריך לעמוד עמו. שכיוון שהשליח הציעה עצמו, חזקה שיעשה שליחותו. ברם הכא, באומר לו ערב על ידי. כיוון שלא מרצונו הוא עושה, צריך שיעמוד על ידו. הדא ילפא מן ההיא, וההיא ילפא מן הדא. הדא ילפא מן ההיא. שאם אמר לו, אני מעשר על ידך, שאינו צריך לעמוד עמו. וההיא ילפא מן הדא, שאם אמר לו ערב על ידי, שהוא צריך לעמוד עמו.****

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ג הלכה ג

מתני': נתנו באילן. למעלה מעשרה טפחים, אינו עירוב. למטה מעשרה טפחים, הרי זה עירוב [דף כא עמוד א] נתנו בבור. אפילו עמוק מאה אמה, הרי זה עירוב. נתנו בראש הקנה או בראש הקונדס. כל זמן שהוא תלוש ונעוץ, אפילו

גבוה מאה אמה, הרי זה עירוב. נתנו במגדל, ונעל בפניו ואבד המפתח. הרי זה עירוב. ר"א אומר. אם אין ידוע שהמפתח במקומו, אינו עירוב:

גמ': **תנן, נתנו באילן. למעלה מעשרה טפחים, אינו עירוב. למטה מעשרה טפחים, הרי זה עירוב. תני, למטה מעשרה, הרי זה עירוב, ואסור לטלטלו. שאסור להשתמש באילן.** למטה מג' מותר. וקשיא. אם עירובו עירוב, יהא מותר לטלטלו. אם אסור לטלטלו, לא יהא עירובו עירוב? ראוי הוא לעבור על השבות של שימוש באילן ולאכול. מעתה אפילו למעלה מעשרה יהיה עירובו עירוב? אמר רב יהודה בשם שמואל. תיפטר שהיתה כורתו ^{גזע האילן} ארבעה שהיא רה"י. דאם יטול ממנה הוי מוציא מרשות לרשות. א"ר מנא. והוא שתהא רשות הרבים מקפתו מכל צד. שאם לא כן יכול ליטלו מצד אחר. באומר שביתתי תחתיו. שאז הוא במקום אחד ועירובו במקום אחר. אבל אם אמר שביתתי עליו עירובו עירוב. תני [דף כא עמוד ב] נתנו בכלכלה ותלאו באילן, אפילו למעלה מעשרה טפחים, עירובו עירוב ואסור לטלטלו. למטה מעשרה טפחים, עירובו עירוב ומותר לטלטלו. למטה משלשה מותר. וקשיא. אם עירובו עירוב, יהא מותר לטלטלו. אם אסור לטלטלו, לא יהא עירובו עירוב? אמר רבי אחא בשם רבי חנינא. ראוי הוא להופכה להטות אותה ^{לסלסלה וכך להורידה מתחת} לעשרה ולבטל רשות היחיד שבה. א"ר יוסה. הדא אמרה. ספסל שהוא נתון ברשות הרבים. גבוה עשרה ורחב ארבעה, והניח עירובו עליו. מכיון שהוא ראוי להופכו להטות אותו ולבטל רשות היחיד שבו, עירובו עירוב, ומותר לטלטלו. ובספסל אן גזרת משתמש באילן. תמן גבי העושה סוכתו בן העצים, והעצים דפנות לה, תנינן. אם היו הדפנות שתיים בידי אדם, ואחת באילן. או שתיים באילן, ואחת בידי אדם. כשירה ואין עולין לה ב"ט, שאסור להשתמש באילן. והכא את אמר שאם היה הערוב מונח בסל התלוי באילן למטה מעשרה עירובו עירוב ומותר לטלטלו? א"ר ירמיה. כאן בסוכה משתמש למעלן שהסוכה בנויה על האילן. וכאן מן הצד. שתקע יתד ועליו הניח את הסלסלה. הדא ילפא מן ההיא, וההיא ילפא מן הדא. הדא ילפא מן ההיא. שאם היו שתי יתידות יוצאות, וסיכך על גביהן, שהיא כשרה ועולין לה ב"ט. וההיא ילפא מן הדא, שאם היה העירוב נתון באיבו על הענפים של אילן, שעירובו עירוב ואסור לטלטלו. א"ר יוסה. בין הכא בין תמן, שימוש מן הצד היא. מאי כדון האם שימוש מן הצד באילן מותר או אסור? כ"י דאמר רבי יעקב בר אחא בשם רבי זעירא. דאמר רבי יעקב בר אחא בשם רבי זעירא, דרבי שמעון בן אלעזר היא. דתני, רבי שמעון בן אלעזר אומר. מותר להשתמש על צדדי בהמה בשבת. היא צדדי בהמה, היא צדדי אילן. תנן, נתנו בבור. אפילו עמוק מאה אמה עירובו עירוב. [דף כב עמוד א] ואן את רואה עמוק כגבוה? הרי לגבי שבת אמרינן דבן אם גבוה עשרה, או עמוק עשרה, הוי רה"י. ולמה בבור עירובו עירוב. הרי הוא ברה"ר ועירובו ברה"י? אבא בר רב חונה אמר. באומר שביתתי בתחתיתו: תנן, נתנו בראש הקנה או בראש הקונדס. כל זמן שהוא תלוש ונעוץ, אפילו גבוה מאה אמה, ה"ז עירוב. מפני שהוא תלוש ונעוץ. הא אם אינו תלוש ונעוץ, אין עירובו עירוב. אפילו הוא דק שיכול לכופפו לפי שאסור להשתמש באילן. לית הדא פליגא על שמואל? דאמר רב יהודה בשם שמואל. תיפטר בשהיתה כורתו ^{גזעו} ארבעה דהוי רשות היחיד. אבל אם היה רק שבות של משמש באילן היה עירובו עירוב? א"ר מנא. אף הכא, והוא שתהא טבלה ארבע נתונה בראשו. תנן, נתנו במגדל, ונעל בפניו ואבד המפתח. הרי זה עירוב. תני ר' אליעזר אומר. אם בשדה אבד, אין עירובו עירוב. אם בעיר אבד, הרי זה עירוב. אם בשדה אבד, אין עירובו עירוב. שאינו יכול להביאו דרך שביתה ללא חילול שבת. אם בעיר אבד, הרי זה עירוב. שהוא יכול להביאו דרך פטור. כ"ש היא שאמר שחצרות גגות וקרפיפות רשות אחת הן לשבת. תנן, נתנו במגדל, ונעל בפניו ואבד המפתח. הרי זה עירוב. ר"א אומר. אם אין ידוע שהמפתח במקומו, אינו עירוב. יאות אמר רבי אלעזר. מה טעמא דרבנן? אמר רבי אבא בריה דרב פפי, דרבי מאיר היא. דר' מאיר אמר. בית שהוא מלא פירות ונשבר המפתח. אף פוחת הוא בתחילה ונוטל. כלום א"ר מאיר לא ב"ט? דכיוון שהותר אוכל נפש, אפילו מלאכה הותרה. דילמא אמר ר"מ אף בשבת? והכא הרי בשבת אן קיימין. אמר רבי אבמרי. דר' אליעזר בן יעקב היא. דתנינן תמן. ר'

אליעזר בן יעקב אומר. קושרין לפני בהמה בשביל שלא תצא. **כיוון שאן זה קשר של קימה, מותר.** היא קשירה היא נעילה. **וכיוון שיכול להתיר את החבלים, עירובו עירוב.** הדא דתימר במגדל של אבן. אבל במגדל של עץ, **בן כך ובן כך מותר דנעשה כשובר את החבית לוכל ממנה גרוגרות.**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ג הלכה ד

מתני': נתגלגל חוץ לתחום, או נפל עליו גל או נשרף, או תרומה ונטמאת, מבעוד יום, אינו עירוב [דף כב עמוד ב] משחשיכה, הרי זה עירוב. אם ספק. ר' מאיר ורבי יהודה אומרים, הרי זה חמר גמל. רבי יוסי ורבי שמעון אומרים, ספק העירוב כשר. אמר רבי יוסי. העיד אבטולס משם חמשה זקנים, שספק העירוב כשר:

גמ': **תנן,** או תרומה ונטמאת, מבעוד יום, אינו עירוב. משחשיכה, הרי זה עירוב. אם ספק. ר' מאיר ורבי יהודה אומרים, הרי זה חמר גמל. רבי יוסי ורבי שמעון אומרים, ספק העירוב כשר. לא אמרו אלא בניטמאת ודאי, אלא שספק אם ניטמאת מבעוד יום, ספק ניטמאת משחשיכה. אבל אם היתה ספק טהורה ספק טמאה, מערבין בה. אמר רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן, אחר חזקות הלכו. והכי מתיבין רבי מאיר ורבי יודה, לרבי יוסי ולר' שמעון. אילו נאכל מבעוד יום, שמא אינו אסור? אף בספק נטמע מבע"י, לעולם הוא באיסורו. עד שיודע לו שהוא מותר. דאוקי גברא אחזקתיה שמקום שביתתו הוא בביתו. מתיבין רבי יוסה ורבי שמעון, לרבי מאיר ולרבי יודה. אילו נאכל משחשיכה, שמא אינו מותר?. לעולם הוא בהיתירו, עד שיודע לו שהוא אסור. דהעמד עירוב על חזקתו. והוא כשר. **תנן,** ר' מאיר ורבי יהודה אומרים, הרי זה חמר גמל. פשיטא שלצד שכנגד עירובו הצד השני של העיר, **אן לו אלפיים אמה, שמא עירובו אמה. מעירובו והלאה אן לו אלפים אמה, שמא אן עירובו עירוב.** מהו ליתן לו אלפיים אמה מעירובו לביתו? רבי אבא בר ממל אמר, נותנין לו. **דממא נפשך יש לו את אותן אלפים אמה.** רבי שמואל בר רב יצחק אמר, אין נותנין לו. **כיוון שעקר רגליו מכאן ולא קנה שביתה שם.** רבי שמי אמר קומי רבי יוסה בשם רבי אחא. מה פליגין? כר' מאיר. ברם כרבי יודא, כל עמא מודיי שנותנין לו. **דאף ששניהם אמרו הרי זה חמר גמל,** [דף כג עמוד א] לא דמי חמר וגמל דרבי מאיר, לחמר וגמל דר' יודה. חמר וגמל דרבי יודה, **מספק, עירובו אינו קונה לו שביתה.** ואף לא זכה לו עירובו לעקור את רגליו מבני עירו. חמר וגמל דר"מ, **משנתן דעתו לעקור רגליו מבני עירו, אף שלא קנה שביתה במקומו, עקר עצמו מבני עירו.** תמן תנינן. **שני מקואות אחד יש בו ארבעים סאה ואחד שאין בו. טבל באחד מהן ואינו יודע באיזה מהן טבל ספיקו טהור, רבי יוסי מטמא. שר' יוסי אומר כל דבר שהוא בחזקת טומאה לעולם הוא בפסולו עד שיודע שנטהר.** א"ר יונה. לא טמא רבי יוסה, אלא משום הוכח. **שאן חזקת כשרות למקוה. רבי יוסי אומר, אפילו במקוה אחד שנמדד ונמצא חסר. אף שהיה לו חזקת כשרות רבי יוסי מטמא משום שהרי חסר לפניך והעמד האדם על חזקתו שהיה טמא.** מחלפא שיטתיה דרבי יוסה? **דתנינן. א"ר יוסה.** העיד אבטולס בשם חמשה זקנים, שספק העירוב כשר. **והכא את אמר הכין? תמן בשם גרמיה. ברם הכא בשם חמשה זקנים. הוון בעי מימר, דמאן דאמר תמן במקוה שנמדד ונמצא חסר טהור, אמר הכא בספק עירוב מותר. ומאן דאמר תמן טמא, אמר הכא אסור. ולא היא. אפילו מאן דאמר תמן טמא, מודי הוא הכא שהוא מותר. דשם אף שהיה למקוה חזקת כשרות, הרי חסר לפניך. ועוד, העמד אדם על חזקתו והיה טמא. א"ר חנינא. איפכא מסתברא. כלום אינון פליגין תמן, לא בטמאה מדבריהן? ספק דבריהן להקל. ועירוב, דבר תורה. וספק דבר תורה להחמיר. **מנין שעירוב דבר תורה? דרבי יונתן, אמר קומי רבי חיייה רובה, בשם רבי שמעון בי רבי יוסי בן לקוניא. לוקין על תחומי שבת דבר תורה. א"ל רבי חיייה רובה. והלא אין בשבת אלא סקילה וקרת? אמר ליה. והכתיב [שם טז כט] שבו איש****

תחתיו אל יצא איש ממקומו ביום השביעי? א"ל. מי כתיב לא תצאו? אל תצאו כתיב. ואן זה לאו. א"ל. והכתיב [שמות יב ט] אל תאכלו ממנו נא? מי כתיב לא? אל כתיב. ולכ"ע יש איסור לאו?, אמר רבי יוסי בי רבי בון. אף על פי כן, זה עומד בשמועתו וזה עומד בשמועתו. אמר רבי שמואל בר סיסרטא [דף כג עמוד ב] עירוב עשו אותו כספק חרש. כמו שהנושא אשה ונבדק ונמצא חרש, מעמידין על חזקתו, ולא אומרים שמא חרש היה בשעת הקידושין. אף בערוב לא אומרים שמא נטמא קדם בן השמשות. ר' ירמיה בעי. עד כדון בשהעירוב קיים. והספק אם נטמא או לא. או יצא חוץ לתחום או לא. האם אפילו נשרף או ודאי נטמא והספק רק מתי? א"ר יוסה. קיימתיה כ"י דאמר ר' הושעיה. הגיעוך סוף תחומי שבת, שאינן מחוורין מדבר תורה. שאם לא כן לא היו מתירין עוד אלפים אמה על ידי עירוב. ולכן מקלין בעירוב. רב מנא בעי. ניחא לאלפיים אמה אינו מחוור. אבל ארבעת אלפיים אמה, מחוור הוא? אמר ר' שמעון בר כרסנא בשם ר' אחא. אין לך מחוור מכולם, אלא תחום שנים עשר מיל כמחנה ישראל.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ג הלכה ה

מתני': מתנה אדם על עירובו ואומר. אם באו עכו"ם מן המזרח, עירובי למערב. ואם באו מן המערב, עירובי למזרח. אם באו מיכן ומיכן, למקום שארצה אילך. לא באו לא מיכן ולא מיכן, הריני כבני עירי:

גמ': תנן, מתנה אדם על עירובו ואומר. כיני מתניתא. מתנה אדם על עירובו. שהניח שני ערובים אחד למזרח ואחד למערב. אמר ר' אלעזר. מאן תנא אם באו לא באו, וצריך תנאי כפול? רבי מאיר. היידן ר' מאיר? חברייא אמרין, רבי מאיר דקידושין. דתני, האומר לאשה, הרי את מקודשת לי על מנת שירדו גשמים. ירדו גשמים, מקודשת. ואם לאו, אינה מקודשת. רבי מאיר אומר. בין ירדו בין לא ירדו מקודשת. עד שיכפול תנאו. שכל תנאי שאינו כתנאי של בני ראובן ובני גד, אינו תנאי. הכל מודין שאם אמר לאשה הרי את מקודשת לי לאחר שירדו גשמים. ירדו גשמים, מקודשת. ואם לאו, אינה מקודשת. שאן זה תנאי, אלא קביעת זמן. רבי יוסה אמר. רבי מאיר דעירובין. דתנינן, נתגלגל חוץ לתחום, או נפל עליו גל או נשרף, או תרומה ונטמאת, מבעוד יום, אינו עירוב משחשיכה, הרי זה עירוב. אם ספק. רבי מאיר ורבי יודה אומרים, הרי זה חמר גמל. רבי יוסי ורבי שמעון אומרים. בספק, העירוב כשר. אמר רבי יוסה. לא אמר רבי מאיר, אלא לחומרין. א"ר מנא. ויאות. שהרי עירובו אינו קונה לו שביתה דלא זכה לו עירובו. וכבני עירו נמי לא הוי דכבר נתן דעתו לעקור את רגליו מבני עירו. ואף הכא בקידושין, לא אמר לכפול תנאו אלא לחומרה. לראשון אינה מקודשת, שלא ירדו גשמים [דף כד עמוד א] ולשני אינה מקודשת, שלא כפל הראשון את תניין. רבי חגי בעא קומי רבי יוסה. כתיב ויאמר משה אליהם. אם יעברו בני גד וכ"ו. ואם לא יעברו חלוצים ונאחזו בתוכם בארץ כנען. וההן אם, לא כלאחר הוא? והרי אמרנו שהכל מודין שאם אמר לה הרי את מקודשת לי לאחר שירדו גשמים. אן זה תנאי אלא קביעת זמן ואן צריך לכפול תנאו. ולמה היה משה צריך לכפול תנאו? אמרי, שנייא היא. שהיתה הארץ לפניהן, שכבר היה להם חלק בארץ כנען מימי אברהם. והוא מבקש להוציאה מידן. לכן היה צריך לתנאי כפול. ר' יודה בן שלום ור' יודה בן פזי אמרו בשם ר' יוחנן. ירדו לסימפון תנאים בשטר, בשיטת ר"מ. דבקיודושין כותבים כל תנאי כפול. ר' ירמיה ור' חנינא חבריה דרבנן בעו. ולמה אמרנו שהתנאים שכותבים בשטר הם רק כשיטת ר"מ? אפילו לר"מ לית כן. שהרי באומר על מנת. גם ר"מ מודה שאן צריך תנאי כפול. וא"ר אבהו בשם ר' יוחנן. סדר סימפון כך הוא. אנא פלוני בר פלוני. מקדש אותך, אנת פלונית בת פלוני. על מנת מיתן לך דבר מסוים מקמת פלוני. ומיכנסיניך ביום פלוני. אין אתא יום פלוני ולא כנסתיך, לא יהוו לי עליך כלום. וכיוון שכתב על מנת, למה צריך לכפול? היה צריך לכפול התנאי כדי להתנות שאם יתן יהיו קידושין. ואם לא יתן לא יהיו קידושין. דאי לא

כפל תניין, מי מיעקר קידושיו? אמר רבי יוסה בי ר' בון. בכל אתר, אית ליה לרבי מאיר, ממשמע לאו את שומע הין. והכא לית ליה? אמר רבי מתניה, על שם משום שחומר הוא בעריות. הניח שני ערובין ולא התנה מהו? נישמעינה מן הדא. דתני, הרי שעירב בין שני תחומין. מהלך בדרום כעירובו בצפון. בצפון כעירובו בדרום [דף כד עמוד ב] מיצע את התחום, אל יזוז ממקומו. בהמה של שני שותפין. עירב זה בצפון וזה בדרום. מהלכת בדרום כעירובו של זה בצפון. בצפון כעירובו של זה בדרום. מיצעת את התחום. אל תזוז ממקומה. שחטוה. רב אמר. אף שיש ברירה, מהלכת לדרום כעירובו של זה בצפון. שאיברים יונקין זה מזה. עולא בר ישמעאל אמר. אין איברים יונקין זה מזה. מודה רב בחבית, שכל אחד יכול להוליך חלקו עימו לכל מקום שהוא יכול לילך שם שהוא חלקו משעה הראשונה. תנן, אם באו מיכן ומיכן, למקום שארצה אילך. לא באו לא מיכן ולא מיכן, הריני כבני עירי. כיני מתניתא. באו עכו"ם מיכן ומיכן. לא באו עכו"ם לא מיכן ולא מיכן. באו עכו"ם מן המזרח, עירובו למערב. אית תניי תני למזרח למקום אליו בא הגוי. מאן דאמר למזרח, באילין טקסיווט המושל שרוצה להיפגש עימו. מאן דאמר למערב, באילין רומאי, שרוצה לברוח מפניהם

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ג הלכה ו

מתני': אם בא חכם מן המזרח, עירובי למזרח. בא מן המערב, עירובי למערב. בא מיכן ומיכן, למקום שארצה אלך. לא בא, לא מיכן ולא מיכן. הריני כבני עירי. ר' יהודה אומר. אם היה אחד מהן רבו, ילך אצל רבו. שניהן רבותיו, למקום שירצה ילך:

גמ': תנן, אם בא חכם מן המזרח, עירובי למזרח. בא מן המערב, עירובי למערב. אית תניי תני, אם בא חכם למזרח, עירובי במערב. מאן דאמר במזרח, באילין חכמים שרוצה לשמוע דברהם. מאן דאמר במערב, ברגיל, ורוצה להשתמט מממו.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ג הלכה ז

מתני': רבי אליעזר אומר. יום טוב שהוא סמוך לשבת בין מלפניה בין מלאחריה. מערב אדם שני עירובין ואומר. עירובי הראשון למזרח, והשני למערב. הראשון למערב, והשני למזרח. עירובי הראשון, והשני כבני עירי. עירובי השני, והראשון כבני עירי. וחכמים אומרים. מערב לרוח אחת, או אינו מערב כל עיקר. או מערב לשני ימים, או אינו מערב כל עיקר. כיצד יעשה? מוליכו בראשון ומחשיך עליו [דף כה עמוד א] ונוטלו ובא לו. ובשני מחשיך עליו ואוכלו ובא לו. נמצא משתכר בהליכתו, ומשתכר בעירובו. נאכל בראשון, עירוב לראשון ואינו עירוב לשני. אמר להן ר' אליעזר. מודין אתם לי שהן שתי קדושות:

גמ': תנן, וחכמים אומרים. מערב לרוח אחת, או אינו מערב כל עיקר. או מערב לשני ימים, או אינו מערב כל עיקר. כיני מתניתין. או מערב לרוח אחת לשני ימים, או אינו מערב כל עיקר. מודה ר"א שאינו מערב חצי יום לדרום וחצי יום לצפון. חצי יום לדרום, וחצי יום כבני עירו. אמרו לו. כשם שלא חלקת לנו יום אחד. כך לא תחלוק לנו שני ימים, ששניהם קדושה אחת. תנן, ונוטלו ובא לו. ובשני מחשיך עליו ואוכלו ובא לו. ושווין שלא יתנו בסל עם שאר הכיכרות. מ"ט? א"ר אבא. שמא ישכח ויאכלנו. ואינו יכול לערב לשני בכיכר שלא ערב בראשון. נתן בסל ואינו יודע איזהו של עירוב. מוליך את הסל לשם. אכל את אחד מהן מבעוד יום, הרי זה חמר גמל. תמן תנינן. לגין שהיא טבול יום שמלאה מן החבית של מעשר

טבל. אם אמר הרי זה תרומת מעשר משתחשך. הרי זו תרומת מעשר. אם אמר הרי זה עירוב, לא אמר כלום שהעירוב קונה קדם שתחשך ועדין לא היה הערב שמש ונמצא מערב בטבל שאסור באכילה. ר' יונה אמר. ר' חמא בר עקיבה מקשי. מתניתא דלא כר' אליעזר? דרבי אליעזר אמר. מערבין לאדם משתחשך אחר צאת הכוכבים. דתנן, יום טוב שהוא סמוך לשבת בין מלפניה בין מלאחריה. מערב אדם שני עירובין ואומר. עירובי הראשון למזרח, והשני למערב. משמע שמערבין לאדם משתחשך. שתחילת היום החדש קונה עירוב ולא סוף היום הקדם. שאם לא כן, אך ביו"ט שערב למזרח, יקנה עירוב לשבת במערב? הרי אינו יכול להגיע באותו יום לערב שבמערב. ואם תחילת היום אחר צאת הכוכבים קונה עירוב, למה לא יהיה הלגין תרומה ועירוב משחשכה אחר שיטהר הלגין? אמר רבי ירמיה בשם רבי זעירא, דברי הכל היא. שגם ר"א סובר שאן מערבים משתחשך. והסיבה שהעירוב השני קנה הכא מבחול הוא קנה לו שביתה לשני ימים. רבי חגיי בעי. היה עומד בחמישי בשבת ואמר, תקנה לי שביתה בשבת. על דעתיה דרבי אליעזר קנה. שהרי יכול לקנות מיום אחד לחברו. על דעתיה דרבנן לא קנה?. אמר רבי יוסה. אפילו לרבנן יכול להניח עירובו ביום חמישי. ולמה אין מערבין לאדם מיום טוב לשבת על ידי שיניח עירוב ביום חמישי שהרי אמרנו. כיצד יעשה? מוליכו בראשון ומחשיך עליו ונוטלו ובא לו. ובשני מחשיך עליו ואוכלו ובא לו. שכן יו"ט שבו אינו יכול ללכת להניח עירוב לשבת, מפסיק. [דף כה עמוד ב] ברם הכא ביום חול, הואיל והוא ראוי לערב מערב שבת לשבת, מערב אפילו בחמישי בשבת. תנן. אמר להן ר"א. אי אתם מודין לי, שאם עירב בככר בראשון, שהוא מערב בככר בשני? שאם אכלו בראשון, שהוא עירוב לראשון ואינו עירוב לשני? הוי אומר, שתי קדושות הן. ואינו מתיבון ליה. אי אתה מודה לנו, שאין מערבין לאדם בתחילה ביו"ט? הוי קדושה אחת היא.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ג הלכה ח

מתני': רבי יודה אומר. ראש השנה שהיה ירא שמא תתעבר. מערב אדם שני עירובין ואומר. עירובי הראשון למזרח, והשני למערב. הראשון למערב והשני למזרח. עירובי הראשון, והשני כבני עירי. השני והראשון כבני עירי. ולא הודו לו חכמים. ועוד א"ר יהודה מתנה אדם על הכלכלה ביום טוב הראשון ואוכלה בשני וכן ביצה שנולדה בראשון תאכל בשני ולא הודו לו חכמים:

גמ': איתפלגון. שיירי פתילה, שיירי מדורה, ושיירי שמן שכבו בשבת, מהו להדליקה ביו"ט? רב ורבי חנינא תריהון אמרין, אסור. דמיגו דאתקצאי לבה"ש אתקצאי לכולי יומא. וכוון ששבת ויו"ט קדושה אחת הן, אתקצעי אף ליו"ט. ר"י אמר מותר. א"ר מנא קומי ר' יודן. אך מכפלה משוים פתילה גבי ביצה? ביצה אסורה משום נולד ואם היתה נולדת ביו"ט גם הייתה אסורה. פתילה הוקצתה למצותה רק לנר שבת, ולמה תהיה אסורה ביו"ט? א"ל. מן מה דאנן חמיין רבנן ר"י מדמיי לה. הדא אמרה, היא הדא היא הדא. משום ד' זקנים אמרו. מי שנאכל עירובו בראשון, הרי הוא כבני עירו בשני. אמר ר' חונה בשם רב. הלכה כד' זקנים. רב חסדא בעא. מחלפא שיטתיה דרב? תמן איעבד לה שתי קדושות שפסק כד' זקנים, והכא גבי שיירי פתילה, איעבד לה קדושה אחת?. דאיתפלגון. שירי פתילה שירי מדורה שירי שמן שכבו בשבת, מהו להדליקה ביו"ט? רב ור' חנינא תריהון אמרין, אסור. ר"י אמר, מותר. א"ר מנא קומי ר' יודן, אך מכפלה משוים פתילה גבי ביצה?, א"ל מן מה דאנן חמיין רבנן מדמי לה. הדא אמרה, היא הדא היא הדא. ר' אחא אמר לה מן אולפן מקבלה שקיבל מרבו. רבי יוסי אמר לה מן דיעה מסברתו. הלכה כד' זקנים. שאמרו בשיטת ר"א דאמר שתי קדושות הם. אמר רבי מנא קומי רבי יוסה. ר"מ ור' יודה. וכי אין הלכה כר' יודה? ואך אמרתה הלכה כארבעה זקנים, שמי שנאכל עירובו בראשון, הרי הוא כבני עירו בשני? והרי שנינו. מי שיצא לילך לעיר שמערבין בה, והחזירו חבירו. הוא מותר לילך, ובני עירו אסורין. דברי ר"י. ור"מ

אומר. כל שיכול לערב ולא ערב, הרי זה חמר גמל. [דף כו עמוד א] מה אין תמן, שלא זכה עירוב, שהרי החזירו חברו. שלא הייתי אומר חושב שיעקור את רגליו מבני עירו, שהרי הם שלחו אותו לערב. ואם הם אסורים, אף הוא צריך להיות אסור. אעפ"כ אומר ר"י. שכבר סילק עצמו מבני עירו כשעקר רגליו. כאן שזכה לו עירובו ביום הראשון. לא כל שכן שסילק עצמו מבני עירו? ואך פסקנו כד' זקנים שאם נאכל עירובו בראשון הרי הוא כבני עירו בשני? עירב בכך בראשון, מערב בכך בשני. ובלבד באותו הככר. עירב ברגלו בראשון, מערב ברגליו בשני. עירב בכיכר, מערב ברגליו. ברגליו, לא עירב בכיכר. היך מה דאת אמר תמן, אם עירב ברגליו לראשון, לא עירב בכך בשני. ודכוותה למה לא נאמר. שאם ערב בכך לראשון, לא עירב ברגליו לשני? לא רצו חכמים לאסור, כדי להקל לעני שאין לו ככר. היך מה דאת אמר תמן, עירב בכיכר, עירב ברגליו כדי להקל לעני שאין לו ככר. ודכוותה. תאמר ערב רגליו, עירב בכיכר להקל על העשיר, שלא יצטרך לצאת לערב ברגליו. כשמשנה, נראה כקונה שביתה ביו"ט. אם כך היך מה דאת אמר תמן. ערב ברגליו, לא עירב בככר. ודכוותה. ערב בככר, לא עירב ברגליו אמר רבי אבין בשם רבנין דתמן. לעולם אם ערב בכיכר, מערב ברגליו. ולא מחזה כקונה שביתה, דעשו אותו כהולך לעיר:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ג הלכה ט

מתני': ועוד א"ר יהודה. מתנה אדם על הכלכלה ביום טוב הראשון, ואוכלה בשני. וכן ביצה שנולדה בראשון, תאכל בשני. ולא הודו לו חכמים:

גמ': תנן, ועוד א"ר יהודה. מתנה אדם על הכלכלה ביום טוב הראשון, ואוכלה בשני. כיצד הוא עושה? אומר. אם יום טוב היום, יבטלו דברי. ויקרא שם למעשרותיו ואינו אוכל. ובשני קורא שם למעשרותיו שהפריש יום קודם, ואוכל. מחלפה שיטתיה דר"י? תמן גבי שבת ויו"ט, איעבד לה קדושה אחת. והכא גבי שני ימים טובים של ר"ה איעבד לה שתי קדושות? תמן קדושה אחת ארוכה היא שהרי שניהם ודאי קדש. ברם הכא. אחת קודש ואחת חול. מחלפה שיטתיה דרבנן? תמן גבי שבת יו"ט הינו עבדין לה שתי קדושות. והכא אינון עבדין ליה קדושה אחת? תמן יום טוב אצל שבת, כחול אצל שבת. ברם הכא, שניהן שוין ואף שעושים אותם מספק החמירו בהם חכמים כדי שלא יבואו לזלזל בהם. מודין חכמים לר' יודה בשני ימים טובים של ראש השנה שאף שהם קדושה אחת, שהן מתקנת נביאים הראשונים ולא יבואו לזלזל בהם. אמר ר' אבא ור' חיייה בשם ר' יוחנן. מאי דכתיב [שיר השירים א] בני אמי נחרו בי וגו'. מי גרם לי להיות נוטרה את הכרמים? על שם כרמי שלי לא נטרתי, מי גרם לי להיות משמרת שני ימים בסוריא? על שלא שמרתי יום אחד בארץ. סבורה הייתי שאני מקבלת שכר על שנים. ואיני מקבלת שכר אלא על אחת. מי גרם לי להפריש שתי חלות בסוריא? על שלא הפרשתי חלה אחת בארץ. סבורה הייתי שאני מקבלת שכר על שתיים. ואיני מקבלת שכר אלא על אחת. ר' יוחנן קרי עליהון [יחזקאל כ כה] וגם אני נתתי להם [דף כו עמוד ב] חוקים לא טובים. ר' אבהו אזל לאלכסנדריאה, ואטעינון חייב אותם ליטול לולבין ביו"ט שחל בשובתא כמו שנהגו בארץ ישראל. שמע רבי, ואמר. מי יכול להביא להם את רבי אבהו בכל שתא להודיעה להם מתי קדשו את החדש? וכיוון שאן מי שיכול, אסור היה לו לשנות ממנהגם לעשות שתי ימים מספק. ולכן לא יטלו ארבעת המינים בשבת. ר' יוסי מישלח כתיב להון. אף על פי שכתבו לכם סדרי מועדות. אל תשנו מנהג אבותיכם נוחי נפש.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ג הלכה י

מתני': ר' דוסא בן ארכינס אומר. העובר לפני התיבה בי"ט של ראש השנה אומר. החליצנו ה' אלהינו את יום ראש החדש הזה, אם היום אם למחר. ולמחר הוא אומר. אם היום אם לאמש. ולא הודו לו חכמים:

גמ': מפני מה לא הודו לו? האם מפני שאמר אם היום אם אמש? או ייבא כ"י דאמר ר' יעקב בר אחא בשם ר' יסא. העובר לפני תיבה ביום טוב של ר"ה. אינו צריך להזכיר ראש חדש. אוף הכא כן?

הדרן עלך פרק בכל מערבין

תתלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ד הלכה א

מתני': מי שהוציא אוהו עכו"ם או רוח רעה, אין לו אלא ד' אמות. החזירוהו, כאילו לא יצא. הוליכוהו לעיר אחרת, נתנוהו בדיר או בסהר. רבן גמליאל ורבי אלעזר בן עזריה אומר, מהלך את כולה. ר' יהושע ור' עקיבה אומרים. אין לו אלא ד' אמות. מעשה שבאו מפרנדין והפליגה ספינתן בים. רבן גמליאל ור' אלעזר בן עזריה הלכו את כולה. רבי יהושע ור' עקיבה לא זזו מד' אמות. שרצו להחמיר על עצמן:

גמ': **תנן**, מי שהוציא אוהו עכו"ם או רוח רעה, אין לו אלא ד' אמות. דאי לא כן, מה אנו אמרין. במה זה שונה מכל היוצא מחוץ לתחום שאן לו אלא ד' אמות? הייתי חושב שיעשה כמי שיצא ברשות, ויהא לו אלפיים אמה לכל רוח. לפום כן מימר, אין לו אלא ד"א. ומניין לד"א? דכתיב [שמות טז כט] שבו איש תחתיו. ומניין לאלפיים אמה? דכתיב אל יצא איש ממקומו ביום השביעי. או חלף אולי הלימוד הפוך? א"ר אליעזר. דתנינן. אסא בן עקיבה אומר. גז"ש מקום מקום. נאמר כאן אל יצא איש ממקומו. ונאמר להלן בערי מקלט [שם כא יג] ושמתי לך מקום [דף כז עמוד א] מה מקום שנאמר להלן אלפיים אמה. אף מקום שנאמר כאן אלפיים אמה. ד' אמות שאמרו, מלא קומתו ופשוט ידיים. ר' יהודה אומר. גופו שלשה אמות. ואמה כדי שיהא נוטל חבית מראשותיו ונותן אל מרגלותיו. כשהוא נפנה נפנה מן הצד. וכשהוא מתפלל, מתפלל לוכסן להתרחק יותר מארבע אמות מהמקום שהתפנה אם אן ריח רע. ר' יודה בן פזי בעי. ארבע אמות שאמרו, תחום הן, כמו אלפים אמה. או אינן תחום, אלא רשות היחיד? אין תימר תחום הן, אין נותנין לו ד"א משני מקומות, ואסור לחפציו לצאת מאותם ד' אמות שאף חפציו קנו שביתה כמותו. אין תימר אינן תחום, אלא שהקלו עליו לטלטל בד' אמות. נותנין לו ד"א משני מקומות. דחפציו לא קנו שביתה כמותו ומותר להוציאם מד' אמות. א"ר זעירא. מתניתא אמרה דארבע אמות שאמרו תחום הן. דתנינן. היו מקצת אמותיו של זה בתוך מקצת אמותיו של זה, מביאים ואוכלים באמצע. ובלבד שלא יוציא זה מתוך שלו לתוך של חברו. כגון שהיה בניהם שש אמות, והיו שתי אמות מובלעות בן שניהם. **תנן**, מי שהוציא אוהו עכו"ם או רוח רעה, אין לו אלא ד' אמות. החזירוהו, כאילו לא יצא. לא אמר אלא החזירוהו. הא אם חזר הוא, אסור. א"ר אחא. דר' נחמיה היא. דתני, פירות שיצאו לרשות הרבים וחזרו. שוגג יאכלו, מזיד לא יאכלו. רבי נחמיה אומר. בין שוגג בין מזיד לא יאכלו, עד שיחזירן למקומן שוגג. ותייא דר' נחמיה כר' מאיר שלא קונסים שוגג אטו מזיד. דתני, המעשר והמבשל בשבת [דף כז עמוד ב] שוגג יאכל. מזיד לא יאכל. דברי רבי מאיר. **תנן**, הוליכוהו לעיר אחרת, נתנוהו בדיר או בסהר. רבן גמליאל ורבי אלעזר בן עזריה אומר, מהלך את כולה. ר' יהושע ור' עקיבה אומרים. אין לו אלא ד' אמות. קנה לו שביתה, ובאו עכו"ם והקיפוה מחיצה לדירה. רבי חונה אמר לא הועילה לו מחיצתו כלום. אלא מהלך באלפיים, ומטלטל

בארבע. חייה בריה דרב אמר. מהלך ומטלטל באלפיים בתוך המחיצות. רבי יעקב בר אחא ור' אבונא אמרו בשם חייה בריה דרב. מהלך באלפיים, ומטלטל בארבעת אלפים אמה ואפילו יותר על ידי זריקה. הוון בעיין מימר, מה פליגין? כרבי יהושע וכרבי עקיבה. שסוברים שאם הוציאוהו לדיר או סהר, אן לו אלא ד' אמות. ברם כרבן גמליאל וכרבי אלעזר בן עזריה, שסוברים שאם נתנוהו בדיר וסהר מהלך את כולה, לא פליגין. שהרי אן הבדל בן הוציאו גוים ונתנוהו בדיר וסהר או בנו סביבו דיר וסהר. ולא היא. דאפילו כרבן גמליאל וכר' אלעזר בן עזריה פליגין. דאלו המחמירים שאינו מטלטל בכולה סברו, דקל הוא מי שקנה לו שביתה. דכיוון שיש לו אלפים אמה לכל רוח, לא התירו לו מחיצות שנעשו בשבת. ממי שלא קנה לו שביתה. דכיוון שיש לו רק ד' אמות. היקלו עליו, שמחיצות שנעשו בשבת יהיו לו כד' אמות. נתנוהו הגוים על פתח הדיר. על דעתיה דר' יהושע ור' עקיבה, נותנין לו שתי אמות מבפנים, ושתי אמות מבחוץ. שהרי אף אם היו מניחים אותו בתוך הדיר או הסהר לא היה לו אלא ד' אמות. ולא חוששים שיבא לטלטל יותר. על דעתיה דרבן גמליאל ור' אלעזר בן עזריה. אין נותנין לו שתי אמות מבפנים ושתי אמות מבחוץ. אלא כל הד' אמות בחוץ. שאם אומר את ליתן לו שתי אמות מבפנים ושתי אמות מבחוץ, אף הוא מטלטל בכל הדיר כולו. נתנו באמצע הדיר, והיה הדיר חציו בתוך התחום וחציו חוץ לתחום. רבי אחא אמר מן אולפן קבלה מרבתי. רבי יהודה אמר לה מן דיעה. שהדין הזה תלוי במחלוקת בן רב חונה וחייה בריה דרב. גבי אדם שקנה שביתה והקיפוהו גוים מחיצה. תנן, מעשה שבאו מפרנדין והפליגה ספינתן בים. רבן גמליאל ור' אלעזר בן עזריה הלכו את כולה. רבי יהושע ור' עקיבה לא זזו מד' אמות. שרצו להחמיר על עצמן. רבי זעירא ורב הונה אמרו בשם רב, ממה שנאמר במשנה שרצו ר' יהושע ורבי עקיבה להחמיר על עצמן. זאת אומרת שהלכה כרבן גמליאל וכרבי אלעזר בן עזריה. אמר רבי אבא בשם ר' חייה בר אשי. אף בדיר ובסהר הלכה כר"ג ור' אלעזר בן עזריה. חנניה בן אחי ר' יהושע אומר. כל היום היו דנין אלו כנגד אלו, עד שבא אחי אבא והכריע ביניהן. והתקין, שתהא הלכה כרבן גמליאל ור' אלעזר בן עזריה בספינה, שיהיה מהלך את כולה. ור' יהושע ור' עקיבה בדיר וסהר, שאן לו אלא ד' אמות. מה בין סהר ומה בין ספינה? חבריה אמרו. ספינה, מפני שמחיצותיה עולות עמה ותמיד נמצא באויר מחיצות שבהם קנה שביתה. ובדיר וסהר לא לן באותן מחיצות. רבי זעירא אמר. מכיון שעוקרין אותה מד' אמות אלו ונותנין אותה בד' אמות אלו. מה נפק מביניהון? אם היתה אסדה שאן לה מחיצות, על דעתיה דחברייא אסור. על דעתיה דר' זעירא מותר. [דף כח עמוד א] אם היה הים גלני שקט והספינה עמדה במקומה. על דעתיהון דחברייא מותר, על דעתיה דר' זעירא אסור. א"ר זעירא. מתניתא אמרה דארבע אמות שאמרו אינם תחום. דאן תחומים למעלה מעשר ואף על פי כן מחלוקת אם מהלך את כולה או רק ארבע אמות

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ד הלכה ב

מתני': פעם אחת לא נכנסו לנמל עד שחשיכה. אמרו לו לרבן גמליאל. מה אנו לירד? אמר להן מותר. שכבר הייתי מסתכל, והיינו בתוך התחום עד שלא חשיכה:

גמ': מצופות שפופרות היו לו לרבן גמליאל, שהיה משער בה עיניו במישר לדעת על פי מה שרואה בשפופרת מה המרחק. ולמה לי עד שלא חשיכה? ואפילו משחשיכה. ולא רבן גמליאל היא? והרי הוא סובר שמי שנתנוהו בדיר וסהר מהלך את כולה. תיפטר שהיה בנמל יותר מבית סאתים שלא הוקף לדירה, או שלא היו מחיצות גבוהות עשרה. או שהיו פרצות יותר מעשר. או היה עומד כנגד עומד ופרוץ כנגד פרוץ

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ד הלכה ג

מתני': מי שיצא ברשות, אמרו לו כבר נעשה מעשה. יש לו אלפיים אמה לכל רוח. אם היה בתוך התחום, כאילו לא יצא. שכל היוצאין להציל, חוזרין למקומן:

גמ': **תנן**, מי שיצא ברשות, אמרו לו כבר נעשה מעשה. יש לו אלפיים אמה לכל רוח. דאי לא כן מה אנו אמרין הרי הוא יצא ברשות? קס"ד שיעשה כמי שיצא באונס, ולא יהיה לו אלא ארבע אמות. לפום כן צריך מימר, יש לו אלפיים אמה לכל רוח. **תנן**, אם היה בתוך התחום, כאילו לא יצא. פשיטא? אמר רב חונה. והן שיהו ד' אמות אוכלות חופפות בן שני התחומים. כגון מתחום טבריא ומתחום מגדלה שהמרחק ד' אלפים אמות חסר ד' אמות. נמצא שארבע אמות חופפות. אמר רבי חונה בשם רב אדא בר אחווה. ורבי אילא אמר בשם ר"ש בן לקיש. ואפילו יצא למגדלה וחזר, כאילו לא יצא. כיוון שאלפים אמה שנתנו לו חכמים, מובלעים באלפים שהיו לו בעירו. רבי יישוע דרומייה בעי. עד כדון, בשיצא שוגג ולא ידע שאן בו עוד צורך. אפילו יצא מזיד? א"ר פנחס. מתניתא אמרה כן שאף היוצא במזיד דינו כן. **דתנן**, שכל לרבות מזיד היוצאין להציל, חוזרין למקומן. חוזרין אפילו בזיין: תניא, עכו"ם שבאו לעיירות הסמוכות לספר, ליטול מהן אפילו תבן, אפילו עצים. יוצאין עליהן בזיין, ומחזירין את הזיין למקומן. באו לעיירות [דף כח עמוד ב] המובלעות. אין יוצאין עליהן בזיין, אלא אם כן באו לעוסקי נפשות. בראשונה היו מוליכין את הזיין לבית שהוא סמוך לחומה. פעם אחת באו עליהן השונאין. היו נדחקין ליטול את הזיין, והרגו אלו מאלו יותר ממה שהרגו מהן השונאים. התקינו שיהא כל אחד ואחד נוטל בביתו

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ד הלכה ד

מתני': מי שישב בדרך, ועמד והרי הוא סמוך לעיר. הואיל ולא היתה כוונתו לכך, לא יכנס, דברי ר"מ. רבי יודה אומר, יכנס. א"ר יהודה. מעשה ונכנס רבי טרפון בלא מתכוין:

גמ': **תנן**, א"ר יהודה, מעשה ונכנס רבי טרפון בלא מתכוין. אמרו לו משם ראייה?, שמא בית מדרשו של רבי טרפון היה בתוך אלפיים אמה. או שמא הקנה עצמו לבני עירו מבעוד יום. אשכח תני. בשחרית זרחה החמה. אמרו לו רבי. הרי העיר לפניך היכנס. מכאן שבלילה לא ידע.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ד הלכה ה

מתני': מי שישן בדרך ולא ידע עד שחשיכה, יש לו אלפיים אמה לכל רוח, דברי רבי יוחנן בן נורי, וחכמים אומרים, אין לו אלא ארבע אמות. רבי אלעזר אומר, והוא באמצען, רבי יהודה אומר לאיזה רוח שירצה. ומודה רבי יהודה שאם בירר לו, שאינו יכול לחזור בו:

גמ': **תנן**, מי שישן בדרך ולא ידע עד שחשיכה, יש לו אלפיים אמה לכל רוח, דברי רבי יוחנן בן נורי. אמר רבי זעירא בשם רבי חסדי. טעמא דרבי יוחנן בן נורי, מאחר שאילו היה ער היה קונה שביתה. ישן נמי קנה לו שביתה ויש לו אלפיים אמה לכל רוח. רבי יודה אומר. לא רק ישן קנה שביתה, אלא אפילו ער ולא התכוון, קנה לו שביתה, ויש לו אלא אלפיים אמה לכל רוח. אתייה דרבי יודה כר"י בן נורי. דר"י בן נורי אמר. אחר שאילו היה ער קונה לו שביתה, ישן נמי קונה שביתה. דאנן סהדי דאם היה ער היה קונה. אלא שר"י מוסיף על

דבריו שאפילו היה ער ולא קנה לו שביתה, יש לו אלפיים אמה לכל רוח. ר' חונה אמר, רב נחמן בר יעקב בעא. גר שטבל לאחר שהאיר המזרח. מה אמר בה ר"י בן נורי? האם מדמינן לישן דאמרינן מאחר שאילו היה ער [דף כט עמוד א] היה קונה לו שביתה, אף כאן מאחר שאילו היה גר היה קונה גם כאן קנה? אמר רבי יצחק בר נחמן בשם רבי יהושע בן לוי, הלכה כרבי יוחנן בן נורי. תנן, וחכמים אומרים, אין לו אלא ארבע אמות. רבי אלעזר אומר, והוא באמצען, רבי יהודה אומר לאיזה רוח שירצה. ומודה רבי יהודה שאם בירר לו, שאינו יכול לחזור בו. בירר לו מבעוד יום, חוזר בו מבעוד יום. משחשיכה, חוזר בו משחשיכה. בירר לו מבעוד יום וקדש עליו היום. נישמעינה מן הדא, דתנן. מי שישן בדרך, ועמד והרי הוא סמוך לעיר. הואיל ולא היתה כוונתו לכך, לא יכנס, דברי רבי מאיר. רבי יודה אומר יכנס. מכאן שאף שלא היה בדעתו על כך מערב שבת, יכול בשבת להחליט על כך. ואף כאן אם ברר לו ארבע אמות וקידש עליו היום יכול לברור ארבע אמות אחרות. והתנן, ומודה ר"י שאם ברר לו רוח, שאינו יכול לחזור בו? לא על הדא אמרה, אלא על רישיה דפירקין, דתנן. מי שהוציא אוהו עכו"ם או רוח רעה. עליה איתאמרת. א"ר בון, מודה ר' יודה שאם בירר לו רוח, שאינו יכול לחזור בו. שכיזון שחכמים הם שנתנו לו ארבע אמות, לא יכול לחזור בו. אבל אדם ששבת וברר לעצמו רוח אחת, יכול לחזור בו ולברור רוח אחרת

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ד הלכה ו

מתני': היו שנים. מקצת אמותיו של זה לתוך אמותיו של זה. מביאין ואוכלין באמצע. ובלבד שלא יוציא זה מתוך שלו לשל חבירו. היו שלשה והאמצעי מובלע בנתיים. הוא מותר עמהן, והן מותרין עמו. ושנים החיצונים, אסורין זה עם זה. א"ר שמעון. למה הדבר דומה? לשלש חצירות פתוחות זו לזו, ופתוחות לרשות הרבים. ועירבו שתיהן עם האמצעית. היא מותרת עמהן. והן מותרות עמה. ושתיים החיצונות אסורות זו עם זו:

גמ': אף על גב דרבי חנניה בן אנטיגנס פליג על רבין באומר שביתתי במקומי במשנה הבאה וסובר שנותנים לו אלפים אמה עגולות. הכא מודה שנותנים לו ארבע אמות במרובע ולא בעיגול כדי שיריח את הפינות כדי שיוכל להתפנות בפינה אחת ולהתפלל בפינה נגדית

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ד הלכה ז

מתני': מי שבא בדרך והיה ירא שמא תחשך. והיה מכיר אילן או גדר, ואמר. שביתתי תחתיו [דף כט עמוד ב] לא אמר כלום. שביתתי בעיקרו. מהלך ממקום רגליו ועד עיקרו אלפיים אמה. ומעיקרו ועד ביתו אלפיים אמה. נמצא מהלך משחשיכה ארבעת אלפים אמה. אם אינו מכיר, או אינו בקי בהלכה, ואמר שביתתי במקומי. זכה לו מקומו אלפיים אמה לכל רוח. עגולות דברי רבי חנניה בן אנטיגנס. וחכ"א, מרובעות כטבלה מרובעת. כדי שיהא נשכר את הזויות:

גמ': היה אחד מכיר ואחד שאינו מכיר. זה שהוא מכיר אומר, שביתתי במקום פלוני. מהלך עם זה שאינו מכיר, וזה שאינו מכיר, מוסר שביתתו לזה שמכיר. ומהלך עם זה שהוא מכיר.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ד הלכה ח

מתני': זהו שאמרו העני מערב ברגליו. ר' מאיר אומר. אין לנו אלא עני. ר' יהודה אומר. אחד עני ואחד עשיר. שלא אמרו מערבין בפת, אלא להקל על העשיר שלא יצא ויערב ברגליו:

גמ': ר' מאיר סבר, עיקר עירוב בככר. ולמה אמרו לערב ברגליו? להקל על העני שאין לו ככר. ור' יודא אמר. עיקר עירוב ברגליו. ולמה אמרו לערב בככר? להקל על העשיר, שלא יצא ברגליו. אף על גב דר' יודה אמר דעיקר עירוב ברגליו. ובלבד שלא ישב לו בתוך ביתו ויאמר תקנה לי שביטה במקום פלוני. אלא יצא לו חוץ לתחום ויאמר, תקנה לי שביטה במקום הזה. וממתין שם עד שחשיכה וחוזר ובא לעירו. ותני כן. מעשה במשפחת בית ממה, ומשפחת בית גוריון מרומה. שהיו מחלקין בגרוגרות לעניים בשני בצורות. והיו עניי שיחין יוצאין ומערבין ברגליהן, וממתנים שם עד שתחשך. ולמחר היו נכנסין ואוכלין שם וחוזרין. וכל מה שהן עושין על פי חכמים היו עושין.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ד הלכה ט

מתני': מי שיצא לילך לעיר שמערבין בה, והחזירו חבירו. הוא מותר לילך, וכל בני העיר אסורין. דברי רבי יהודה. רבי מאיר אומר. כל שהוא יכול לערב ולא עירב, הרי זה חמר גמל.

[דף ל עמוד א] גמ': תנן, מי שיצא לילך לעיר שמערבין בה והוא נשלח לערב עבור העיר, והחזירו חבירו. הוא מותר לילך כיוון שעקר רגליו, וכל בני העיר אסורין. חבריה פתרו לה תרין פתרין שתי העמדות. העמדה אחת. שהשליח רצה לילך, ואמר ליה חבריה, אנא מערב עליך ועל בני קרתך. ועירב על בני קרתיה, ולא עירב עליו. הוא אסור לילך באותה הרוח, ומותר בשאר כל הרוחות שבעירו. והן מותרין באותה הרוח, ואסורין בשאר כל הרוחות שבעירן. פתר לה פתר חורן. דא"ל חבריה, אנא מערב עליך ועל בני קרתך, ולא עירב לא עליו ולא על בני קרתיה. הוא מותר לילך באותה הרוח, שכבר קנו לו רגליו מאתמול. והן אסורין לילך באותה הרוח, ומותרין בשאר כל הרוחות שבעירו.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ד הלכה י

מתני': מי שיצא חוץ לתחום, אפילו אמה אחת לא יכנס. ר' אליעזר אומר שתיים יכנס, שלש לא יכנס. מי שהחשיך חוץ לתחום, אפילו אמה אחת לא יכנס. ר' שמעון אומר. אפי' ט"ו אמה יכנס. שאין המשוחות ממצין את המידות מפני הטועים

: גמ': תנן, ר' אליעזר אומר שתיים יכנס, שלש לא יכנס. אמר ר' אחא. ר' חנינא ורב חסדיי, תריהון אמרין. לא אמר אלא שתיים. הא שתיים וכל שהוא, לא יכנס. דהוא שכך אפשר לדייק מדברי אלעזר. דרבי אלעזר אמר. שתיים יכנס. הא יותר כלשהו, לא יכנס. אמר לו רבי יוסה. אמרין דבתרה. שלש לא יכנס, הא שלש פחות כל שהוא יכנס. אלא מכאן אי אפשר לדייק. [דף ל עמוד ב] הוון בעיי מימר. מה דאמר רבי אלעזר שהיוצא שתי אמות יכנס, כוון שכשנותנים לו ארבע אמות והוא במרכזן. נמצא ששתי אמות שנתנו לו, מובלעות באלפיים שהיו לו. והקלו ביוצא מפני שנאנס. הא במחשיך, לא. אשכח תני. היא אדא היא אדא. הוון בעיי מימר. מה דאמר רבי שמעון, שאפילו אם יצא ט"ו אמות יכנס. במחשיך, דכיוון שהוא אנוס, הקלו עליו. הא ביוצא, לא. אשכח תני, היא אדא היא אדא.

הדרן עלך פרק מי שהוציאווהו

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ה הלכה א

מתני': כיצד מעברין את הערים? בית נכנס בית יוצא. פגום בליטה בקיר נכנס פגום יוצא. היו שם גידודיות קירות של בית הרוס גבוהין עשרה טפחים, וכן גשרים, וכן נפשות שיש בהן בית דירה. מוציאין את המדה כנגדה, ועושין אותה כטבלה מרובעת, כדי שיהא נשכר את הזויות:

גמ': תנן, כיצד מעברין את הערים? בית נכנס בית יוצא. פגום בליטה בקיר נכנס פגום יוצא. בית נכנס, מוציאין אותו ואים כאילו הוא בחוץ כנגד העיר. פגום יוצא, מוציאין את העיר כנגדו. רב אמר מאברין, ושמואל אמר מעברין. מאן דאמר מאברין, שמוסיפין לה אבר, מאן דאמר מעברין, כאשה עוברה. תמן תנינן, אין מברכין על הנר עד שיאותו לאורו. רב אמר יאותו, ושמואל אמר יעותו. מאן דאמר יאותו דכתיב [בראשית לד טו] אך בזאת נאות לכם. מאן דאמר יעותו דכתיב [ישעי' נ ד] לדעת לעות את יעף דבר. תמן תנינן, לפני אידיהן. רב תני אידיהן, ושמואל תני עידיהן. מאן דאמר אידיהן דכתיב [דברים לב לה] כי קרוב יום אידם. ומאן דאמר עידיהן דכתיב [ישעי' מד ט] ועידיהם המה. מה מקיים רב טעמא דשמואל? ועידיהם המה, שהן עתידין לבייש עובדיהן ליום הדין. אמר ר' יוחנן בשם רבי הושעיה. מוסיפין לה אבר. [דף לא עמוד א] תלה רבי הושעיה עינוי ואיסתכל ביה שצהבו פניו שר"י אומר משמו. א"ל, למה אתה מסתכל ביה? א"ל רבי הושעיה יש פתגם שאומר צריך לך, צחק לך הזקוק לך מופיע ומראה פנים שוחקות. לא צריך לך, הפליג עליך רמז לו על שהפסיק לבא ללמוד לפניו. תלת עשר שנין עבד עליל רבי יוחנן קומי רביה רבי הושעיה אף דלא צריך. אמר רבי שמואל בשם רבי זעירא. גם אילו לא למד דבר, אלא בא סתם. דיו, שהיה מקבל פני רבו. שכל המקבל פני רבו, כאילו מקבל פני שכינה. ר' ברכיה ור' ירמיה אמרו בשם רבי חייה בר אבא. כתיב [שמות לג ז] ומשה יקח את האהל וגו' כמה הוה רחיק? אמר רבי יצחק, מיל. וכתוב והיה כל מבקש ה'. מבקש משה אין כתיב כאן, אלא [שמות לג ז] והיה כל מבקש ה'. מיכן שכל המקבל פני רבו כאילו מקבל פני שכינה. רבי חלבו ור' חונה אמרו בשם רב. כתיב [מלכים א יז א] ויאמר אליהו התשבי. חי ה' אלוקי ישראל אשר עמדתי לפניו וגו' והלא אליהו טירונין חדש לנביאים היה עד אז. ואך אמר אשר עמדתי לפניו? אלא מלמד שכל עמידות שעמד לפני אחיה השילוני רבו, כאילו עמד לפני השכינה. אמר ר' חלבו בשם אילן דבית שילה. אפילו אליהו מבקש מים לפניו, היה אלישע נותן על ידיו. מה טעמא? כדכתיב [מלכים ב ג יא] פה אלישע בן שפט, אשר יצק מים על ידי אליהו. אשר למד תורה אין כתיב כאן, אלא אשר יצק מים על ידי אליהו. כתיב [שמואל א ג] והנער שמואל משרת את ה' לפני עלי. והלא לא שרת, אלא לפני עלי? אלא מלמד שכל שירות ששרת לפני עלי רבו, כאילו שרת לפני שכינה. תני רבי ישמעאל. כתיב [שמות יח יב] ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חותן משה לפני האלהים. וכי לפני האלהים אכלו? אלא מיכן שהמקבל פני חברו, כאילו מקבל פני שכינה. ר' יעקב בר אחא ורבי יסא אמרו בשם רבי יוחנן. מהיכן מעברין? כנגד השקוף מהקו הדמיוני שיוצא מהבית הכי בולט אבל רק אם הבלטה עד אלפים אמה. אמר רבי יוסה לרבי יעקב בר אחא. לא מסתברא שמה שאמרנו שלא מרחיבים את העיר בגלל בליטות יותר מאלפים אמה אלא כנגד הפגום. אבל מכנגד העיר עצמה כגון עיר בצורת ר אפילו כמה? א"ל אוף אנא סבר כן. א"ל, ומה חמית מימר שקוף שמשמעו אפילו שהעיר עצמה יוצאת? , תבאר שהשיקוף הינו לפגום חורבה בודדת. רב נחמן אמר. אפילו פיגום מצטרף [דף לא עמוד ב] אפילו עד ראשה דמדינתא. מילתיה דרבי שמעון אמר כן. דאמר רבי שמעון בן יוחי. יכול אני לעשות שיהו מהלכין מצור לצידון. או מטבריה לציפורין על ידי מערות וע"י בורגנין. מהו ליתן פגום לפגום? כגון פגום שנמצא בתוך שבעים אמה ושריים מהקו הדמיוני שמתחננו מהפגום הקודם. מילתא דרבי שמעון בן לקיש אמרה כן דנותנין פגום לפגום. דאמר רבי שמעון בן לקיש, יכול אני לעשות שתהא בית מעון מתעברת עם טיבריא. שאת רואה את

העליון. שער סור ששם היו טמאים פורשין. הדא הוא דכתיב [איכה ד טו] סורו טמא קראו למו. שער היסוד, ששם לשכת הגזית, שבה היו מייסדין את ההלכה. שער חריסית, שהוא מכויין כנגד זריחת החמה. היך מה דאת אמר [איוב ט ז] האומר לחרס ולא יזרח. שער האיתון, שהוא משמש כניסה ויציאה. שער התנוך, שהוא מיוסד בין שני שערים. שער חדש, ששם חידשו סופרים את ההלכה שטבול יום לא יכנס לעזרת נשים. שער העליון, שהוא למעלה מעזרת הנשים. ומעלה יתירה היתה בבית העולמים. שבמשכן לא היה עזרת נשים. ובמדבר מי היה מכויין להן את הרוחות? א"ר אחא, ארון היה מכויין להם את הרוחות. הדא הוא דכתיב [במדבר י כא] ונסעו הקהתים נושאי המקדש, והקימו את המשכן עד בואם. המקדש זה הארון [במדבר י כא] והקימו בני מררי את המשכן. אבל לא התחילו, עד בואם של בני קהת שעליהן היה הארון נתון. כיצד היו ישראל מהלכין במדבר? רבי חמא בר חנינה ורבי הושעיה, חד אמר כתיבה. וחרנה אמר כקורה. מאן דאמר כתיבה דכתיב [שם ב יז] כאשר יחנו כן יסעו. מאן דאמר כקורה, דכתיב [שם י כה] ונסע דגל מחנה בני דן מאסף לכל המחנות לצבאותם. מאן דאמר כקורה, מה מקיים קרא דמ"ד כתיבה? כאשר יחנו כן יסעו [דף לג עמוד ב] מה בחנייתן על פי הדיבור, אף בנסיעתן על פי הדיבור. ומאן דאמר כתיבה, מה מקיים קרא דמ"ד כקורה? מאסף לכל המחנות לצבאותם. לפי שהיה שבטו של דן מרובה באוכלוסין היה נוסע באחרונה. והיה פרוס מאחרי כלם וכל מי שהיה מאבד דבר היה מחזירו לו, הה"ד [במדבר י כה] מאסף לכל המחנות לצבאותם. תני בשם רבי יודה, אף זיזיו וכתליו של קירות הבית היו נמדדין עמה. בעי רב הושעיה אויר חצר, מהו שימוד עמה? נישמענה מן הדא, דתנן. בית שנפרץ מרוח אחד, נמדד עמה. משתי רוחות אין נמדד עמה. ואמר ר' אבין בשם רב יהודה, בשניטלה קורתו. אבל אם לא ניטלה קורתו הגג שלו, אפילו נפרץ משני רוחות נמדד עמהם. אם כשניטלה קורתו, לא כאויר חצר הוא? ואת אמרת אם נפרץ מרוח אחד נמדד עימהם. תמן הוקף לבית דירה. ברם הכא אויר חצר לא הוקף לבית דירה. וכשהוא מודד, לא יהא מודד אלפים אמה מן האמצע מקרן הזוית, מפני שהוא מפסיד אלא מן הקרנות. אלא מאוזן ומאורך וממלא את הפינה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ה הלכה ב

מתני': נותנין קרפף לעיר דברי ר' מאיר. וחכמים אומרים, לא אמרו קרפף אלא בבין שתי עיירות. אם יש לזו שבעים אמה ושיריים ולזו שבעים אמה ושיריים, עשה קרפף לשתייהן להיות כאחת. וכן ג' כפרים המשולשין. אם יש בין שניהן החיצונים [דף לד עמוד א] מאה וארבעים ואחת ושליש עשה האמצעי את שלשתן להיות אחד:

גמ': תנן, נותנין קרפף לעיר דברי ר' מאיר. וחכמים אומרים, לא אמרו קרפף אלא בבין שתי עיירות. אמר רב חונה בשם רב. רבי מאיר ורבנן, מקרא אחד דורשין. דכתיב. מגרשי הערים אשר תתנו ללויים מקיר העיר וחוצה. ר' מאיר דרש [במדבר לה ד] מקיר העיר. מה תלמוד לומר וחוצה? אלא תן חוצה ואז מדוד. מיכן שנותנין קרפף לעיר. רבנין דורשין, וחוצה. מה ת"ל מקיר העיר? פעמים שמודדין מקיר העיר ופעמים מחוצה מתנים קרפף. מיכן שאן נותנין קרפף לעיר אחת. הדא אמרה שנותנין רק קרפף אחד לשתי עירות. רבי יעקב בר אחא ר' אבונה ורבי נחום אמרו בשם שמואל בר אבא. סלקת נדחתה מתניתא. שהרי משנתנו חולקת ואומרת שנותנים קרפף לזה וקרפף לזה: תנן, אם יש בין שניהן החיצונים מאה וארבעים ואחת ושליש עשה האמצעי את שלשתן להיות אחד. אמר שמואל, בעשויים שורה. בר קפרא אמר, בעשויים כחצובה. היידי אמצעי? ניחא למאן דאמר בעשויים שורה, ברור מי הינו אמצעי, מאן דאמר בעשויים כחצובה היי יהו אמצעי? א"ר שמואל אחוי דר' ברכיה. לכל כיוון יהיה אמצעי אחר. אין תמשך מן ההן, ההנו אמצעי.

אין תמשח מן ההן, ההנו אמצעי. רבי יעקב בר אחא ור' יוסא אמרו בשם ר' חנניה, ובלבד שלא יהא האמצעי מופלג יותר מאלפים אמה. אמר יוסה. קשייתה קומי ר' יעקב בר אחא. תנינן, אם יש בין שני החיצונים מאה וארבעים ואחת ושליש, עשה האמצעי שלשתן להתיר שני החיצונים. היו חמישה. שנים ושנים ואחד באמצע. האמצעי מהו שידון לכאן ולכאן? [דף לד עמוד ב] מה צריכה לה? כשהיו שנים מהלכין יחד. אבל אם היה אחד מהלך, נידון לכאן ולכאן

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ה הלכה ג

מתני': אין מודדין אלא בחבל של חמשים אמה, לא פחות ולא יתר. ולא ימוד אלא כנגד לבו. היה מודד, הגיע לגיא או לגדר, מבליע וחוזר למידתו. ובלבד שלא יוציא חוץ לתחום. אם אינו יכול להבליעו. בזו אמר רבי דוסתי בי ר' ינאי משום ר' מאיר, שמעתי שמקדרין בהרים:

גמ': **תנן, אין מודדין אלא בחבל של חמשים אמה, לא פחות ולא יתר.** כמה הוא מידת התחום? ארבעים חבלים. לא ימדוד בחבל שהוא פחות מחמישים, שהוא נמתח ונשכר. ולא יתר שהוא נקמז מוצר בטן ומפסיד. אית תניי תני, מודד בחבל של פשתן. ואית תניי תני, **בחבל של שלשלת לח דקה, ואית תניי תני, בחבל של ארבע אמות. א"ר יושוע.** אין לך מידה של אמת שלא ימתח ולא יתכווץ, אלא שלשלת. אבל מה אעשה וכתוב בנביאים [יחזקאל מ ג] חבלים ופתיל פשתים בידו וקנה המדה. היה ממנו לנחל שבעים וחמש אמה. תרין אמורין. חד אמר. מודד בחבל של חמשים אמה, וחוזר לאחוריו עשרים וחמש אמה, וחורנה אמר, מודד בחבל של חמשים אמה, והשאר מודד בחבל של ארבע אמות. היה הנחל צר מלמטה ורחב מלמעלה. עד חמשים אמה, את רואה אותו [דף לה עמוד א] כאילו מלא עפר וצורות. ואם לאו, את רואה אותו כמו גיא ומטפס מקדר ועולה מטפס ויורד. היה הנחל מעוקם וקשה לרדת ולמדוד, אמר רבי חסדי'. **בודק בעזרת מצופות** כמו הקנה של ר"ג ומשער בה בעיניו במישור, וחוזר ועושה כן בהר במקום הגיא. והוא שתהא מידה יוצאה בהר בכל מדרגה שיוורד בשיפוע יהיו לפחות מקום ישר ארבעה טפחים, כדי מקום אבל פחות מכאן אינו נמדד. **תנן, אם אינו יכול להבליעו. בזו אמר רבי דוסתי בי ר' ינאי משום ר' מאיר, שמעתי שמקדרין בהרים.** רבי אחא רבי חנינא ור' ירמיה אמרו בשם ר' שמואל בר רב יצחק. משמע שלחכמים אן מקדרים. ר' יוסה ור' אבונה אמרו בשם רב יהודה, ור' יודן מטי בה בשם רב. אם העליון יאחז כנגד רגליו והתחתון כנגד ראשו. כל עמה מודיי שמקדרין. העליון כנגד ראשו והתחתון כנגד מתניו, כל עמא מודיי שאן מקדרין. מה פליגיין? כנגד לבו. ר' מאיר אומר מקדרין. וחכמים אומרים אין מקדרין. אמר ר' אבא בשם רב יהודה, ור' זעירא אמר בשם ר' עוקבן. אין מקדרין אלא בחבל של ארבע אמות. אמר רבי זעירא בשם רב חסדאי. אין מקדרין לא בערי הלויים, ולא במקום עגלה ערופה. ניחא כמאן דאמר ר"א שמה שנאמר בערי הלויים [במדבר לה ד] ומגרשי הערים אשר תתנו ללויים מקיר העיר וחוצה אלף אמה סביב. ומדותם מחוץ לעיר את פאת קדמה אלפים באמה וכ"ו. אלף מגרש, ואלפיים שדות וכרמים. ותחום שבת אינו מהתורה. ברם כמאן דאמר ר"ע אלף אמה מגרש, ואלפיים תחום שבת. כלום למדו לתחום שבת, ולא מתחום ערי הלויים? לעיקר אין מקדרין, לטפילה מקדרין? ומניין שלא היו קוברין בתחום ערי הלויים? אמר ר' אבהו בשם ר' יוסי בן חנינה. דכתיב, ומגרשיהם יהיו לבהמתם ולכל חיותם. לחיים ניתנו ולא ניתנו לקברות

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ה הלכה ד

מתני': אין מודדין אלא מן המומחה. ריבה למקום אחד ומיעט למקום אחד, שומעים למרבה. אפילו עבד אפילו שפחה, נאמנין לומר עד כאן תחום שבת. שלא אמרו חכמים בדבר להחמיר, אלא להקל

[דף לה עמוד ב] גמ': ההדיוט שריבה מה שהמומחה קיצר, אין שומעין לו. **תנן, שלא אמרו חכמים בדבר להחמיר, אלא להקל.** א"ר הושעיה. הגיעוך סוף תחומי שבת, שאינן מחזורין מדבר תורה שאם לא כן לא היו מקילים בה ולא היו מתירין עוד אלפים אמה על ידי עירוב. ר' מנא בעי. ניחא אלפים אמה אינו מחזור, ארבעת אלפים אמה מחזור הוא. אמר ר' שמעון בר כרסנא בשם ר' אחא, אין לך מחזור מכולם אלא תחום שנים עשר מיל כמחנה ישראל תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ה הלכה ה

מתני': עיר של יחיד שנעשית של רבים, מערבים את כולה. ושל רבים שנעשית של יחיד, אין מערבין את כולה. אלא אם כן עשה חוצה לה, כעיר ששמה חדשה שביהודה, שיש בה חמשים דיורין, דברי רבי יהודה. רבי שמעון אומר, שלש חצירות של שני שני בתים:

גמ': תני בשם ר' יודה. אין מערבין אותה חציין. קס"ד שאינו יכול לערב לפי שהוא חוצה מבוי מפולש. מחלפה שיטתיה דר' יודה? דתני ר' חיייה. כיצד מתירין מבוי המפולש לר"ה? ר' יודה אומר, לחי מיכן ולחי מיכן, או קורה מיכן וקורה מיכן. וחכמים אומרים. לחי וקורה מיכן, ועושה צורת פתח מיכן. והכא אמר הכן שאי אפשר לערב במבוי מפולש? מה שאמר ר"י שאן מערבין את חציה, לא על הדא איתאמרת, אלא על הדא דתנן, אפילו עיר גדולה כאנטוכיא, ואין בה אלא דלת אחת בלבד, מערבין. על זה תני בשם ר' יודה אין מערבין אותה חציין. שאלו אוסרים על אלו לפי שאן להם דרך אחרת לצאת. אמר ר' יוסה. הדא אמרה, בני המבוי שנתנו קורתן באמצע המבוי, אלו מותרין ואלו אסורין. נתנו אלו קורתן באמצע ואלו בפתח המבוי. אלו ואלו אסורין. שכיוון שנראה כאילו ערבו כולן יחד. שמא יטלטל מבחוץ פנימה והרי לא ערבו יחד. כיצד הוא עושה? נותן את הקורה על פתח המבוי, וכולם משתתפים בעירוב ומתיר את המבוי. חמשה מבואות פתוחים למבוי. נתנו קורתן באמצע המבוי, אלו מותרין ואלו אסורין. נתנו אלו באמצע המבוי ואלו בפתח המבוי, אלו ואלו אסורין. כיצד הוא עושה? נותן את הקורה על פתח המבוי, וכולם משתתפים בעירוב ומתיר את המבוי. [דף לו עמוד א] חד זמן, ר' פנחס סלק להכא. חזא קורה בפתח דשקקא מבוי דגזורא' מוהלים באמצע המבוי, אמר להן, חלקתם עירובכם? אמר ליה רבי יודה בר שלום, לחיזוק בתים נעשית: תנן, אין מערבין את כולה. אלא אם כן עשה חוצה לה, כעיר ששמה חדשה שביהודה, שיש בה חמשים דיורין, דברי רבי יהודה. כגון צנן, וחדשה, ומגדל גד, שיש בה חמשים דיורין, אפילו אנשים נשים וטף. אסי אמר, ובלבד ישראל. שדירת נכרי לאו שמי דירה. ר' אבא בר ממל ושמעון בר חייה אמרו בשם רב. אותם בתים שעושים שיור, דווקא בפתוחין לתוכה. שהיו ראויין לערב עם העיר. א"ר מנא. מכיון שהן פתוחין לתוכה, נעשה כולן רשות אחת. ויכולים לערב יחד. וכשלא מערב איתם נחשב שיור.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ה הלכה ו

מתני': מי שהיה במזרח ואמר לבנו לערב לו במערב. במערב ואמר לבנו לערב לו במזרח. אם יש ממנו ולביתו אלפים אמה, ולעירובו יותר מיכן. מותר לביתו ואסור לעירובו. לעירובו אלפים אמה ולביתו יותר מיכן. מותר לעירובו ואסור

לביתו. הנותן את עירובו בעיבורה של עיר, לא עשה כלום. נתנו חוץ לתחום עיבור, מה שנשכר הוא מפסיד:

גמ': **תנן, מי שהיה במזרח ואמר לבנו לערב לו במערב. מן קשויי דמקשי לה בר קפרא, חייבים לפרש שמה שנאמר במשנה מי שהיה במזרח הכוונה שהיה במזרח בנו ומה שאמר לבנו לערב לו במערב הכוונה במערב בנו. דאם נפרש שהיה במזרח ביתו וציווה על בנו לערב למערב ביתו. ניחא שיהיה ממנו ולביתו אלפים אמה, ולעירובו יותר מיכן. ויהיה מותר לביתו ואסור לעירובו. אבל אך יתכן שלעירובו יהיה אלפים אמה ולביתו יותר מיכן. ויהיה מותר לעירובו ולביתו אסור? אלא ודאי שהכוונה למזרח או מערב בנו**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ה הלכה ז

מתני': **אנשי עיר גדולה מהלכין את כל עיר קטנה, ואין אנשי עיר קטנה מהלכין את כל עיר גדולה. כיצד? מי [דף לו עמוד ב] שהיה בעיר גדולה, ונתן את עירובו בעיר קטנה. או בעיר קטנה, ונתן את עירובו בעיר גדולה. מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה. רבי עקיבה אומר. אין לו ממקום עירובו אלא אלפים אמה:**

גמ': **כיני מתניתא. אנשי עיר גדולה מהלכין את כל העיר קטנה. אנשי העיר קטנה אינן מהלכין את כל עיר גדולה ולא מדובר בשנתן עירובו שם אלא במודד שאם אלפים אמה כלו אחר העיר כל העיר נעשת לו כארבע אמות ואם הייתה עיר גדולה ואלפים אמה כלו באמצע אינו הולך אלא עד היכן שכלו אלפים אמה. אי הכי מאי כיצד שמשמע שמדובר בנותן עירובו? לית כאן כיצד. העיר עצמה שרואים אותה כד' אמות מהו שתעלה לד' אמות ממידת אלפיים? ר' חזקיה ורבי סימון אמרו בשם רבי יוחנן. אין עיר עולה ממידת אלפיים. ר' אלעזר אמר, עיר עולה ממידת אלפיים. בראשונה היו בני טיבריא מהלכין את כל חמתה. ובני חמתה אינן מגיעין אלא עד הכיפה. ועכשיו, בני חמתה ובני טיבריא עיר אחת היא. אמר ר' ירמיה. מעשה ברועה אחד זקן, שבא ואמר לפני רבי. זכור אני שהיו בני מגדל עולין לחמתה, ומהלכין את כל חמתה. ומגיעין לחצר החיצונה הסמוכה לגשר. והתיר רבי, שיהו בני מגדל עולין לחמתה. ומהלכין את כל חמתה, ומגיעין לחצר החיצונה עד הגשר. ועוד התיר רבי, שיהו בני גדר יורדין לחמתה ועולין לגדר. ובני חמתה אין עולין לגדר. מ"ט? אמר ר' מנא, מפני הרשויות. שהיו בני גדר פוגעים בבני חמתה כשהיו באים אליהם שהיו חייבים להם כספים. ודווקא בשבת אסור רבי לפי שמצוי בה שיכרות ויבואו לידי מריבה. רבי יוסי בי רבי בון אמר, לא מן הטעם הזה. אלא בגין דתנינן, אנשי עיר גדולה מהלכין את כל עיר קטנה, ואין אנשי עיר קטנה מהלכין את כל עיר גדולה. **תנן, מי שהיה בעיר גדולה, ונתן את עירובו בעיר קטנה. או בעיר קטנה, ונתן את עירובו בעיר גדולה. מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה. רבי עקיבה אומר. אין לו ממקום עירובו אלא אלפים אמה. אמר רבי יצחק בר נחמן בשם רבי חנינה. מה פליגי? בשנתנו עירובן בפלטיא. אבל אם נתנו עירובן בבתיים, אף ר' עקיבה מודה שקנה שביתה כאילו ישן בעיר. ומהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה. ר' אבא בריה דר' פפי בעי. היתה עיר שעירבה, ונתנו עירובן בפלטיא [דף לז עמוד א] לא כמי שנתנו עירובן בבתיים? שהרי כל העיר כד' אמות. עיר שחרבה. רבי אלעזר אומר. מהלך את כולה וחוצה לה אלפיים אמה. שמואל אמר. אין לו ממקום עירובו, אלא אלפיים אמה. רבי אבא בר כהנא, ורב חייה בר אשי אמרו בשם רב. הנותן עירובו בדיר או בסהר, מהלך את כולה וחוצה לה אלפיים אמה. ודיר וסוהר, לא כמי שחרבו בתיים ודירין. עיר חדשה, מודד מן הבתיים. וישנה מודד מן החומה. אי זו היא חדשה ואי זו היא ישנה? אמר רבי זעירא בשם רב חסדא. בנה בתיים ואחר כך בנה חומה, זו היא חדשה, דכיוון שהבתיים קדמו לחומה אן הם בטלים לחומה. ולכן מודד מן הבתיים. בנה חומה ואחר כך בנה בתיים, זו היא ישנה. ר' זעירא אמר, בין זו ובין זו נקראת עיר ישנה. ואי זו היא עיר חדשה? כל שהיו בה דירין וחרבו. ר' זעירא כדעתיה.****

דאיתפלגון. בנה תשעה בתים לשם קרפף לא למגורים אלא כמחסן, ואחד לשם דיור. אמר ר' זעירא. אפילו בנה את העשירי לשם דיור, הרי הוא כהוקף לדיור.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ה הלכה ח

מתני': אמר להן ר' עקיבה. אי אתם מודין לי בנותן את עירובו על פי המערה, שאין לו ממקום עירובו אלא אלפים אמה? אמרו לו, אימתי? בזמן שאין בה דיורין. אבל בזמן שיש בה דיורין, מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה. נמצא קל בתוכה מעל גבה. ולמודד שאמרו נותנין לו אלפים אמה, שאפילו סוף מידתו כלה במערה:

גמ': אמר יעקב בר אחא בשם ר' אליעזר. קל הוא הקונה שביתה בקרפף ששבת שם, מן הנותן עירובו בקרפף. הקונה שביתה בקרפף, מהלך את כולו וחוצה לו אלפים אמה. הנותן עירובו בקרפף, אין לו ממקום עירובו אלא אלפים אמה. רבי זעירא בעי. היה בדרך ואמר תקנה לי שביתה בקרפף, מהו? אמר רבי חנניה בריה דרבי הילל. מחלוקת רבי מאיר ורבי יודא. ר' מאיר שאומר [דף לז עמוד ב] עיקר עירוב בככר. אם בנותן עירובו בקרפף, אין לו ממקום עירובו אלא אלפיים אמה. ק"ו במערב ברגליו, או אומר תקנה לי שביתה, שאן לו אלא אלפים אמה. ממקום עירובו. לר' יודה שאומר, עיקר עירוב ברגליו. באומר תקנה לי שביתה בקרפף, מהלך את כולה וחוצה לה אלפיים אמה. גג המגדל נידון כעיר. גג המערה נידון כשדות. תנן, אמרו לו, אימתי? בזמן שאין בה דיורין. אבל בזמן שיש בה דיורין, מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה. מה עד שיהיו בה דיורין ממש? או אפילו ראויה לדיורין. מן מה דאמר ר' יצחק בר נחמן בשם ר' חנניה. דאת רואה אותה כאילו מליאה מים וטיט. שאי אפשר לגור שם. הדא אמרה, אפילו אם רק ראויה לדיורין. תנן, אבל בזמן שיש בה דיורין, מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה. א"ר יצחק בי ר"א. הדא אמרה, מערה שיש לה שני פתחים. אם יש בין זה לזה ארבעת אלפים אמה חסר אחת, מהלך את כולה וחוצה לה אלפיים אמה. היה ביניהם ארבעת אלפים אמה, אין לו ממקום עירובו אלא אלפיים אמה. אמר ר' אבא. אסברי ר' זעירא. אין יתן סנדלוי הכא בקצה אלפים מצד אחד, הוא יכול אתי ברא מהצד השני ונסי לקחת לון. ואין יתן סנדלוי הכא, הוא אתי ברא ונסי לון. מן כאן אתא ברא, ומן כאן אתא ברא. ואם תאמר שאינו מותר אלא אלפים אמה. נמצא שלהגיע למקום שהניח נעליו מרוח אחת אסור, מהרוח השניה מותר? אלא כיוון שיכול להגיע מהצד השני אף מהצד הראשון מותר. אמר רבי אחא בשם רבי חיננא. אם היתה גגה של מערה ארבעת אלפים אמה חסר משהו, מהלך את כולה וחוצה לה אלפיים אמה. הניח עירובו על גבי חומה של העיר. אפילו כמה מותר שעד צד החיצון של החומה שייך לעיר אפילו אם היתה החומה רחבה הרבה. אם היה גגה של מערה ששת אלפים אמה, מהלך את כולה וחוצה לה, על ידי ניבריות פתחים לאינור למערה. אחרי על הגגין מה הן? האם דינם כקרפף שלא הוקף לדירה ומותר רק בית סאתיים. או דינם כבית ומותר בלי הגבלה. אמר ר' יוסה בשם ר' יעקב בר אחא, ור' אייניא בר פזי אמרה בשם רבי יהודה, ור' אחא מטי בה בשם שמואל. אחורי הגגים מטלטלין בהן אפילו כור אפילו כוריים. שרואים את מחיצות הבית שהוקפו לדירה כאילו עולות. ר"מ אומר, מטלטלין בהן עד בית סאתיים. שהמחיצות עשויות לדירה למטה ולא למעלה. א"ר יוסי בי ר' בון, מילתיה דרב פליגא עלוי דשמאל דאמר שלרבי מאיר מטלטלין בהן עד בית סאתיים. דתנינן תמן. כל גגות העיר רשות אחת. אמר שמואל הכא נמי, עד בית סאתיים. רב אמר, מטלטלין בהן אפילו כור ואפילו כוריים. היא אחורי הגגים היא אחורי הספינה. שגם שם רב יתיר בכולה. שהרי יש מחיצות שהוקפו לדירה.

הדרן עלך פרק כיצד מעברין

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ו הלכה א

[דף לח עמוד א] מתני': הדר עם העכו"ם בחצר, או עם מי שאינו מודה בעירוב, ה"ז אוסר עליו. רבי אליעזר בן יעקב אומר. לעולם אינו אוסר, עד שיהו שני ישראלים אוסרין זה על זה:

גמ': חצר של עכו"ם, כדיר וסוהר של בהמה. מתיבין רבנין לר' אליעזר בן יעקב. אילו ישראל ובהמה שהיו דרים בחצר, שמא אין הבהמה אוסרת? הרי בית הבקר אוסר? כשם שהבהמה אוסרת, כך העכו"ם אוסר. מתיב ר' אליעזר בן יעקב לרבנין. אילו ישראל ובהמה שהיו דרין בחצר, האם הבהמה אוסרת? מכאן שלא נאסר בית הבקר בגלל הבהמה, אלא בגלל הבעלים, היהודי. כשם שאין הבהמה אוסרת, כך העכו"ם אינו אוסר.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ו הלכה ב

מתני': אמר רבן גמליאל. מעשה בצדוקי אחד שהיה דר עמנו במבוי בירושלם וביטל לנו רשותו. אמר לנו אבא. מהרו והוציאו את כל הכלים למבוי, עד שלא יוציא ויאסור עליכם. ר' יהודה אומר בלשון אחרת. מהרו ועשו צרכיכם במבוי. עד שלא יוציא יכנס שבת ויאסור עליכם:

גמ': ר' אחא ור' חנינא אמרו בשם כהנא. אין הלכה כר' יהודה. פשיטא? דאי לא כן מה אנן אמרין? ר' יודא וחכמים תהא הלכה כר' יודא? אלא בגין דא"ר יעקב בר אידי בשם ר' יהושע בן לוי, הלכה כדברי המיקל בהלכות עירובין. ותנן, מי שישן בדרך ולא ידע שחשיכה יש לו אלפים אמה לכל רוח דברי ר' יוחנן בן נורי וחכמים אומרים אין לו אלא ארבע אמות. ואמר רב נחמן בר יצחק בשם רבי יהושע בן לוי, הלכה כרבי יוחנן בן נורי. [דף לח עמוד ב] ומקשינן עליה, פשיטא. שהרי ריב"נ מקל. לא כן אמר רבי יעקב בר אידי בשם רבי יהושע בן לוי, הלכה כדברי המיקל בהילכות עירובין? ולמה א"ר יצחק בר נחמן בשם ריב"ל הלכה כרבי יוחנן בן נורי? וקשיינן עלה מה הקושיה? הרי היה צריך לאמר שהלכה כריב"נ. דאילו כן הוינן סברין מימר. דמה דאמרין הלכה כמיקל בעירובין, דווקא יחיד אצל יחיד. הא יחיד אצל חכמים לא. לכן אתו רבי יעקב בר אחא ורבי יעקב בר אידי ואמרו בשם ר' יהושע בן לוי. הלכה כרבי יוחנן בן נורי, אף שחכמים חלוקין עליו. דהלכה כמיקל אפילו כנגד רבים. לכן הייתי חושב שאף הכא תהא הלכה כרבי יודה, ואפילו שחכמים חלוקים עליו. קמ"ל שהלכה כחכמים; אמר רבי ירמיה בשם רב. חצר שיש לה שני פתחים לשני מבואות. אחד שרגיל בו בחול, ואחד שאינו רגיל בו בחול. וישראל ועכו"ם דרין בתוכה. בישראל את מהלך אחר הרגיל, וצריך להשתתף רק עם אותו שרגיל בו. ואינו אוסר אם לא ערב בשלא רגיל. ובעכו"ם את מהלך אף אחר שאינו רגיל. היה ישראל מיכן וישראל מיכן ועכו"ם באמצע. והגוי חייב לעבור דרך רשות ישראל לכל אחד מהמבואות. הרי הוא טפל לישראל, ואחד ישראל ואחד עכו"ם, הולכין אחר הרגיל. ביטל הישראל רשותו הרגיל. נעשה שאינו רגיל רגיל. השכיר הישראל רשותו הרגיל, נעשה שאינו רגיל רגיל. עירב עם שאינו רגיל, לא הותר הרגיל. גר תושב, ועבד תושב שלא קיבל מצוות כעבד, מומר בגילוי פנים, הרי הוא כעכו"ם לכל דבר. שאינו מערב עימהם ואינו מבטל רשותו אלא צריך לשכור ממנו רשות אית תניי תני, הקוסטר שוטר אוסר מיד, ואכסניא אורח לאחר שלשים, אית תני, הקוסטר אוסר לאחר שלשים. ואכסניא אינה אוסרה לעולם. מאן דאמר הקוסטר אוסר מיד, ברגיל. ואכסניא לאחר שלשים, בשאינו רגיל. ומאן דאמר הקוסטר אוסר לאחר שלשים. באילין דעיילין ברשות המלך. ואכסניא אינה אוסרת לעולם באילין דעיילין דלא ברשות. במה חולקים ר"מ וחכמים בצדוקי? אמר רבי יעקב בר אחא בשם רבי אלעזר [דף לט עמוד א] ביטול רשות ביניהון. רבי מאיר אומר, יש לו ביטול רשות. ורבנן אמרין, אין לו ביטול רשות. ר"מ אומר יש לו ביטול רשות, ואת אמר מהרו? אם

הצדוקי ביטל רשותו, למה צריך למהר? אף על גב דר"מ אומר יש לו ביטול רשות, מודה הוא שצריך שיזכו במבוי תחילה. שיכול לחזור בו קדם שיזכו. ותני כן. מפני שהוא מבטל רשותו כישראל דברי ר"מ. והתנן ואם הוציא אחר שביטל. בין שוגג בין מזיד הרי זה אוסר? אז מה עוזר שהחזיקו? כיני מתניתא, בין שוגג בין מזיד אינו אוסר. אמר רבי חנינא. כל עמא מודיי שיש לו ביטול רשות. מה פליגי? האם יכול לחזור בו. ר' מאיר אומר, מבטל רשותו וחוזר בו. ורבנין אומרים. מבטל רשותו ואינו חוזר בו. ר"מ אומר, מבטל רשותו וחוזר בו, ואת אמר מהרו? מה יעזור שימהרו, הרי הצדוקי יכול לחזור בו. אף על גב דר"מ אומר מבטל רשותו וחוזר בו. מודה הוא שאם זכו במבוי תחילה, אינו יכול לחזור בו. ותני כן. ר"מ אומר, מבטל רשותו בין שוגג בין מזיד הרי זה אוסר? כיני מתניתא אינו אוסר

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ו הלכה ג

מתני': אנשי חצר ששכח אחד מהן ולא עירב וביטל רשותו בחצר, ביתו אסור מלהכניס ולהוציא לו ולהם. שלהם מותרין לו ולהן. נתנו לו רשותן, הוא מותר והן אסורין. היו שנים, אסורין זה על זה. שאחד נותן רשות ונוטל רשות, ושנים נותנין רשות ואינן נוטלין רשות:

גמ': תנן, אנשי חצר ששכח אחד מהן ולא עירב, ביתו אסור מלהכניס ולהוציא לו ולהם. שלהם מותרין לו ולהן. שלהם מותרין לו ולהם, שביטל רשותו. מהו שתחזיר חלילה? שאח"כ יבטלו הם לו. תלמידיו דרב אמרו בשם רב, חוזרת חלילה. שמואל אמר, אין חוזרת חלילה. מתניתא פליגא על שמואל. דתנן, שלהן מותרין לו ולהם, שביטל רשותו. נתנו לו רשותן, הוא מותר והן אסורין? קס"ד שאחר שבתחילה הוא נתן להם רשותו, חזרו הם ונתנו לו רשותם. פתר לה לצדדין היא [דף לט עמוד ב] מתניתא. שאם הוא ביטל להם רשותו, הם מותרים והוא אסור. ואם הם ביטלו רשותם לו, הוא מותר והם אסורים. תני. אחד שלא עירב, נותן רשות לאחד שעירב. שנים שעירבו, נותנין רשות לאחד שלא עירב. ושנים שלא עירבו, נותנין רשות לשנים שעירבו, או לאחד שלא עירב. אבל לא אחד שעירב נותן רשות לאחד אחר שלא עירב. ואן שנים שעירבו, נותנין רשות לשנים שלא עירבו. ואין שנים שלא עירבו, נותנין רשות לשנים שלא עירבו. הכל נותנין רשות ונוטלין רשות. חוץ משנים שלא עירבו, שהן נותנין רשות ואינן נוטלין רשות. אמר רב חסדאי. עשרה ישראל שהיו דרין בבית אחד. אף שלענין עירוב חשובים כאחד. אם לא עירבו, כל אחד ואחד צריך לבטל רשותו. א"ר יסא, עשרה עכו"ם שהיו דרין בבית אחד, כל אחד ואחד צריך להשכיר רשותו. א"ר אבא. מעשה באשתו של פרסי אחד, שהשכירה חצר שלה שלא מדעת בעלה. אתא קומי ר' שמואל ושרא. דסברין מימר, אפילו שמשו ולקיטו משכירים רשותו. הלכה, ישראל מבטל והעכו"ם משכיר. ויבטל הוא העכו"ם, ולמה הצריכו דווקא שכירות? שמא יחזור הוא בו. מעתה אפילו משכיר ליחוש שמא יחזור הוא בו? אם יחזור וישתמש אחר שהשכיר להם רשותו. מיכן והילך, בגזל הוא משתמש. עד היכן צריכה להיות השכירות חזקה כמה צריך לשלם עבורה? י"ב כ"י דאמר רבי יסא בשם ר' מנא בר תנחום, ור' אבהו אמר בשם ר' יוחנן. אין קרקע נקנה בפחות מש"פ. ואף כאן צריך שכירות אמיתית. מילתיה דרבי יעקב בר אחא אמר, אפילו באגוז אפילו בתמרה שאן בהם שווה פרוטה. שאן צורך בשכירות חזקה. רבי יעקב בר אחא, כד הוה נפק לאכסנייא. אין הוה משכח מיעבד תקנה ע"י שכירות, הוה עבד. ואין לא, הוה מבדר מנוי. יהב חוטר א הכא, סנדלא הכא, דייסיקיא הכא. ואם בעל הבית הגוי לא התנגד, הרי הוא כשכירו ולקיטו ויכול להשכיר רשות זו לישראל שאיתו. א"ר מתניא. הדא דתימר, בשהיה פונדקי עכו"ם. אבל אם היה פונדקי ישראל לא הקלו שיעשה כן אלא צריך שיערב עימם או יבטל רשותו, שאינו חשוד לטלטל

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ו הלכה ד

מתני': מאימתי נותנין רשות? בית שמאי אומרים, מבעוד יום. ובית הלל אומרים, משתחשך [דף מ עמוד א] מי שנתן רשותו והוציא. בין שוגג בין מזיד, הרי זה אוסר עליו דברי ר"מ. ר' יהודה אומר, מזיד אוסר שוגג אינו אוסר

: גמ': **תנן, מאימתי נותנין רשות?** כן היא מתניתא. מאימתי מבטלין רשות? **תנן**, ב"ש אומרים מבעוד יום ובית הלל אומרים **משתחשך שאן זה קנין אלא סילוק רשות**. כיני מתניתא, בית הלל אומרים **אף משתחשך, דאי לא כן**, הוא מתניתא מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל: **תנן**, מי שנתן רשותו והוציא, כיני מתניתא, מי שביטל רשותו והוציא: **תנן**, בין שוגג בין מזיד הרי זה אוסר. כיני מתניתא, אינו אוסר. תני, שנים שהיו שותפין בחצר, ומת אחד מהן ונפל הבית ירושה לאחד מן השוק. עד שלא חשיכה, אינו אוסר. משחשיכה, אוסר. ולמה אותו שירש בשבת לא יבטל רשותו ויהיו מותרים? אמר ר' אחא בשם רבי חנינא, דבית שמאי הוא. **דתנן, בית שמאי אומרים**, אין מבטלין רשות משתחשך. ובית הלל אומרים, מבטלין רשות משתחשך. א"ר יוסה בי ר' בון. מכיון שמת, אין ביטול רשות גדול מזה. הרי שהיה לאחד מן השוק בית עמהן בחצר ומת, ונפל הבית ירושה לאחד מהן, עד שלא חשיכה, אינו אוסר, שאותו שירש אותו מערב איתם בן השמשות. משחשיכה, הרי זה אוסר. ולמה לא יבטל ויהיה מותר? עוד היא דבית שמאי. **דתנן, בית שמאי אומרים**, אין מבטלין רשות משתחשך, ובית הלל אומרים, מבטלין רשות משתחשך. מהו לשכור רשות מגוי משתחשך? ר' חיייה ר' יסא ורבי אימא, סלקון לחמתה דגדר. והיה עכו"ם שרוי עמהן בחצר אבל לא היה בביתו מע"ש. ונכרי כי ליתיה בביתיה לא אסר. ובשבת בא ושכרו ממנו הרשות. שאלון לרבי חמא בר יוסף, ושרא. שמעון ר' יוחנן ואמר, יפה עשיתם. שמע ר"ש בן לקיש ואמר, לא עשיתם יפה. מה פליגי? ר' זעירא אמר לא פליגי. מאן דאמר יפה עשיתם, ששכרתם, שאן זה קנין ממש ואינו אוסר בשבת. ומאן דאמר, לא עשיתם יפה, שטילטלתם. שלא מועיל קנין משחשכה. [דף מ עמוד ב] רבי אבא אמר פליגי. מאן דאמר יפה עשיתם, ששכרתם ושטילטלתם. מאן דאמר לא עשיתם יפה, לא ששכרתם, ולא שטילטלתם. ר' אבא בעי. אף לענין מחיצות כן? שמחיצה שהותרה בשבת תהיה מותרת. היך עבידא? היו שנים ועירבו שני עירובים על שש סאים לשנים מותר רק על בית סאתים, ובא העכו"ם והוסיף אדם לשלושה מותר בית שש סאים, כבר נכנסה שבת באיסור. היו שלשה ועירבו שני עירובין על בית שש סאים, ובא העכו"ם ופחת אחד. כבר נכנסה שבת בהיתר. רואים שמחיצות אינם כביטול רשות. חייליה דרבי אבא מן הדא, דתנן כל שבת שנכנסה בהיתר, מותר. באיסור, אסור. חוץ מן המבטל רשות. א"ד חוץ מן המבטל ומן המשכיר. מהו לשכור רשות מן בעל הפונדיק? ר' חנינא ור' יונתן סלקין לחמתה דגדר. אמרין, נמתין עד שיבואו זקני הדרום לכאן. אתא רבי נתן דרומה, ושאלון ליה ושרא. שמע רשב"ל ואמר. מאחר שאם העכו"ם השוכר יבא, הוא יכול להוציאנו, לא עשינו כלום. שמעון בר אבא אמר. רבי יוחנן בעי. מעתה אין בתינו שלנו? שהרי הגוים מושלים בנו ומכניסים חיילים גוים בבתינו. רבי יוסטי בי ר' סימון אמר בשם ר' בייטוס. בתינו שלנו. שאף שיכולים להכניס חיילים לדור עמנו. הא לצאת, אין מוציאין אותנו. ובפונדק אף מוציאין אותנו

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ו הלכה ה

מתני': בעל הבית שהיה שותף לשכנים. לזה ביין ולזה ביין, אינן צריכין לערב. לזה ביין ולזה בשמן, צריכין לערב. ר"ש אומר. אחד זה ואחד זה אינן צריכין לערב:

גמ': אמר ר' אבא בשם רבי יהודה. בדרך הארץ שנו. לזה בין ולזה בין. הואיל ואינו מקפיד על תערובתו, אין צריך לערב. לזה בין ולזה בשמן. הואיל והוא מקפיד על תערובתו, צריך לערב. ר' אבא בר כהנא ורב חייה בר אשי אמרו בשם רב. בנתונין בכלי אחד היא מתניתא. א"ר זריקן. טעמא דר' שמעון, שכן דרכן שמערבין יין ושמן לשתותן אניגרון. תני ר' אלעזר בן תדאי אומר. בין כך ובין כך אסורין, עד שיערבו. שצריך לערב בחצרות ולשתף במבוי. אמר ר' אחא בשם רב. הלכה כר"א בן תדאי. אמר ר' יעקב בר אחא בשם ר' זעירא. אתיא דר"א בן תדאי כר"מ [דף מא עמוד א] היידן ר' מאיר? אמר רבי מנא. רבי מאיר דו אמר, על ידי עירוב, על ידי שיתוף. רבי יוסה בי רבי בון אמר. רבי מאיר דו אמר, שאין מערבין לאדם אלא לדעתו. וכאן אף שהיו שותפים, לא עירבו מדעת, לכן סובר רבי תדאי שהם אסורים עד שיערבו. על דעתיה דר' מנא שהסביר, שמא שאמר רבי זעירא שרבי תדאי כרבי מאיר. הכוונה לרבי מאיר שאמר שחייבים לעשות גם עירוב וגם שיתוף. לפי זה דעתיה דרב שפסק כרבי תדאי, כרב מאיר. אמר ר' זעירא בשם ר' יוחנן, בעירובין ובתענית ציבור נהגו הכל כרב מאיר. בעירובין, שצריך גם עירוב וגם שיתוף. ובתענית ציבור, שכהנים נושאים כפים גם במנחה ובנעילה. אמר רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן. אף במגילת אסתר נהגו הכל כרבי מאיר, שצריך לקרא את כולה..

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ו הלכה ו

מתני': חמש חבורות ששבתו בטריקלין אחד. ב"ש אומרים, עירוב לכל חבורה וחבורה. וב"ה אומרים, עירוב אחת לכולן. ומודין שאם מקצתן שרויין בחדרים או בעליות, שהן צריכין עירוב לכל חבורה וחבורה:

גמ': היו שרויין בחדרים או עליות, הטריקלין שלפניהם כחצר של בתים ולב"ש צריכים לערב. היו שם פפיליונות וילון כמי שהן בתים. מה אנן קיימין? אם בשהיו פפיליונות מגיעות עד הקורות הגג, כל עמא מודיי שהן מערבין עירוב לכל חבורה וחבורה. אין שם פפיליונות מגיעות עד הקורות, כל עמא מודיי שמערבין עירוב אחד לכולן. אלא כן אנן קיימין, כשהיו פפיליונות גבוהות עשרה. ושויין שאם היו שותפין בעיסה ובתבשיל, שהן מערבין עירוב אחד לכולן. רבי שייין בעי. אם כששותפים בעיסה. מעתה אפילו מקצתן שרויין בחדרים או בעליות מערבין עירוב אחד לכולם? אמר רבי אבא בשם רב יהודה. שתי בתים זה לפני זה. עירב הפנימי, אין החיצון צריך לערב. לפי שהוא כבית שער לפנימי ואף שדר שם אינו אוסר על בני החצר. עירב החיצון, אן זה כלום, והפנימי צריך לערב. אמר רבי פנחס. גר שמת והיו לו שני חדרים זה לפני זה. ובה להחזיק במצרים [דף מא עמוד ב] חליפין הדין הפוך נתן על הפנימי עשה חזקה, צריך ליתן על החיצון. נתן על החיצון, אינו צריך ליתן על הפנימי. רבי יעקב בר אחא ור' אבהו אמרו בשם ר' יהושע בן לוי. אפילו לא עירב הפנימי, אין החיצון צריך לערב. למה שנעשה בית שער. מילתיה אמרה דיש בית שער ליחיד. מילתיה דרב אמרה, דאן בית שער ליחיד. דתנן, הנותן את עירובו בבית שער אכסדרה ומרפסת אינו עירוב. והדר שם אינו אוסר עליו. ואמר רבי אבא בר יהודה בשם רב. הדא דתימר בבית שער של רבים. אבל בבית שער של יחיד, הרי זה עירוב. והדר שם, הרי זה אוסר עליו. אמר ר' אבא בשם רב יהודה. שני בני אדם הגרים בבית אחד. לאחד שיש לו רשות לדור שם כגון ששכר את מקומו ואן בעה"ב יכול לסלקו. ואחד שאין לו רשות. עירב זה שיש לו רשות. הותר זה שאין לו רשות. עירב זה שאין לו רשות, לא הותר זה שיש לו רשות.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ו הלכה ז

מתני': האחין השותפין שהיו אוכלין על שולחן אביהן וישינין בבתיהן, צריכין עירוב לכל אחד ואחד. לפיכך אם שכח אחד מהן ולא עירב, יבטל רשותו. אימת? בזמן שמוליכין את עירובן למקום אחד. אבל אם היה עירוב בא אצלן, או שאין עמהן דיוורין בחצר. אינן צריכין לערב:

גמ': עיקר דירה היכן היא? ר' יונה אמר, אתפלגון רב ושמואל. חד אמר במקום פיתן. וחד אמר במקום שינה. ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא. מן מה דתני שמואל, האחין שאוכלין על שולחן אביהן וישינין בבתיהן אין צריכין אלא עירוב אחד. הוי דו אמר במקום פיתן. [דף מב עמוד א] מתניתא פליגא על שמואל דתנן. האחים שהיו אוכלין על שולחן אביהן וישינין בבתיהן, צריכין עירוב. אמר רב חייה בר אשי בשם רב. במקבלי פרס מאביהן וכל אחד אוכל בביתו היא מתניתא. מכל מקום אינן שותפין במה שהן אוכלין הרי זה היה מונח אצל אביהם ובמה זה גרועה מעירוב? אמר רבי אבא. אסברי רבי שמואל. שאין אביהן זיכה להן, אלא במה שהן אוכלין בלבד. שאן הם זוכים בו אלא כשנותנים לפיהם. מעתה, אפילו עירוב בא אצלן? עשו אותו כבית שמניחין בו את העירוב. שמואל אמר, הוא ובניו ובני ביתו מערבין בככר אחד. מה ופליגי? תמן הוא אמר הולכים אחר מקום פיתן, והכא אמר הכין שהאב ובניו מערבין בכיכר אחד אפילו לא אוכלים אצלו? פתר לה כשהיו שניהם הוא ובניו שותפין בכיכר. ותייא כ"י דאמר ר' אחיא ב"ר זעירא, מערבין בחצי ככר. והא תנינן, אפילו מאפה סאה והיא פרוסה, אין מערבין בה. ותימר הכין? פתר לה כשהיו שניהם שותפין בכיכר שלם שלכל אחד חצי כיכר. בית שמניחין בו את העירוב. ר' יעקב בר אחא. דמכת מתה אימיה ושכח לתת חלקו לעירוב. א"ר יסא לר' אבהו, תני לה שכיוון שהעירוב מונח בביתו הוא עצמו פטור מלתת, ותנא לה. בית שמניחים בו עירוב, בית שמאי אוסרין ובית הלל מתירין. רבי המנונא אמר, בית שמניחין בו את העירוב, אינו צריך כלום. שכולם נעשו כאחד. ר' חסדאי אמר, צריך לתת דנעשו כשותף. א"ל ר' המנונא לרבי חסדאי. מליהון דרבנין, לא שבקין לך, דאיתפלגון. מבוי שצידו אחד עכו"ם וצידו אחד ישראל. אמר רב חונה בשם רב. אפילו עירבו דרך פתחים, אינם ממש כאחד שאן הגוי אוסר עליו אלא הרי הם כמות שהם והעכו"ם אוסר עליהן. אבא בר חונה אמר בשם ר' יוחנן. אפילו עירבו רק דרך החלונות [דף מב עמוד ב] הרי הם כאחד, אין העכו"ם אוסר עליהן. אין תימר דנעשה כשותף הוא ואינם נעשים אחד, יאסר? רבי יעקב בר אחא ורבי יסא אמרו בשם רבי יוחנן. בני המבוי שנתנו עירובן בשני מקומות, אם מבלי מחוסר מקום, הרי זה מותר. אם בשביל לחלוק עירובן שהם מקפידים זה על זה, אסור. ר' יוסה מיקל לההיא דאמרה עיגול שאני הבאתי הוא דרב גדול ולכן תבעה חלק גדול יותר, שאם היא מקפידה על חלקה, אין זה עירוב. ר' יוסי בי ר' בון מברך עלוי בלילי שובתא, לומר שנעשה בו מצוה. תמן תנינן. מערבין בבית ישן שהורגלו לערב בו מפני דרכי שלום. שלא יאמרו שהעבירו את העירוב לבית אחר מפני החשד. א"ר אבון בדיר ישן, הוא מתניתא שהעיקר הדייר לא הבית ואם בא דיר חדש יכולים לערב בבית אחר

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ו הלכה ח

מתני': חמש חצירות פתוחות זו לזו, ופתוחות למבוי. עירבו בחצירות ולא נשתתפו במבוי. מותרין בחצירות ואסורין במבוי. ואם נשתתפו במבוי, מותרין כאן וכאן. עירבו בחצירות ונשתתפו במבוי, שכח אחד מבני החצר ולא עירב. מותרין כאן וכאן. מבוי המבוי ולא נשתתף, מותרין בחצירות ואסורין במבוי. שהמבוי לחצירות כחצר לבתים:

גמ': **תנן, עירבו בחצירות ולא נשתתפו במבוי. מותרין בחצירות, ואסורין במבוי. שהמבוי לחצירות, כחצר לבתים. ולכן תקנו שיתוף.** מפני שהן פתוחות זו לזו ופתוחות למבוי, אבל אם היו פתוחות זו לזו ואינן פתוחות למבוי, **אלא כולם עוברים דרך החיצונה, אפילו עירבה כל אחת לעצמה, אסורות. עד שיערבו כולם. שדריסת רגל הפנימיות אסורות.** א"ר יסא, דר' עקיבה היא. דר"ע אמר. [דף מג עמוד א] דריסת הרגל המותרת במקומה, אסורת. עירבו בחצירות ולא נשתתפו במבוי, **מותרים בחצרות ואסורים במבוי.** מתניתא דר"מ. דר"מ אמר, על ידי עירוב ועל ידי שיתוף. **ולא די באחד מהם. נהגו הכל כר"מ. אמר ר' זעירא בשם ר' יוחנן. בעירובין ובתענית ציבור, נהגו הכל כרב מאיר. בעירובין, שצריך גם עירוב וגם שיתוף. ובתענית ציבור, שכהנים נושאים כפים גם במנחה ובנעילה.** אמר רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן. אף במגילת אסתר נהגו הכל כרבי מאיר, **שצריך לקרא את כולה. והא תנן, עירבו בחצירות ונשתתפו במבוי, שכח אחד מבני החצר ולא עירב. מותרין כאן וכאן משמע שדי בשיתוף?** אמר ר' יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן ובשם ר' אלעזר. אף על גב דר"מ אמר שלכתחילה צריך לערב **ויש לו ביטול רשות. ואם שכח לערב יש תקנה על ידי שיבטל רשותו.** מודה שאם שכח אחד מהן ולא עירב, שהוא יסמך על שיתופו, ואינו צריך לבטל רשותו. מאן אית ליה על ידי עירוב ועל ידי שיתוף, לא ר"מ? דר"מ אמר ע"י עירוב וע"י שיתוף. אז אך רבי יוחנן **ור' אלעזר אמרו שר"מ מודה שאם שכח ולא ערב, יכול לסמוך על השיתוף? מה שחייב ר"מ גם עירוב וגם שיתוף זה לא מעיקר הדין, אלא כדי שלא תשתכח תורת עירוב. אבל כאן שרובם עירבו אן חשש. כדתני עליה. אמר להם ר"מ לחכמים, מה את משכח עליהו הילכות עירובין? שאם יהיה די בשיתוף מבואות, התינוקות ישכחו תורת עירוב. שהשיתוף נעשה מחוץ לבית, ואן התינוקות רואים כיצד נעשה. ר' אחא ור' אילא פליגי בטעמה דר"מ. ומתניתין ייבא כחד מינהון. דחד מינהון אמר. שמא ילך לחצר שאינה צריכה שיתוף, אי זו היא חצר שאינה צריכה שיתוף? זו חצר רוגלת שבה רגילים להניח שיתוף. והוא רואה אותן מערבין ולא משתתפין. אף הוא סבור לומר, שמא עירוב מועיל בלא שיתוף, ואין עירוב מועיל בלא שיתוף. וחורנה אמר. שמא ילך לחצר שכבר עשו שיתוף, והוא רואה אותן לא מערבין ולא משתתפין. אף הוא לא מערב ולא משתתף. פשיטא מערבין בחצירות נותנים העירוב בבית שבחצר ומשתתפין במבוי נותנים השיתוף בחצר שבמבוי. **ערבו בחצירות בכיכר. אם רצו להשתתף במבוי באותו כיכר, אינן משתתפין. שאן כאן היכר שהרי אף בבית יכול לתת את השיתוף. ואם נשתתפו במבוי בכיכר, אם רצו לערב באותו כיכר מערבין. שיש היכר שמכניסים את השיתוף לבית. ותני' מערבין ומשתתפין כאחת באותה כיכר דברי ר"מ. וחכ"א מערבין בחצירות או משתתפין במבוי. אם ערבו בחצירות, מותרין בחצירות ואסורין במבוי. ואם נשתתפו במבוי, מותרין כאן וכאן. אמר להן ר"מ, אף אתם משכחין עלינו הילכות עירובין. שהתינוקות אינם רואים את השיתוף. ויחשבו שאן דין עירוב. תנן, שהמבוי לחצירות כחצר לבתים. כמה חצירות יהיו במבוי? רב ושמואל תריהון אמרין. אין פחות משתים. ר' יעקב בר אחא אמר בשם ר' יוחנן. אפילו חצר מיכן, ובית מיכן, וחנות מיכן. רב נחמן בר יעקב אמר. מבוי אין פחות משני חצירות. חצר אין פחות משני בתים. מבוי שארכו ורחבו שוה, אינו נותר בלחי וקורה, אלא בפסים כחצר. שמואל שאל לרב. כמה יהא ארכו יותר על רחבו? והוא א"ל, כל שהוא. **כדי שיצא מדין חצר. שכן דר"א חצרות הבתים דארעא דישראל מרבען.** א"ר יסה [דף מג עמוד ב] עד דאנא תמן, שמעית קל רב יהודה שאל לשמואל. הפריש שקלו ומת מהו? אמר ליה, יפלו לנדבה. מותר עשירית האיפה שלו של כ"ג מהו? ר' יוחנן אמר יוליכם לים המלח. ר' אלעזר אומר, יפלו לנדבה. בעון קומי. מהו לבטל רשות מחצר לחצר? אמר לון. מבטלין רשות מחצר לחצר. בעון קומי ר' יסא. היך מה דאת אמר תמן, כלים ששבתו בחצר, מטלטלין אותן בחצר אף אם לא ערבו. ודכוותה, כלים ששבתו במבוי שלא השתתפו בו, מטלטלין אותן במבוי? וכיוון שלא עסקו במסכת עירובין, שואלין לה ולא אגיבון. דרבי יסא לא אמר אלא כל מלא ומלא באתרה. כד דאתון לעירובין, אמר לון בשם רבי יוחנן. כלים ששבתו במבוי, מטלטלים אותן במבוי. רב אמר, אין מטלטלין אותן אלא בארבע אמות. אמר רבי יוסה בי רבי בון. רב כדעתיה, ורבי יוחנן כדעתיה. ר' יוחנן דו אמר קורה מתרת בלא שיתוף כיוון שהמבוי נחשב רשות היחיד. הוי דו אמר, מטלטלין בכל המבוי. רב דו אמר, אין קורה מתרת בלא****

שיתוף שהמבוי כרמלית וחכמים התירו על ידי שיתוף. הוי דו אמר, אין מטלטלין בו אלא בד' אמות. על דעתיה דר"י. לאי זה דבר משתתף בכל המבוי? א"ר יוסה בי ר' בון. כדי לעשות כל הרשיות כאחת ואפשר יהיה להוציא מהבתים למבוי. פשיטא שאם היה להם שותפות ביין, נסמכין עליו לשיתופי המבוי. ואינם צריכים להשתתף. היה להם שופות בלחם, מהו ליסמך עליו שיתופי חצירות, ולא יצטרכו לערב? רבי יעקב בר אחא ורבי זעירה תריהון. חד בשם מר עוקבן, וחד בשם רב נחמן בר יהודה. אמרי. נסמכין על שיתופי חצירות בשבת הראשונה [דף מד עמוד א] מדוחק. אמר ר' יוסה בי רבי בון בשם רב יהודה. כדין אנשי בר דליה שאינן מקפידין על פרוטתן. אמר רבי אבא בשם רב יהודה. ואפילו לא כגון אנשי בר דליה שאינן מקפידין על פרוטתן. תני. מעשה שהיו מסובין באויר חצר, וקדשה עליהן השבת. אתא עובדא קומי שמואל ואמר. מכיון שהתחילו בתבשיל מבעוד יום, מותר. הדא אמרה, ואפילו מסובין באויר חצר אף שהערוב צריך להיות מונח בבית. הדא אמרה, אפילו לא עירבו. הדא אמרה, ואפילו לא כיוונו. הדא אמרה, שאין שתי רשויות משתמשות ברשות אחת. שאם לא כן למה הם שאלו אם הם יכולים להמשיך לאכול? הרי כל האוכל והכלים היו בחצר. הדא אמרה, נסמכין על שיתופי חצירות בשבת הראשונה מדוחק. פשיטא עירוב צריך להניח בבית. שיתוף מהו שיהא צריך בית? מילתיה דרב אמרה, שיתוף צריך בית. מילתיה דשמואל אמר, שיתוף אן צריך בית. מתניתא פליגא עליו דשמואל, דתנן. שיתוף, נותנו בבית שער אף שאן נותנים בו שערוב משמע שדווקא בבית שער יכול לתת את השיתוף. אבל ממש בחצר אסור. ר' בון בר חייה ור' אבהו אמרו בשם ר' יוחנן. נותנו בין באויר חצר, בין באויר מבוי.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ו הלכה ט

מתני': שתי חצירות זו לפניו מזו. עירבה הפנימית ולא עירבה החיצונה, הפנימית מותרת והחיצונה אסורה. החיצונה ולא הפנימית, שתיהן אסורות. עירבה זו לעצמה וזו לעצמה. זו מותרת בפני עצמה וזו מותרת בפני עצמה. ר"ע אוסר את החיצונה. שדריסת הרגל אוסרתה. וחכמים אומרים, אין דריסת הרגל אוסרת:

גמ': תנן, החיצונה ולא הפנימית, שתיהן אסורות. א"ר יוסה, דר"ע היא. דר"ע אמר, דריסת הרגל אוסרת. רבי אילא אמר בשם ר' ינאי. אף חכמים מודים דדריסת הרגל האסורה במקומה אוסרת. ולא פליגי אלא בערבו כל אחת לעצמה דר"ע אומר רגל המותרת במקומה אוסרת. וחכמים אומרים אינה אוסרת.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ו הלכה י

[דף מד עמוד ב] מתני': שכח אחד מן החיצונה ולא עירב. הפנימית מותרת והחיצונה אסורה. מן הפנימית ולא עירב, שתיהם אסורות. נתנו את עירובן למקום אחד בחיצונה שכח אחד בין מן הפנימית בין מן החיצונה ולא עירב, שתיהן אסורות. ואם היו של יחידים, אינן צריכין לערב:

גמ': נתנו את עירובן למקום אחד שכח אחד בין מן הפנימית בין מן החיצונה ולא עירב, שתיהן אסורות. פשיטא שאם הניחו בחיצונה ששניהם אסורות, דאם שכח אחד מן החיצונה ולא עירב, החיצונה אסורה שלא עירבה. והפנימית אסורה שנתנו עירובן במקום אסור. שכח אחד מן הפנימית ולא עירב, הפנימית אסורה שלא עירבה. והחיצונה אסורה שנתנו עירובן במקום אסור. שדריסת הרגל אוסרת. אבל אם הניחו בפנימית למה שניהם

אסורות? דאם שכח אחד מן החיצונה ולא עירב. ניחא החיצונה אסורה, שלא עירבה.
 הפנימית למה שתאסר? מה תאמר? מפני שנתנו עירובן במקום אסור. הרי לא נתנו עירובן
 במקום אסור, תאמר שדריסת הרגל אסורת. הרי אין כאן דריסת הרגל אסורת. שיכולים
 לסגור את הדלת ולהשתמש?. אמר רבי יסא, מכיון שנתנו עירובן במקום אחד, נעשו כולן
 רשות אחת. וכיוון שאחד שכח, אסור על כולם. אמר רב חונה בשם רב. אין תורת חצר
 לעכו"ם, אין תורת דקה שעושים מעין ח לפני הפתח להבדיל אותם מהחצר לעכו"ם. אין תורת דקה לעכו"ם,
 שאם היה שרוי בעליונה, את מורידו כאילו דר למטה ואסור אף אם יעשה דקה. אין תורת
 חצר לעכו"ם, שאם היה שרוי בפנימית, את מוציאו כאילו דר בחיצונה לאסור. אמר רבי
 אילא בשם רבי אלעזר. יש תורת חצר לעכו"ם. שאם היו ישראל ועכו"ם דרים בפנימית
 וישראל בחיצונית. לעולם אינו אסור [דף מה עמוד א] עד שיהו שני ישראלים בחיצונית.
 אמר רבי אבא בשם רב יהודה. מי שיש לו דקה לפני ביתו, גבוה עשרה טפחים. בישראל אינו
 אסור. ובעכו"ם אסור. מחלפא שיטתיה דרבי אבא? הכא שהגוי בעליה ויורד בסולם, אף
 שעשה דקה אתה אסור. משמע שהסולם כפתח. ותמן אמר רבי אבא, אמר רב יהודה
 בשם שמואל. כותל שהקיפוהו סולמות מיכן ומיכן, מערבין שנים ואין מערבין אחד. משמע
 שהסולמות אינם כפתח. אמר רבי יוסי בי רבי בון. תמן על ידי סולמות, אן נידונין כפתחים,
 שלא נוח לעבור מחצר לחצר דרך הסולמות. ברם הכא, דרך העליונים לירד למטן. ואין דרך
 התחתונים לעלות למעלן.

הדרן עלך פרק הדר עם הנכרי

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ז הלכה א

מתני': חלון שבין שתי חצירות, ארבעה על ארבעה בתוך עשרה. מערבין שנים
 ואם רצו מערבין אחד. פחות מארבעה על ארבעה, או למעלה מעשרה. מערבין
 שנים ואין מערבין אחד:

גמ': הסריגים רשת ממעטין בה לענין שבת, שהרי בגלל הרשת אינו יכול לעבור דרך החלון
 לחצר השניה. אבל לענין חזקות אין ממעטין בה שהרי אן הרשת מונעת הזק ראייה. קש
 ותבן אין ממעטין בה, שעומדים להינטל. עפר וצרור ממעטין בה. א"ר יוסה בר' בון. עלו בה
 עשבים, אין ממעטין בה. שיכול להטותם ולעבור דרך החלון לחצר השניה. בעון קומי רבי
 אבא, היך מה דאת אמר בחלון שבין שתי חצירות שיכולים לערב. ודכוותה בחלון שבין שני
 בתים? אמר לון, אין. ודכוותה בחלון שבין שני גגים? אמר לון, אין. מהו לערב דרך לולים פתח
 בגג זה ופתח בגג זה? אמר רבי אבמרי, מחלוקת רב ושמואל. דתנין תמן. כל גגות העיר [דף מה
 עמוד ב] רשות אחת. אמר שמואל, עד בית סאתים. שהקירות הוקפו לדירה למטה ולא
 למעלה. רב אמר, מטלטלין בהן אפילו כור אפילו כוריים. נמצא שלפי רב הגגות כבתים
 ויכול לערב דרך לולים. תנן, חלון שבין שתי חצירות, ארבעה על ארבעה בתוך עשרה.
 מערבין שנים ואם רצו מערבין אחד. לא סוף דבר שכל ארבעה על ארבעה יהיו בתוך
 עשרה. אלא אפילו מקצת ארבעה בתוך עשרה, כמי שכל ארבעה על ארבעה בתוך עשרה:
 תני, היה בה הקיף תשעים וששה טפחים ארבע אמות על ארבע אמות, אפילו כל שהוא בתוך עשרה,
 כמו שכל ארבעה על ארבעה בתוך עשרה. משמע שאם היה רק ארבעה טפחים על ארבעה
 טפחים, צריך שכולו יהיה בתוך עשרה טפחים. היתה עגולה והיה בו היקף תשעים ושישה
 מהו? [דף מו עמוד א] תנן, כותל שבין שתי חצירות גבוה עשרה ורחב ארבעה, מערבין
 שנים ואין מערבין אחד. מהו למעט מעשר בכלים? רבי חיייה בר אשי אמר, ממעטין בכלים.
 רבי יונה ורבי יצחק בר טבליי אמרו בשם רבי יוחנן, אין ממעטין בכלים. תמן אמרי. מחלוקת
 ר' חיייה רבה ור' ישמעאל בי רבי יוסי. חד אמר אסור, וחד אמר מותר. מאן דאמר אסור, שמא
 ישכח ויטלטלנו את הכלי ונמצא הערוב בטל. הורי רבי יוחנן בר מרייה, למיכבוש עליו כוף סלע שהוא מוקצה.

תני בכל ממעטין. באבנים ובלבנים ובסולם מצרי, והוא שקבעו. אמר רבי אבא בשם רב יהודה, אפילו לא קבעו. והא תני והוא שקבעו? אמר רבי אבא, והוא שייחדו לכן. הורי רבי אילא כדן תנייה, והוא שקבעה. רבי יונה ורבי יוסה, תריהון אמרין. חד בשם מר עוקבן, וחד בשם רב נחמן בר יעקב. צריך שיהא בין שליבה לשליבה פחות משלשה. שיותר משלושה לא נוח לטפס עליו. וצריך שיהא בו רחב ארבעה טפחים, והעמודין משלימין לארבעה. יסא אמר. כופת בול עץ שהדריגה שחצב בו מדרגות ממעט. אף שהעמודי הסולם משלימין לארבעה מ"מ אין העמודין משלימין לעשרה. שרק לארבעה משלים כיוון שהעמוד מרחיב את השליבה ונעשית כשליבה עבה. אמר רבי יסא בשם רבי בון בר כהנא. צריך שיהא משוך מן הכותל ארבעה טפחים, כדי מקום. כדי להטות את הסולם שיהיה נוח לעלות. אמר רבי חזקיה בשם ר' בון בר כהנא, אותה שליבה האחרונה שממנה לחלון פחות מעשר שהיא ממעט את העשרה, צריכה שתהא משוכה מן הכותל ארבעה טפחים, כדי מקום. שיוכל להעמיד עליה את הרגל. גבי דופן סוכה תני. הביא דופן של ז' טפחים, והגביהו מן הארץ פחות מג', מותר. ר' יעקב דרומיא בעי ויביא שלוש חבלים דקים. יתן חבל בראש עשר טפחים, וישאיר רווח שלוש ויתן חבל, דהוי לבוד. וישאיר רווח שלוש טפחים מהקרע ויתן חבל דהוי לבוד. דתמן את אמר, כל פחות מג' כסתום. ואוף הכא את אמר, כל פחות משלשה כסתום, והאמצע יהיה ניתר בעומד מרובה על הפרוץ? יבא כיי דאמר ר' יוחנן. דאמר רבי יוחנן. חולית הבור והסלע שהן גבוהין עשרה ורחבין ארבעה. העומד והחלל מצטרפין לארבעה, ואיתמר עליה. והוא שיהא עומד רבה על החלל מצד אחד. אין את בעי מקשייא, הכין קשי. הרי מדובר בסוכה בגובה עשר טפחים. אז למה צריך דופן שבע ומשהו? שיביא דופן של ארבעה טפחים וכל שהו. ויגביהו מן הארץ שלוש טפחים חסר כל שהוא. וכיוון שהסוכה עשר נמצא מתחתיה פחות מג' דהוי לבוד ומעליה ג' דהוי לבוד.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ז הלכה ב

מתני': כותל שבין שתי חצירות. גבוה עשרה ורחב ארבעה, מערבין שנים ואין מערבין אחד. היו בראשו פירות. אלו עולין מיכן ואוכלין. ואלו עולין מיכן ואוכלין [דף מו עמוד ב] ובלבד שלא יורידו למטן. נפרץ הכותל. עד עשרה אמות, מערבין שנים. ואם רצו מערבין אחד מפני שהוא כפתח. יותר מיכן. מערבין אחד ואין מערבין שנים:

גמ': תנן, כותל שבין שתי חצירות. גבוה עשרה ורחב ארבעה, מערבין שנים ואין מערבין אחד. למה לי רחב ארבעה, ואפילו אינו רחב ארבעה? בגין מתניתא הדא דבתרה. דתני בתרא, אלו עולין מיכן ואוכלין ואלו עולין מיכן ואוכלין, ובלבד שלא יורידו. שזה דווקא ברחב ארבעה. לא היה רחב ארבעה. רבי אבא אמר בשם רב, אסור לכאן ולכאן דאזיר שתי רשויות שולטת ביה. רבי זעירא אמר בשם רב, מותר לכאן ולכאן. מחלפה שיטתיה דרבי אבא? תמן אמר רבי אבא, דרב יהודה אמר בשם שמואל. זרקא מרה"ר ונחה על ראשי מחיצות שמקיפות את רה"י חייב אף שאן בהם ארבעה. והכא אמר הכין שאם אן ארבע טפחים הרי זה מקום פטור? תמן את רואה אותה כאילו בן המחיצות מליאה עפר וצרות. והכא מה אית לך? תדע לך שהוא כן [שהוא מקום פטור]. דרבי אחא ורבי חנינא אמרו בשם רבי יוחנן. זיזין וכתלים שהן גבוהין עשרה ואינם רחבין ארבעה. מותר לכאן ומותר לכאן, ובלבד שלא יחליף. רבי יוחנן בעי. מחלפה שיטתיה דרבי אבא? תמן אמר רבי אבא. דרב יהודה אמר בשם שמואל. זרקא ונחה על ראשי המחיצות חייב. שהגדר שיש בה עשרה טפחים ואן בה ארבעה טפחים בטלה לרשות היחיד שבא הוא נמצא. והכא הוא אמר הכין שהזיזו בו עשרה טפחים ואן בו ארבעה טפחים הרי זה מקום פטור ואינו בטל לרשות הרבים

שבא הוא נמצא? למה לא היך מה דאת אמר תמן, את רואה אותו כאילו מליאה עפר וצרורות. אוף הכא קן? שמענו מחיצות ברשות היחיד **שרואים כאילו הן מלאות עפר. כלום** שמענו מחיצות ברשות הרבים? **רבי אבא ורב יהודה אמרו בשם שמואל. כותל שהקיפוהו סולמות מיכן ומיכן, מערבין שנים ואין מערבין אחד.** אמר רבי יוסי בי רבי בון. מכיון שלא כיוונו **סלם כנגד סלם, לא נעשו כפתחים.** [דף מז עמוד א] תני. כל כובשי כבשים, עולה אמה וכונס שלש. **חוץ מביבשו של מזבח, שהוא כמתלקט אמה מתוך ג' ומחצה ואצבע ושליש אצבע.** שהמזבח **עולה תשע אמות עד חיבור הכבש.** וכיבושו שלשים ושתיים. **עשה מסטווה[סטייו=איצטבע] על פני כל הכותל. והכותל גבוה ממנו פחות מעשרה טפחים והאיצטבה עצמה גבוה פחות מעשרה טפחים ויותר מארבעה טפחים, אפילו יש בו רוחב ארבעה טפחים, מערבין שנים ואין מערבין אחד. שאן הטיפוס עליה נוח. אם היתה ברוחב ארבע אמות. מערבין אחד ואין מערבין שנים שהיא כחצר. נפרץ עד עשר אמות נחשב כפתח.** הדא דאת אמר, בגדולה. אבל בקטנה, ברובה. איזו היא גדולה ואיזו היא קטנה? כל שרובה יותר מעשר, בעשר. הא פחות מעשר, ברובה. הדא דאת אמר, באמצע. אבל מן הצד, לא בדא, **שלא עושים פתח בצד.** והי דינו צד והי דינו אמצע? נימר אם יש שם עומד ארבעה טפחים, היינו אמצע. אם לאו היינו צד

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ז הלכה ג

[דף מז עמוד ב] מתני': **חריץ שבין שתי חצירות, עמוק עשרה ורחב ארבעה.** מערבין שנים ואין מערבין אחד, **אפילו מלא קש או תבן. מלא עפר או צרורות, מערבין אחד ואין מערבין שנים:**

גמ': **תנן, חריץ שבין שתי חצירות, עמוק עשרה ורחב ארבעה. מערבין שנים ואין מערבין אחד, אפילו מלא קש או תבן. משמע שתבן, אפילו ביטלו לא ביטל. מתניתא דלא רבי יוסי. דר' יוסי אמר. תבן וביטלו מבוטל. ר' יוסי בי ר' בון אמר בשם רב חסדא, דברי הכל היא. ומה דאמר ר' יוסי שאם ביטלו בטל, בשבללו בעפר. יש תבן שהוא כעפר, ועפר שהוא כתבן. תבן שאין עתיד לפנותו, הרי הוא כעפר. ועפר שעתידי לפנותו, הרי הוא כתבן. דבית ר' ינאי אמרו. חיפהו לחריץ במחצלויות, ביטל. איתא חמי. מילהו מחצלויות, לא ביטל. חיפהו מחצלויות ביטל? והדברים נדחו מילהו חריות ענפי דקל צריכה. רבי זריקן ורבי אמי אמרו בשם ריש לקיש. אפילו רוק הוה סתימא לשעתו**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ז הלכה ד

מתני': **נתן עליו נסר, כל שהוא רחב ארבעה טפחים. וכן שתי כצוצריות זו כנגד זו, מערבין שנים ואם רצו מערבין אחד. פחות מיכן, מערבין שנים ואין מערבין אחד:**

גמ': **תנן, פחות מיכן מערבין שנים ואין מערבין אחד: אית תני פחות מכן מערבין שנים ואין מערבין אחד. אית תני פחות מכן מערבין אחד ואין מערבין שנים. מאן דאמר פחות מכן מערבין שנים ואין מערבין אחד. מה שנאמר פחות מיכן, הכוונה לנסר שאם הוא פחות מארבעה טפחים מערבין שנים ואן מערבין אחד. מאן דאמר פחות מכאן מערבין אחד ואין מערבין שנים, פחות מיכן, הכוונה לחלל** רחב החריץ

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ז הלכה ה

[דף מח עמוד א] מתני': מתבן שבין שתי חצירות. גבוה עשרה טפחים, מערבין שנים ואין מערבין אחד. אלו מאכילין מיכן ואלו מאכילין מיכן. נתמעט התבן מעשרה טפחים, מערבין אחד ואין מערבין שנים:

גמ': **תנן, אלו מאכילין מיכן ואלו מאכילין מיכן. א"ר אלעזר. כיני מתניתא. אלו ממלאין קופתן מיכן ומאכילין, ואלו ממלאין קופתן מכאן ומאכילין. א"ר חגי' כד הוינן יתבין קומי מנחם, הוינן אמרין. שהחידוש שבא רבי אלעזר ללמדבמה שהתיר לקחת בידיים מהתבן. שלא תאמר שאף שאינו נחשב כסותר אוהלים בכך שאולי לא התירו אלא כשלוקח מהצד אבל אולי נגזור משום שהוא כסומך אוהלים. שאם היה התבן מרודד שהוא סומכו בצידי הקופה. קמ"ל שאן בניה ואן סתירה בכך ומותר אפילו מהמחיצה עצמה. רב הושעיה בעי. עשאו לסדין מחיצה בע"ש וסמכו לכסא. וכי אסור ליטול את הכסא בשבת? אף כאן למה הייתי חושב שיהיה אסור לקחת מצידי המחיצה קש והיה ר"א צריך לחדש שמותר? נאמר כאן הכיסא לשעה, ונאמר כאן המתבן הונח לשהות. לכן הייתי חושב שאסור. תני מתבן שבין שתי חצירות, זה פותח פתחו מיכן ומאכיל. וזה פותח פתחו מיכן ומאכיל. נתמעט התבן מעשרה טפחים, שניהן אסורין עד שיערבו. לפיכך אם רצה אחד מהם לסתום את פתחו או לבטל רשותו, הוא אסור וחבירו מותר. וכן חריץ שבין שתי חצירות. הדא אמרה שמבטלין מחצר לחצר. הדא אמרה שמבטלים רשות אפילו לא עירבו. ולא רק במקרה שכולם עירבו ורק אחד שכת. שהרי כשהיה המתבן בגובה עשר לא יכלו לערב. הדא אמרה אפילו לא התכוונו לערב. הדא אמרה שאין שתי רשויות משתמשות ברשות אחת בלא עירוב, שיד שניהם שולטת בה. הדא אמרה לזה בפתח ולזה בפתח, שניהם אסורים אף שאינו פרוץ. וכן הבית שבין שתי חצירות, אם רצה לסתום את פתחו, חבירו מותר. ודלא כר"מ דאמר בית נעול אסור.**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ז הלכה ו

[דף מח עמוד ב] מתני': כיצד משתתפין במבוי. מניח את החבית ואומר, הרי זו לכל בני המבוי. ומזכה להן על ידי בנו ובתו הגדולים, ועל ידי עבדו ושפחתו העברים, ועל ידי אשתו. אבל אינו מזכה לא ע"י בנו ובתו הקטנים, ולא ע"י עבדו ושפחתו הכנענים, מפני שידן כידו:

גמ': תני, אין מזכה להן בחבית שבמרתף. מ"ט? אמר רב הושעיה. שמא ישכח וישנה אותו לדבר אחר. **תנן, על ידי עבדו ושפחתו העבריים.**

מה אנו קיימין? אם בגדולה, זכת בסימנים ואין היא שפחתו. אם בקטנה, קטן זוכה? א"ר יודן בר שלום קומי רבי יוסי. תפטר כמאן דאמר, הקטן שהגיע לעונת נדרים תורם. א"ל. ואפילו כמ"ד הקטן תורם, קטן זוכה? על דעתין דרבנין דתמן, ניחא. דתמן אמרין בשם רב נחמן בר יעקב. שלוש מידות בקטן כל שנותנין לו אגוז ומשליכו. צרור והוא נוטלו, המוציא בידו, כמוציא באשפה. אגוז והוא נוטלו, צרור והוא משליכו. גזילו גזל מפני דרכי שלום. אגוז וצרור, והוא נוטל ומצניע ומביאן לאחר זמן כשמבקשים מהם, גזילו גזל גמור. וזכה לעצמו, אבל לא לאחרים. רב הונא אמר. כשם שהוא זוכה לעצמו, כך הוא זוכה לאחרים. הכל מודים שאין מתנתו מתנה. דכתיב [שמות כב ו] כי יתן איש. מתנת איש מתנה. ואין מתנת קטן מתנה, הרי שלדעת חכמי בבלי יש קטן שיש לו זכיה דבר תורה. אבל לחכמי ארץ ישראל אן קטן שיש לו זכיה מהתורה. דאמר רבי יודה בר פזי בשם רבי יוחנן, וכן אמר רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן. לעולם אין גזילו גזל גמור, עד שיביא שתי שערות. אמר רבי אבהו בשם רבי יוחנן. מה שאמרו רבנן דתמן שאם נותנים לו אגוז וצרור, והוא נוטל ומצניע ומביאן לאחר זמן כשמבקשים מהם, גזילו גזל גמור. הדא דתימא, להוציא ממנו

בדין. אבל להביא קרבן שבועה, אם גזל ממנו וכיחש ונשבע והודה, כל עמא מודיי שאינו חייב עד שיביא שתי שערות, דכתיב וכיחש בעמיתו. איתמר הכל מודים שאין מתנתו מתנה. דכתיב [שמות כב ו] כי יתן איש. מתנת איש מתנה. ואין מתנת קטן מתנה. חברייה אמרי. רבי יוסי בעי. מעתה. אפילו לעצמו לא יזכה? דכתיב כי יתן איש אל רעהו. עד שיהא כרעהו. הגמרא נשאר בשאלה. על דעתין דרבנין דתמן, ניחא. ברם כרבנן דהכא שאמר אין גזלו גמור עד שיביא שתי שערות, [דף מט עמוד א] קשה. אם מדובר בשפחה קטנה, אין לה זכיה. ואם בגדולה, אינה שפחתו שיוצאת בסימנים? אמר רבי יוסי בי רבי בון. רב שמאל בר רב יצחק פתר לה בשיטת תנא דפעוטות. דתנין תמן. הפעוטות גיל שבע שמונה מקחן מקח, וממכרן ממכר במטלטלין ולכן יכולה לזכות. קשיא לרבנן דתמן דאמרי קטן יש לו זכיה לעצמו אבל לא לאחרים. והתנן הכא. ומזכה לכל בני המבוי ע"י בנו ובתו הגדולים ועל ידי עבדו ושפחתו העברים, ועל ידי אשתו. אבל אינו מזכה, לא ע"י בנו ובתו הקטנים, ולא ע"י עבדו ושפחתו הכנענים, מפני שידן כידו. על ידי בנו ובתו הקטנים אינו מזכה מפני שידן כידו. הא על ידי קטן וקטנה אחרים, מזכה לאחרים? רבנן דקיסרין אמרין. כאן בקטן שהגיעה לעונת הפעוטות גיל שבע שמונה שיש בו דעת ויש להם זכיה גם לאחרים, כאן בקטן שאין בו דעת. תמן תנין. השואל את הפרה. ושילחה לו ביד בנו, ביד עבדו, ביד שלוחו בן של המשאיל, בן של השואל, אם מתה בדרך פטור, ואם אמר לו שלח, השואל מתחייב באונסים. לית הדא אמרה, שעבד כנעני זכה מרבו לאחר? א"ר אלעזר. תפתר בעבד עברי. א"ר יוחנן. אפילו תיפתרנה בעבד כנעני. תיפתר באומר לו, פתח לה והיא באה מאיליה שאן העבד זוכה לבעלים אלא הבעלים שיעבד את עצמו להתחייב עליה באונסין. ותני כן. הנהיגה, המשיכה, קרא לה ובאת אחריו, נתחייב לה לשלם כשואל אף שלא עשה קנין שיעבד עצמו להתחייב באונסין. רבי זעירא שמע לה שעבד לא יכול לזכות מיד רבו לאחר, מן הכא דתנן. אבל אינו מזכה. לא ע"י בנו ובתו הקטנים, ולא ע"י עבדו ושפחתו הכנענים, מפני שידן כידו. לית הדא אמרה, שאין העבד זכה מרבו לאחר? תיפתר כרבי מאיר. דרבי מאיר עביד יד העבד כיד רבו לגמרי. ואין קנין לעבד בלא רבו, אפילו אם אחר הקנה לו על מנת שאין לרבו רשות בו. אבל לרבנן, כמו שאחר יכול להקנות לעבד על מנת שאן לרבו. אף כאן יכול הרב להקנות לאחר על ידי העבד. והתנין, גבי שיתופי מבואות. ומזכה לכל בני המבוי ע"י בנו ובתו הגדולים ועל ידי עבדו ושפחתו העברים, ועל ידי אשתו. אבל אינו מזכה, לא ע"י בנו ובתו הקטנים, ולא ע"י עבדו ושפחתו הכנענים, מפני שידן כידו. וכאן אי אפשר להעמיד את המשנה כרבי מאיר. דאי כרבי מאיר, התני אשתו. והרי רבי מאיר סבר יד האשה כיד בעלה. ואך מזכה על ידה לאחרים? כך שחייבים להעמיד את המשנה כדעת רבנן. ומכאן שאף לרבנן אינו יכול להקנות לאחרים על ידי עבדו הכנעני. אמר רבי חנניה בשם רבי פינחס. נוכל להעמיד גם את המשנה הזו כרבי מאיר כפי שסובר רשב"א תיפתר כהדין תנייה, דתני. אשתו אינה פודה לו מעשר שני בלי חומש שידה כידו. רשב"א אומר משום ר"מ, אשתו פודה לו מע"ש בלא חומש שאן ידה כידו. להדין תניה רשב"א, רבי מאיר עביד יד העבד כיד רבו, ולא יד האשה כיד בעלה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ז הלכה ז

מתני': נתמעט האוכל, מוסיף ומזכה ואינו צריך להודיע. ניתוספו עליהן. מוסיף ומזכה וצריך להודיע:

גמ': תנן, ניתוספו עליהן. מוסיף ומזכה וצריך להודיע. למה מודיע הרי זוכים לאדם שלא בפניו? מודיעו הלכה שכופין על העירוב וי"א שצריך לחזור ולומר הלכה הרי זה לכל בני המבוי כדי לכלול גם את החדשים שהתוספו. תנן, נתמעט האוכל, מוסיף ומזכה ואינו צריך להודיע. נתמעט וכ"ו. לית

הדא אמרה [דף מט עמוד ב] שאינו מזכה להם בגופו של אוכל? **שאם זיכה להם, אך נתמעט? הרי אסור לו לאכול ממנו.** אמר רבי חנינה תיפטר שגררוהו העכברים.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ז הלכה ח

מתני': כמה הוא שיעורו? בזמן שהן מרובין, מזון שני סעודות לכולן. ובזמן שהן מועטין, כגרוגרת לכל אחד ואחד:

גמ': רב אמר מרובין שבעה עשר. מועטין ששה עשר. א"ר יוחנן. כל שאילו יוחלקו ויש בו כגרוגרת לכל אחד ואחד, מרובין. ואם לאו, הן מועטין. הוון בעי מימר **דלא פליגי. דהן לרבי יוחנן והן לרב צריך שיהיה גרוגרת לכל אחד, עד כדי מזון שתי סעודות. אלא שנחלקו כמה זה מזון שתי סעודות. מה דאמר רב, כר"מ דמזון שתי סעודות שישה עשר גרוגרות. מה דאמר ר' יוחנן, כר"ב. תנן, א"ר יוסי בד"א בתחילת העירוב, אבל בשירי העירוב כל שהוא. מה נקרא שירי עירוב? כ"י דאמר ר' יוסי בשם ר' הושעיה. אזוב שהזה בו פעם אחד, כשר מיכן ואילך אף שאן בו שיעור שהרי זה שיריים. אוף הכא כן. שאם ערב בו שבת אחת מכאן והילך הרי זה שיריים.**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ז הלכה ט

מתני': א"ר יוסי. בד"א? בתחילת העירוב. אבל בשירי העירוב, כל שהוא. לא אמרו לערב בחצירות, אלא שלא לשכח את התינוקות:

גמ': א"ר יהושע בן לוי, מפני מה מערבין בחצירות? מפני דרכי שלום, מעשה באשה אחת שהיתה דבובה לחבירתה, ושלחה עירובה ביד ברה. נסתיה, וגפפתיה, ונשקתיה. אתא אמר לאימיה. אמרה, הכין רחמה לי ולא הוות ידעה. מתוך כך עשו שלום. הדא ה"ד [משלי ג יז] דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ז הלכה י

מתני': בכל מערבין ומשתתפין. חוץ מן המים ומן המלח, דברי רבי אליעזר. ר' יהושע אומר. ככר הוא עירוב. אפילו מאפה סאה והיא פרוסה [דף נ עמוד א] אין מערבין בה. ככר באיסר והוא שלם, מערבין בו. נותן אדם מעיו לחנווני או לנחתום, כדי שיזכה לו בעירוב. דברי ר' אליעזר. וחכמים אומרים, לא זכו לו מעותיו. ומודין בשאר כל אדם, שזוכה לו מעותיו. שאין מערבין לאדם אלא לדעתו. א"ר יהודה. בד"א? בעירובי התחומין. אבל בעירובי החצירות, מערבין לדעתו ושלא לדעתו. לפי שזכין לו לאדם שלא בפניו ואין חבין לו אלא בפניו:

גמ': **תנן, ומודין בשאר כל אדם, שזוכה לו מעותיו. אמר רבי אבהו בשם ר' יוחנן. זאת אומרת, שהמעות קונות דבר תורה.** וחכמים תקנו שתהא משיכה קונה שלא יאמר לו, נשרפו חיטך בעליה. **אבל בעירוב שמצווה עביד, לא חששו. מעתה שיקנו לו מעותיו לעירוב אפילו בא לו אצל החנווני? שנייא הוא, שמא ישכח החנווני למה נתנו לו המעות ויוציאם** שימכור את כל הכיכרות **וישכח ולא יערב לו. אמר רבי אחא בשם רבי חנינא. אבא לא אמר כן, אלא ממה שאמרה המשנה שאם נותן מעות לחנווני לדעת חכמים לא זכו לו מעותיו. זאת אומרת, שאן המעות קונות דבר תורה: ולמה מודין חכמים בשאר כל אדם שזכו לו מעותיו? לא שקנו לו מעותיו**

אלא שכן חנווני מזכה להן על ידי אחר ואותו אחר קונה במשיכה: תנן, א"ר יהודה. בד"א? בעירובי התחומין. אבל בעירובי החצירות, מערבין לדעתו ושלא לדעתו. לפי שזכין לו לאדם שלא בפניו ואין חבין לו אלא בפניו. מתניתא דברי רבי יהודה כ"ל מאיר. דר"מ אמר, על ידי עירוב וע"י שיתוף. שאם היה די באחד מהם אן כאן זכות שאולי הוא רוצה לצאת בשיתוף ולא בעירוב. אמר ר' זעירא בשם ר' יוחנן. בעירובין ובתענית ציבור נהגו הכל כרב מאיר. בעירובין, שצריך גם עירוב וגם שיתוף. ובתענית ציבור, שכהנים נושאים כפים גם במנחה ובנעילה. אמר רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן. אף במגילת אסתר נהגו הכל כרבי מאיר, שצריך לקרא את כולה. אמר ר' יצחק בן חקולה בשם רבי יודן נשייא. מערבין לאדם על כורחו. ותני כן. כופין בני מבוי זה לזה לעשות להם לחי וקורה. והתני הרי שאמרו לו לערב [דף נ עמוד ב] והוא אינו ממאן, מערבין עליו שלא מדעתו. היה ממאן, אן כופין אותו?. א"ר יודן. מתניתא דר"מ דתנן שאין מערבין לאדם אלא לדעתו ^{סתם משנה ר"מ.} א"ר יוסי בי רבי בון, מתניתא תיפטר כדברי הכל, בשהיה צדוקי. שאם ממאן חיישין שאינו ממאין בעירוב והעירוב אינו מועיל. והתני השוכח ולא עירב, בין שוגג בין מזיד ה"ז אוסר דברי ר"מ. ר' יודן אומר. מזיד אוסר שוגג אינו אוסר. אך יתכן שמזיד אוסר, הרי מערבין לו על כרחו? אלא משום קנס. מעתה, שיהיה הוא אוסר וחבירו מותר?. מכיון שיכולין לערב בע"כ ולא עירבו, קונסין אותם. ולית ליה לר"מ זכין לאדם שלא בפניו ואין חבין לו? סבר ר"מ לית הדא זכות. דלא בעי בר נש דייעול חברייה לביתה, בר מדעתיה. רבי אבא בריה דרבי פפי אמר בשם רבי חמא בר חנינה. מעשה באשה אחת שעירבה לחמותה בלא דעתה. ואתא עובדא קומי ר' ישמעאל, וביקש לאסור. א"ל רבי חייה. כך שמעתי מאביך. כל מה שאת יכול להקל בעירובין הקל

הדרן עלך פרק חלון

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ח הלכה א

מתני': כיצד משתתפין בתחומין? מניח את החבית ואומר, הרי זה לכל בני עירי. לכל מי שילך לבית האבל או לבית המשתה. וכל מי שקיבל עליו מבעוד יום, מותר. משחשיכה, אסור. שאין מערבין משתחשך:

גמ': תנן, כיצד משתתפין במבוי. מניח את החבית ואומר, הרי זו לכל בני המבוי. ומזכה להן על ידי בנו ובתו הגדולים. התם תנינן מזכה להם. והכא גבי עירוב תחומין לא תניתה מזכון. ולמה לא תנינן מזכון? שמואל אמר תמן דתנינן מזכון, צריך לזכות. ברם הכא דלא תנינן מזכון, אינו צריך לזכות. אמר ר' יוחנן. קולין וחומרין בדבר, ולא ק"ו היא?. מה תמן שעירובי חצירות מדבריהן, את אומר מזכין. עירובי תחומין מדבר תורה, לכ"ש?. [דף נא עמוד א] אתייה דרב כרבי יוחנן. לשמואל, מאי שנא עירוב חצרות מעירוב תחומין? א"ר יוסי בי רבי בון. בעירוב חצרות צריך להקנות כדי לעשות כל הרשויות כאחת. בעירוב תחומין, די בגלוי דעת שרוצה לשבות שם, ואן צורך לזכות

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ח הלכה ב

מתני': כמה הוא שיעורו? מזון שתי סעודות לכל אחד ואחד. מזונו לחול אבל לא לשבת, דברי ר"מ. ר' יהודה אומר. לשבת אבל לא לחול. אלו ואלו מתכוונין להקל. ר' יוחנן בן ברוקא אומר. מככר בפונדיון מארבע סאין בסלע. ר' שמעון אומר. משתי ידות לככר, משלש לקב. חצייה לבית המנוגע, וחצי חצייה כדי לפסול את הגוייה:

גמ': רבי מאיר אומר, בחולא דלית ליה מה לאכל, הוא אוכל פיתא ציבחר. בשבתא דאית ליה מה לאכל, אוכל פיתא סגין. רבי יודן אומר בחולא דלית ליה מה לוכל, אוכל פיתא סגין. בשבתא דאית ליה מה לאכל שאוכל שלוש סעודות, אוכל פיתא ציבחר. [דף נא עמוד ב] ותני כן. קרובים דבריהן להיות שוין. איתא חמי. אהן ריב"ב עבד עיגולא כיכר מחצי קב, שזה תרי עשר ביעין. ואהן ר"ש עבד עיגולא משליש קב, שזה תמני ביעין. ותימר הכן שקרובים דבריהן להיות שוין? אמר רב הונא. צא מהן שלישי להוצאות לאופה. ר' יוסי בי רבי בון נפק ליהו לאילין נחתומיא כהדא דרב הונא שלישי. ולחוד כהן שיעורא. אבל אם היה יותר מארבע סאים נתן להם פחות משליש להוצאות

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ח הלכה ג

מתני': אנשי חצר ואנשי מרפסת ששכחו ולא עירבו. כל שגבוה עשרה טפחים, למרפסת. פחות מיכן, לחצר. חולית הבור והסלע גבוהים עשרה טפחים, למרפסת. פחות מיכן, לחצר. במה דברים אמורים? בסמוכה. אבל במופלגת, אפילו היא גבוהה עשרה טפחים לחצר. אי זו היא סמוכה? כל שאינה רחוקה ארבעה טפחים:

גמ': תנן, כל שגבוה עשרה טפחים, למרפסת. ולא של תחתונים הוא? ולמה נותנים אותו לבני העליה? א"ר יודן. זאת אומרת, חורבת ראובן בתוך חצר שמעון, ושמעון משתמש בה, כמי שהוא שלו: פשיטא הדא מילתה, לזה בפתח ולזה בפתח, שניהן אסורין, וזה נלמד מן הבית שכן שתי חצירות, ששניהם אסורים עד שיערבו. לזה בזריקה ולזה בשילשול. שמואל אמר לזה שבשילשול מותר, שהוא כדרכו. ולזה שהוא בזריקה אסורה, שאינה כדרכה [דף נב עמוד א] רב אמר, שניהם אסורים. מתניתא פליגא על רב, דתנן. כל שגבוה עשרה טפחים, למרפסת. פחות מיכן, לחצר. לא לזה בזריקה ולא לזה בשילשול היא? שהרי הדין כן אפילו אם המרפסת גבוהה. אן מכאן ראיא דמתניתא בתוך שלשה טפחים לעליונה ולמעלה מעשרה טפחים לתחתונה. מה פליגין רב ושמואל? בשוה. שלזה גבוה עשרה, ולזה נמוך עשרה. היה שם בן שני החצרות חורבה. רבי יוחנן אמר. נותן חורבה לבעליה, אף אם גם לשני נוח להשתמש. עד כדון במשתמש בחורבה דרך פתח. היה הבעלים משתמש בחורבה דרך חלון, ואנשי החצר בפתח. מהו? אמר רבי אחא בשם רבי יונתן. אפילו כן, נותן חורבה לבעליה. אמר רבי אלעזר בי רבי שמעון בשם רב הושעיה. היו שלש חורבות זו אחר זו בן שני חצרות. זה משתמש בחורבה הקרובה אליו דרך פתחו. וזה משתמש בחורבה הקרובה אליו דרך פתחו. והאמצעית אסורה. אימתי? בזמן שהאמצעית של שניהן, אבל אם היתה אמצעית לאחד מהן, זה משתמש באחת, וזה משתמש באחת ובשנית. תנן, חולית הבור והסלע גבוהים עשרה טפחים, למרפסת. פחות מיכן, לחצר. אמר רבי יוחנן. העומד והחלל מצטרפין לארבעה. והוא שיהא העומד רבה על החלל. רבי זעירא בעי. עד שיהא עומד שכאן ועומד שכאן רבה? אמר רבי יוסה. פשיטא לר' זעירא, שאין העומד מצד האחד אם יש רק דופן אחת מצטרף. ופשיטא ליה שצריך שיהא העומד מצד אחד רבה, ולא ביחד עם השני. לא צריכה ליה אלא, האם צריך שגם עומד השני ירבה על החלל. או די שדופן אחת רבה על החלל, והדופן השניה במשהו. תנן, כל שגבוה עשרה למרפסת וכ"ו. אמר רבי ירמיה בשם רבי שמואל בר רב יצחק. במרוחק מהמרפסת משלשה ועד ארבעה [דף נב עמוד ב] היא מתניתין. פחות משלשה, אפילו יותר מעשר מותר. ארבעה, אפילו פחות מעשר אסור. אלא אנן קיימין משלשה ועד ארבעה. בשאין שם תקרה מכסה לבור. אבל יש שם תקרה. אפילו גבוה כמה, של תחתונים הוא, שאן העליונים יכולים להשתמש. אמר רבי. בשאין שם נקב במכסה. אבל אם יש שם נקב, של העליונים שיכולים להשתמש דרך הנקב

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ח הלכה ד

מתני': הנותן את עירובו בבית שער באכסדרה ומרפסת, אינו עירוב. והדר שם, אינו אוסר עליו. בבית התבן בבית הבקר בבית העצים בבית האצרות, הרי זה עירוב. והדר שם אוסר עליו. ר' יהודה אומר. אם יש שם תפוסת יד של בעל הבית, אינו אוסר עליו:

גמ': אמר ר' יהודה בשם רב. הדא דאת אמר, בבית שער של יחיד. אבל בבית שער של רבים, הרי זה עירוב. והדר שם אוסר עליך. **תנן**, רבי יהודה אומר. אם יש שם תפוסת יד וכ"ו. דבי ר' ינאי אמרי, אפילו יתד לתלות בה מנעלו. ר' בר אבא חנינא אמר. אפילו נשתות חתיכות ברזל אפילו טבלא. **אף שהם מוקצה**. רב אמר, ובלבד דבר הניטל בשבת. אמר רבי אבא. מעשה באחד שהיה לו לול של תרנגולין לפניו מביתו של חברו, ונכנס שלא ברשותו. אתא עובדא קומי רב, אמר. כיון שזקוק ליתן לפניו מים, כמו שהוא דבר הניטל בשבת. אמר ר' יעקב בשם שמואל תלמידיו דר' יוחנן, סלקין לעכברא, וסמכין על הדא דר' ינאי דאפילו יתד לתלות בה מנעלו מספיק. חזקיה [דף נג עמוד א] לא אמר כן, אלא ר' חיייה ר' אסי ור' אמי סלקין לעכברא ושמעון מדבית ר' ינאי, הלכה כר' יודה שדי בתפיסת יד.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ח הלכה ה

מתני': המניח את ביתו והלך לשבות בעיר אחרת. אחד עכו"ם ואחד ישראל, הרי זה אוסר דברי ר"מ. ר' יהודה אומר, אינו אוסר. ר' יוסה אומר. עכו"ם אוסר, ישראל אינו אוסר. שאין דרך ישראל לבוא בשבת. ר' שמעון אומר. אפילו הניח את ביתו והלך לשבות אצל ביתו באותה העיר, אינו אוסר. שכבר הסיע מלבו:

גמ': **תנן**, המניח את ביתו והלך לשבות בעיר אחרת. אחד עכו"ם ואחד ישראל, הרי זה אוסר דברי ר"מ. הדא הוא דר"מ. דר' מאיר אומר. הבית הנעול אוסר. יכול לבוא ע"י עירוב מהו? עבר ובא מהו? אמר מר עוקבן בשם רב, הלכה כר"מ.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ח הלכה ו

מתני': בור שבין שתי חצירות, אין ממלין ממנו בשבת. אלא אם כן עשו לו מחיצה גבוה עשרה טפחים, בין מלמטן, בין מתוך אוגנו. אמר רבן שמעון בן גמליאל. ב"ש אומרים מלמטן. וב"ה אומרים מלמעלן. א"ר יהודה. לא תהא מחיצה גדולה מן הכותל שביניהן:

גמ': מיליהון דרבנן פליגין. דאמר ר' יעקב בשם ר' יהושע בן לוי. והוא שתהא מחיצה משוקעת במים ארבע טפחים כדי לשלשל דלי. ולא נמצא שתי רשויות משתמשות ברשות אחד? שיערו לומר אין הדלי מהלך יותר מארבעה טפחים. אמר ר' טבלאי בשם רב. אן צורך שיהיה משוקע במים, אלא די שיהיה בתוך אוגנו של הבור, שיהיה ניכר שנעשה למחיצה. שאין הדין שאמרנו שאן מחיצה תלויה מתרת בחורבה שיך למים. שבמים הקלו שמחיצה תלויה מתרת. שאן גדיים שיבקעו. היו שם תקרה, רואים אותה כאילו יורדת וסותמת. היה שם אמלתרה, את רואה אותה כאילו יורדת וסותמת. **תנן**, א"ר יהודה. לא תהא מחיצה גדולה מן הכותל שביניהן. מיחלף שיטת ר' יהודה? תמן תנינן, האשה ששאלה מחברתה תבלין ומים ומלח לעיסתה, הרי אלו כרגלי שתיהן. ר' יודן פוטר במים שאין בה ממש. והכא אמר

הכן, שצריך היכר כי המים קונים שביתה? [דף נג עמוד ב] אמר רב הונא אף לרבי יהודה שאמר שדי בכותל שבניהם, והוא שתהא מחיצה בולטת לתוך חלל של בור

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ח הלכה ז

מתני': אמת המים שהיא עוברת בחצר, אין ממלין ממנה בשבת. אא"כ עשו לה מחיצה גבוהה עשרה טפחים בכניסה וביציאה. א"ר יהודה. מעשה באמה של אבל, שהיו ממלין ממנה על פי זקנים בשבת. אמרו לו. מפני שלא היה בה כשיעור:

גמ': **תנן, אמת המים שהיא עוברת בחצר, אין ממלין ממנה בשבת.** מתניתא בעמוקה עשרה ורחב ארבעה, ובפרוצה החצר מיכן ומיכן. נפרצה מרוח אחת, נותן לחי וקורה מיכן. נפרצה מיכן ומיכן, נותן לחי וקורה מיכן, ועושה צורת פתח מיכן. **תנן, א"ר יהודה. מעשה באמה של אבל, שהיו ממלין ממנה על פי זקנים בשבת.** לא נמצאו שתי רשויות משתמשות ברשות אחת? שהרי לא יכלו לערב את כל העיר אבל יחד, כיוון שאמת המים חילקה אותה. אז אך שני חלקי העיר השתמשו באמת המים? אמר ר' יוסי בי ר' בון בשם ר' שמואל בר ר' יצחק. תיפתר שכל בתי העיר אבל היו רק מצד אחד. פשיטא הדא מילתא. עמוקה עשרה ואינה רחבה ארבעה, מותר לטלטל ומותר למלות. שהרי זה מקום פטור. רחבה ארבעה ואינה עמוקה עשרה, פשיטא שמותר לטלטל. מהו למלות? ר' חנינא אמר מותר. ר' מנא אמר אסור. מתני' פליגא על ר' חנינא, דתנן. **א"ר יהודה. מעשה באמה של אבל, שהיו ממלין ממנה על פי זקנים בשבת. אמרו לו, מפני שלא היה בו כשיעור, שהרי לא היתה לא עמוקה עשרה ולא רחבה ארבעה.** אבל אם היתה עמוקה עשרה ואינה רחבה ארבעה אסור. **לעולם אימא לך ואפילו רחבה ארבעה ואינה עמוקה עשרה מותר. אלא מה דהוה עובדא הוה עובדא שאמת המים באבל לא היתה לא עמוקה עשרה ולא רחבה ארבעה**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ח הלכה ח

מתני': כצוצרה שהיא למעלה מן הים. אין ממלין ממנה בשבת, אא"כ עשו לה מחיצה גבוהה י' טפחים [דף נד עמוד א] בין מלמעלן בין מלמטן. וכן שתי כצוצריות זו למעלה מזו. עשו לעליונה ולא עשו לתחתונה, שתיהן אסורות, עד שיעריבו:

גמ': **תנן, אמת המים שהיא עוברת בחצר, אין ממלין ממנה בשבת.** אא"כ עשו לה מחיצה גבוהה עשרה טפחים בכניסה וביציאה. ר' זעירא ורב יהודה אמרו בשם רב. והוא שתהא מחיצה משוקעת במים כמלוא הדלי. שאם לא כן נמצאו שתי רשויות משתמשות ברשות אחת שהרי המים מתחת מעורבים. **תנן, כצוצרה שהיא למעלה מן הים. אין ממלין ממנה בשבת, אא"כ עשו לה מחיצה גבוהה י' טפחים** אמר רב הונא. והוא שתהא מחיצה בתוך שלשה טפחים מעל או מתחת **לכצוצרה.** תני, ר' חנניה בן עקיבא אומר. כצוצרה שהיא למעלה מן הים. פוחת את המעזיבה עושה חור ואינו צריך מחיצה ומשלשל וממלא. אמר רבי יעקב בר אחא בשם רבי יסא. והוא שיש בנקב ארבעה טפחים. והוא שיש בו רוחב ד'. **דכשיש ארבע אמות שהם עשרים וארבעה טפחים ופותח באמצע חור ארבעה טפחים נמצא עשרה טפחים מכל צד ורואים אותם כאילו הם כפופות כדי שיהו מחיצות גבוהות עשרה.** תמן אמר אפילו אין מחיצות גבוהות עשרה, נעשית כמשמרת חד שפעמים שהיא מתוחה ופעמים שהיא שוקעת.

רב אידי אמר קומי רבי חייה. מותר למלות ואסור לשפוך. א"ל [דף נד עמוד ב] כד נמנה חכמים נמנה לך עמהון. אמר רבי מנא. מגהר צחק איתו היה עמיה, שהרי אם מותר למלות למה שיהיה אסור לשפוך. אמר רבי יוסי בי ר' בון. מילא דבר נכון אמר לו, מותר למלות, שממלא כנגד מחיצתו, ואסור לשפוך, שכשופך המים יוצאים חוץ למחיצתו. א"ר חייה בר אבא. לא א"ר חנניה בן עקביה, אלא בים טיבריה, שההרים מקיפין אותה. ר' אלעזר שאל לר' יוחנן. ההן פיוסורוס מקום מוקף הרים זרק מתוכה לר"ה או מר"ה לתוכה האם יהיה חייב כזורק לרה"י? א"ל על דעתך אין רשות הרבים לעולם. שכל העולם מוקף באוקינוס. ריש לקיש אמר לעולם אין רשות הרבים, עד שתהא מפולשת מסוף העולם ועד סופו. ריש לקיש כדעתיה. דאמר ר"ל, אין רשות הרבים בעולם הזה אלא לעתיד לבוא. שנאמר [ישעי' מ ד] כל גיא ינשא. מתני' פליגא על ריש לקיש דתנן. אי זו הוא רשות היחיד? שבילי בית גלגל וכן כיוצא בהן, רה"י לשבת ורה"ר לטומאה. משמע שדווקא שבילי בית גלגל שההליכה בהם קשה נחשב רה"י, אבל דרכים שיותר נוחות יהיו רשות הרבים. אמר רבי יוחנן. לא אמר רבי יוסי שמחיצה תלויה מותרת, אף שהגדיים בוקעים תחתיה, אלא לענין סוכה. שזה רק עשה. אבל לענין שבת, אף ר' יוסי מודה. מילתיה דר' חנינא אמר, אף לענין שבת. דאמר רבי חנינה. שלטון בא לציפורי ותלו לו קטיות סדינים, והתיר ר' ישמעאל בי רבי יוסי לטלטל תחתיהן בשיטת אביו. אמר רבי יוסי בי ר' בון בשם ר' שמואל בר רב יצחק. אתיא דר' יוסי בי ר' חנינא כרבי חנניה. שמחיצה תלויה מתרת אף בשבת. ותרויהון פליגי על שיטת ר' יוחנן, דאמר שלענין שבת רבי יוסי מודה. אמר ר' יובי בר חנינה. ר' יודן ור' יוסי וחנניה בן עקביה, שלשתן אמרו דבר אחד. שמקילין במחיצות. ר' יהודה דגשרים מפולשין שאומרים פי תקרה יורד וסותם ומטלטלין תחתיהן. רבי יוסי, הא דסוכה. שמתיר מחיצה תלויה. ור' חנניה בן עקביה, דתני. רבי חנניה התיר שלשה דברים. התיר בכוצרה לשאוב מים על ידי מחיצה תלויה. ולהטמין בעצה שבים. והבאת אלונטית, שלא חוששים שמא יסחוט. תנן, וכן שתי כוצריות זו למעלה מזו. עשו לעליונה ולא עשו לתחתונה, שתיהן אסורות, עד שיעריבו. אמר ר' אבהו בשם ר' יוסי [דף נה עמוד א] הדא דאת אמר ששתי גזוזטרות זו למעלה מזו ועשו לעליונה ולא לתחתונה שניהם אסורות עד שיערבו. דווקא במשתמשת העליונה דרך הנקב שבתחתונה. אבל אם העליונה משתמשת חוץ לנקב שבתחתונה, מותר. דאן אדם אוסר על חברו דרך אויר. ותני כן, שלש כוצריות זו ע"ג זו. העליונה והתחתונה של אדם אחד אסור להשתמש מן העליונה לתחתונה, דרך האמצעית. אבל משתמש מן העליונה לתחתונה, שלא דרך האמצעית ואינו חושש. א"ר שמואל בר רב יצחק. הדא דאת אמר, מבפנים דרך הנקב שבתחתונה. אבל מבחוץ, מותר. ר' זעירא אמר, בין מבחוץ בין מבפנים אסור. שכן העליונה משתמשת באויר תחתונה. מתניתין פליגא על ר' שמואל בר יצחק, דתנן. משלשלין מהחלון שלו קדירת בשר ונותנה על גבי זיז שגבוה עשרה ורחב ארבעה. אם היתה חלון של אחר בנתיים של ארבעה טפחים על ארבעה טפחים, אסור. שאין משתמשין מרשות לרשות, דרך רשות. מה עבד לה ר' שמואל בר רב יצחק? פתר לה בשוה הזיז לחלון שהחלון פתוח אליו

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ח הלכה ט

מתני': חצר שהיא פחותה מד' אמות, אין שופכין לתוכה מים בשבת. אלא אם כן עשו לה עוקה מחזקת סאתים, מן הנקב מלמטן. בין מבפנים בין מבחוץ. אלא שמבחוץ צריך לקמור. ומבפנים אינו צריך לקמור. ר' אליעזר בן יעקב אומר. ביב צינור שהוא קמור ארבע אמות ברשות הרבים, שופכין לתוכו מים בשבת. וחכמים אומרים. אפילו גג או חצר מאה אמה, לא ישפוך על פני הביב. אבל שופך הוא על הגג, והן יורדין לביב. החצר והאכסדרה מצטרפין בארבע אמות. שתי דיוטות

זו כנגד זו. מקצתן עשו עוקה ומקצתן לא עשו עוקה. את שעשו עוקה מותרין. ואת שלא עשו עוקה אסורין:

גמ': **תנן**, חצר שהיא פחותה מד' אמות, אין שופכין לתוכה מים בשבת. אלא אם כן עשו לה עוקה מחזקת סאתים. מ"ט? שיערו חכמים תשמיש לאדם סאתים מים, וארבע אמות מבליעות סאתים. ניקבה העוקה ומים יוצאים לרה"ר. אית תני, אין צריך לפוק לסתום. ואית תני צריך לפוק. נתמלאת העוקה. אית תני מותר לשפוך עוד מים לתוך החצר. אית תני אסור, עד שיפחת. אמר ר' מנא [דף נה עמוד ב] חד תנא הוא. מאן דאמר צריך לפוק, אסור לשפוך. מאן דאמר אין צריך לפוק, מותר לשפוך. א"ל רבי חייה בר מרייה. הכי נמי אמר רבי יונה אביך. היה קטיפרס מבפנים מדרון כלפי רה"ר, אפילו פחות מהשיעור סאתים אסור לשפוך. מבחוץ כלפי פנים, אפילו יותר מהשיעור מותר. אלא כי אנן קיימין בשוה. ר"י אמר שטעם ההיתר הוא שבארבע אמות על ארבע אמות אדם רוצה לזלף. ואם ישפוך ויצאו לא נתקיימה מחשבתו. ור"ל אמר שבארבע על ארבע המים נבלעים באדמה. נפקא מינה אם היתה החצר צרה וארוכה כגון שנים על שמונה. שלרבי יוחנן אן דרך לזלף כזו חצר ואסור. ולר"ל אף בחצר ארוכה המים נבלעים ומותר. מתניתין פליגא על ר' יוחנן, דתנן. החצר והאכסדרה, מצטרפין בארבע אמות. קס"ד שהחצר ברוחב שתי אמות ובצידה אכסדרה שתי אמות שהכל יחד שמונה אמות על שתי אמות ומצטרפים. וקשה לר"י. פתר לה בשוה. ששתי האמות של החצר ממשיכות את שתי האמות של האכסדרה, לארבע אמות על ארבע אמות. מתני' פליגא על רבי יוחנן, דתנן. המרפסת הגג והחצר, מצטרפין בד' אמות. א"ר חנניה, עוד היא בשוה, דע לך שהוא כן, דהכא תנן. החצר והאכסדרה, מצטרפין בארבע אמות. ותני, הבית והעלייה החצר והאכסדרה, אין מצטרפין. אלא כאן בשוין, כאן בשאין שוין. אמר ירמיה, ר"מ ור' אליעזר בן יעקב, שניהן אמרו דבר אחד, ר' אליעזר בן יעקב דתנינן, ר' אליעזר בן יעקב אומר, ביב שקמור ארבע אמות בר"ה, שופכין בו מים בשבת וחכמים אומרים, אפילו גג או חצר מאה אמה, לא ישפך על פי הביב. ר"מ דתני סילוונות שבכרכין אף על פי שנקובין, ישפך לתוכו מים בשבת, דברי ר"מ, ותני כן, אם היתה מזחילה, מותר, אם עונת הגשמים הוא, מותר, היו צינורות אחרים שיש בהם ד' מקלחין בו מותר. ותני בר קפרא אם היה מקום צנוע מותר. הדא פליגא על רב ולית ליה קיום. דרב אמר. כל שאסור משום מראית העין אפילו בחדרי חדרים אסור:

הדרן עלך פרק כיצד משתתפין

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ט הלכה א

מתני': כל גגות העיר רשות אחת. ובלבד שלא יהא גג גבוה עשרה או נמוך עשרה, דברי ר"מ. וחכמים אומרים. כל אחד ואחד רשות בפני עצמו [דף נו עמוד א] ר"ש אומר. אחד גגות ואחד חצירות ואחד קרפיפות. רשות אחת לכלים ששבתו לתוכן, ולא לכלים ששבתו בתוך הבית:

גמ': **תנן**, כל גגות העיר רשות אחת. אמר ר' יוסי בי ר' בון. איתפלגון רב ושמואל. שמואל אמר עד בית סאתים. שהמחיצות נעשו לצורך הבתים וכלפי הגגות לא נחשב הוקף לדירה. ורב אמר מטלטלין בהם אפילו כור ואפילו כוריים. הוּו בעי מימר, מה פליגי רבי מאיר ורבנן? כשעירבו הדירים למטה. שר"מ סובר שהעירוב מועיל גם למעלה. אבל בשלא עירבו לא. ואפילו בשלא עירבו פתר לה כשהיו כולן לאדם אחד. מתניתין שהיו כולן עולין לגג, או בסולם צורי או בסולם מצרי. אבל אם היו כולן עולין בסולם מצרי ואחד עולה בסולם צורי, אותו של צורי נעשה כפתח, והשאר כאילו סילקו עצמם מהגג. ואף שיש סולם, אן זה כפתח. אלא נעשה כמטפס ועולה מטפס ויורד על קיר. תנן, וחכמים אומרים. כל אחד ואחד רשות בפני עצמו. מהו לטלטל

בכולו? שמואל אמר מטלטל בכולו. רב אמר אין מטלטלין בו אלא בארבע אמות. **שכל גג פרוץ לשני במלואו**. מתני' פליגא על רב. **דתנן**, גג גדול סמוך לקטן, הגדול מותר והקטן אסור. ניחא הגדול מותר בד' אמות. והקטן אסור במאי? בד' אמות. ויש אסור בד' אמות? רב ושמואל אמרי, שנותנין לו לגדול ארבע אמות בפני פתחו. שיכול לברור ארבע אמות כולל עובי הפתח ולקטן אסור. רבי יוסי בי רבי בון בשם שמואל אמר. **מדובר כשלכל אחד היה שם פתח פתוח מהבית שלו לגג, ואז לגגות יש דין חצר**. אפילו כן, הגדול מותר שלא נפרץ במלואו, והקטן אסור שנפרץ [דף נו עמוד ב] במלואו. **תני**. ר"מ אומר. אין אתם מודין לי בכלים ששבתו בחצר שמטלטלין אותן בחצר, מה נשתנה גג מחצר? אמרו לו. לא אם אמרת בחצר, שאין לה דיוירין למטה. תאמר בגג שיש לו דיוירין למטה. **כשם שהדיוירין חלוקים למטה כך הם חלוקים למעלה**. אמר להן, הרי שהיתה החצר למעלה על הגג, מהו? אמרו לו. לא אם אמרת בחצר, שאין כל אחד מכיר את מקומו, תאמר בגג שכל אחד מכיר את מקומו? אמר להן. הרי שהיתה החצר חלוקה בפסיפסיות, מהו? עד כאן היתה תשובה. א"ר יוסי בי רבי בון. אף מיכן והילך היו משיבין לפניו. אמרו לו. לא אם אמרת בחצר שיש לה מחיצות שמחיצותיה עולות עמה, תאמר בגג שאין מחיצותיה עולות עמו? והוא מימר לון, אף אנא אית לי דעמוק כגובה למטה כלמעלה דאמרינן גוד אסיק למחיצות הבית. תני א"ר יודה בשעת הגזירה היינו נוטלין את הספר. והיינו עולין מחצר לגג, ומגג לגג אחר ויושבין וקורין, ולא אמר אדם דבר. אמרו לו, אין שעת הגזירה ראייה. אמר רבי. שובין היינו אצל ר"ש בתקוע. והיינו נוטלין שמן ואלונטית. והיינו נכנסין מחצר לגג, ומגג לקרפף, ומקרפף לקרפף. עד שהיינו מגיעין לקרפף הסמוך למעיין, ויורדין וטובלין בו. אשכחת אמר, ארבע פלגוון. ר"מ אומר. כל גגות העיר רשות אחת הן. וחכמים אומרים, כל אחת רשות לעצמה. ר' יודן אומר. חצר וגגות רשות אחת הן. ר"ש אומר, חצר וגג וקרפף רשות אחת הן לכלים ששבתו בתוכן, ולא לכלים ששבתו בתוך הבית. אמר רבי יוחנן, מה שאמר ר"ש שחצר וגג וקרפף רשות אחת הן. בשלא עירבו. אבל בשעירבו. נעשית חצר כבתים, והגגות רשות בפני עצמן. א"ר זעירא. היא עיריבו, היא שלא עיריבו. מתני' פליגא על רבי יוחנן, דתנן. **רשות אחת הן לכלים ששבתו בתוכן, ולא לכלים ששבתו בתוך הבית**. אם בשלא עיריבו, הדא צריכא? להוציא מן הבית לחצר אסור, לא כל שכן מהבית לגג? אמר רבי בון בר כהנא קומי רבי אילא. בשערבה חצר זו בפני עצמה וזו בפני עצמה. ואף שמותר להוציא כלים מהבית לחצר אפילו כן, לא התירו לכלים ששבתו בתוך הבית להעלותם לגג. רבנן דקיסרי אמרי בשם רבי יוסי בי ר' בון [דף נז עמוד א] אתייד דשמואל כרב, ותרוייהו פליגין על שיטתיה דר' יוחנן שאמר שמדובר בלא עירבו אבל עירבו אסור. דתנינן. כל גגות העיר רשות אחת. אמר שמואל, עד בית סאתים. רב אמר, מטלטלין בהן אפי' כור ואפילו כוריים. ואיתמר עליה, מה פליגי רבי מאיר ורבנן? כשעירבו הדירים למטה. שר"מ סובר שהעירוב מועיל גם למעלה.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ט הלכה ב

מתני': גג גדול סמוך לקטן, הגדול מותר והקטן אסור. חצר גדולה שנפרצה לקטנה, הגדולה מותרת והקטנה אסורה, מפני שהיא כפתחה של גדולה:

גמ': **תנן**, גג גדול סמוך לקטן, הגדול מותר והקטן אסור. הגדול מותר דווקא שאותו הגג לבד, אבל אם הגג הגדול פרוץ לגג אחר, אסור. מתניתין שהיו הגגות בשווה. אבל אם אינו שווה ובן גג לגג היה יותר מעשרה טפחים מותר. אתמר, כותל שבין שתי חצירות שנפל, רב אמר. אין מטלטלין בו אלא בארבע אמות, ושמואל אמר, זה מטלטל עד עיקר מחיצה, וזה מטלטל עד עיקר מחיצה. מתניתין פליגא על שמואל, דתנן. חצר גדולה שנפרצה לקטנה. הגדולה מותרת והקטנה אסורה. ויטלטלו בה עד מקום מחיצות? חברייה אמרין קומי ר' יוסי בשם ר' אחייה. מה דאמר שמואל, בשבת זו שבה נפלה המחיצה. דכיוון שהותרה למקצת שבת, הותרה לכל השבת. מה דהיא מתניתין, בשבת הבאה. מה אנן

קיימין? אם בשעירבו עירוב אחד, בין בשבת זו בין בשבת הבאה יהו מותרין, אם בשלא עירבו כל עיקר, בין בשבת זו בין בשבת הבאה יהו אסורין. א"ר בון בר כהנא קומי ר' אילא, כשעירבה זו בפני עצמה וזו בפני עצמה. אפילו כן, הגדולה מותרת שלא נפרצה במלואה, וקטנה אסורה שנפרצה במלואה.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ט הלכה ג

מתני': חצר שנפרצה לרשות הרבים. המכניס מתוכה לרשות היחיד, או מרשות היחיד לתוכה, חייב. דברי ר' אלעזר. וחכמים אומרים, מתוכה לרשות הרבים, או מרשות הרבים לתוכה, פטור. מפני שהיא ככרמלית:

גמ': רבי זריקא ורבי יעקב בר בון, אמרו בשם רבי חנינה. לא אמר רבי אלעזר שכל החצר כרה"ר, אלא מקום המחיצות בלבד, [דף נז עמוד ב] אבל החצר גם לר"א נעשת כרמלית. ר' זעירא ור' אילא תריהון אמרין, לר"א אסור אף שלא במקום מחיצות, שכל החצר נעשת צידי רה"ר. אבל מקום המחיצות, אפילו רבנן מודו שהוא כרה"ר. אמר ר' זריקא. זימנין סגין, פשטית עם ר' יעקב בר בון, ולא שמעית מיניה דא מילתא. אמר ליה. ולית בר נש הוי שמע מילה, דלית חבריה שמייע ליה? אמר רב ירמיה בשם רב, בשניטלו ראשי זוויות מיכן ומיכן, ובלבד בשוה, שלא נשאר גודיות בולטות מהקרקע.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ט הלכה ד

מתני': חצר שנפרצה משתי רוחות. וכן בית שנפרץ משתי רוחותיו. וכן מבוי שניטלה קורתו או לחייו, מותרין באותה שבת, ואסורין לעתיד לבוא, דברי רבי יהודה. ר' יוסי אומר. אם מותרין באותה שבת, מותרין לעתיד לבוא. ואם אסורין לעתיד לבוא, אסורין באותה שבת:

גמ': תנן, חצר שנפרצה משתי רוחות. ולמה לי משתי רוחותיה? אפילו מרוח אחת. ולא רב הוא? דרב אמר חצר ניתרת בשני פסין ואם נפרצה כולה ולא נשאר שני פסים, אפילו מרוח אחת אסורה. אמר ר' שמואל בשם ר' זירא, במחלוקת. מאן דאמר תמן שחצר ניתרת בפס אחד. אף הכא שנשאר פס אחד בכל אחד מהפרצות. מאן דאמר תמן שחצר ניתרת בשני פסין, אף הכא שנשאר שני פסין בכל פרצה. ואף על פי כן החצר אסורה. שלא הותרה חצר על ידי פסים אלא מצד אחד. נפרץ הקיר מן האמצע ולא הקיר ממול. אפילו משני רוחות מותר. שמואל אמר אסור. א"ר זעירא, אין לית הדא אולפן קבלה מרביתו דשמואל, אלא מסברת עצמו, קשיא. למה לאסור הרי אן זה מפולש. תנן, וכן בית שנפרץ משתי רוחותיו. נפרץ כל אותו הרוח מהו? אמר רבי יוסי בי ר' בון. הדא היא אכסדרה. אילו אכסדרה, שמא אינה מותרת? שהרי פי תקרה יורד וסותם. תנן, אמר ר"א חצר שנפרצה לרה"ר, המכניס מתוכה לרה"י חייב. אר"י, לא אמר רבי אליעזר, אלא בחצר ומבוי. אבל בבית, כגשר הוא דאמרינן פי תקרה יורד וסותם. תנן, ר' יוסי אומר. אם מותרין באותה שבת, מותרין לעתיד לבוא. ואם אסורין לעתיד לבוא, אסורין באותה שבת. מה דעת רבי יוסי? רב ורבי יוחנן אמרו, סבר רבי יוסי, אסור [דף נח עמוד א] בין בשבת זו, בין בשבת הבאה. א"ר יוחנן, כושת, וקירייה, ומבוי, וגר, ועם הארץ, בכלן איכא לספוקי, ואזלינן לחומרה. כושת דתנן, הכושת והחמס זנגביל וי"מ קינמון וראשי בשמים, נלקחים בכסף מעשר, ואינו מטמא טומאת אוכלין, דברי ר"ע. א"ר יוחנן בן נורי. אם נלקחים בכסף מעשר, מטמאין טומאת אוכלין. ואם אינן מטמאין טומאת אוכלין, אף הן לא ילקחו בכסף מעשר. ר' יוחנן אמר, חמרים לחומרה מטמאין טומאת אוכלין, ואין ניקחין בכסף מעשר. קרויה, דתנינן תמן. קרויה שהטבילה

במים שהן ראויין לקדש מי חטאת. מקדשין בה עד שתטמא. נטמאה, אן מקדשים אף שהטבילוה. שחיישין שתפלוט מים טמאים. ר' יוחנן אמר, חומרין אין מקדשין בה, לא בתחילה ולא בסוף. מבוי דתנינן תמן. וכן מבוי שניטלה קורתו וכו'. ר' יוחנן אמר, חומרין. אסורין בין בשבת זו בין בשבת הבאה. גר דתני, גר שנתגייר והיו לו יינות. ואמר, ברי לי שלא נתנסך מהן. בזמן שנעשו על גב עצמו שרק הוא התעסק בהם, טהורים לו, וטמאים לאחרים. שנאמן לעצמו ולא לאחרים. על גב אחרים, טמאים בין לו ובין לאחרים. ר' עקיבה אומר. אם טהורין לו, יהו טהורים לאחרים. אם טמאים לאחרים, טמאים לו. ר"י אמר להלכה סבר ר"ע, לחומרין. טמאין בין לו ובין לאחרים. עם הארץ דתני. עם הארץ שנתמנה להיות חבר, והיו לו טהרות, ואמר ברי לי שנעשו בטהרה. בזמן שנעשו על גבי עצמו, טהורות לו וטמאים לאחרים. על גב אחרים, טמאות בין לו ובין לאחרים. ר' עקיבה אומר. אם טהורות לו, טהורות לאחרים. אם טמאות לאחרים, טמאות לו. ר' יוחנן אמר חומרין. טמאות בין לו ובין לאחרים

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק ט הלכה ה

מתני': הבונה עליה על גבי שני בתים. וכן גשרים המפולשין, מטלטלין תחתיהן בשבת, דברי ר' יהודה. וחכמים אוסרין. ועוד אמר ר' יהודה, מערבין במבוי המפולש, וחכמים אוסרין:

גמ': רב הונא אמר, אין ר"ה מקורה. אמר ר"ש בר כרסנה, ולא מן המדבר למדת?, ומדבר מקורה היה? מתני' לא אמרה כן אלא, וכן גשרים המפולשין מטלטלין תחתיהן בשבת דברי ר' יהודה, וחכמים אוסרין. משמע שלרבנן אף ר"ה מקורה אסור. לא אמר אלא וחכמים אוסרין, הא חיוב חטאת אין כאן. משמע שאן זו רשות הרבים מהתורה [דף נח עמוד ב] תנן, וכן גשרים המפולשין, מטלטלין תחתיהן בשבת, דברי ר' יהודה. דסבר רבי יהודה פי תקרה יורד וחוסם. מהו שיהא צריך מחיצה בכלל? האם לרבי יהודה אומרים פי תקרה יורד וסותם אפילו גג בלי שום מחיצה, או שחייבים שיהיו שני מחיצות שאז לר"י הוה רה"י מהתורה ורק אז אומרים פי תקרה יורד וסותם כדי להתיר גם מדרבנן? רבי אבא אמר צריך מחיצה. ר' יוסי אמר אין צריך מחיצה. אמרו חברייא קומי ר' יוסי, יאות א"ר אבא, דתנינן. בור שבין שתי חצירות, אין ממלין ממנו בשבת. אלא אם כן עשו לו מחיצה גבוה עשרה טפחים, וכ"ו. א"ר יהודה. לא תהא מחיצה גדולה מן הכותל שביניהן. משמע שאפילו לר"י צריך מחיצה ולא די בקורה. אמר לון, תמן בגשרים המפולשים שיש שם תקרה, אין צריך מחיצה. ברם הכא בבור שאין שם תקרה, צריך מחיצה ולא די בקורה. תנן, ועוד אמר ר' יהודה, מערבין במבוי המפולש, וחכמים אוסרין. הדא דאת אמר מפולשין לבקעה. אבל אם היו מפולשין לרשות הרבים, אסור. בשאין שם מחיצה, אבל יש שם מחיצה מותר.

הדרן עלך פרק כל גגות העיר

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק י הלכה א

מתני': המוצא תפילין, מכניסן זוג זוג. ר"ג אומר, שנים שנים. במה דברים אמורים? בישנות. אבל בחדשות פטור. מצאן צבתיים או כריכות, מחשיך עליהן ומביאן. ובסכנה, מכסן והולך לו:

גמ': המוצא תפילין, מכניסן זוג זוג, דרך מלבוש. אחת בראשו ואחת בזרועו. רבן גמליאל אומר, שנים שנים. שנים בראש ושנים בזרוע. ר' אבהו ור' אלעזר אמרו. הנותן תפילין בלילה,

עובר בעשה. שנאמר [שמות יג י'] ושמרת את החוקה הזאת מימים ימימה. ימים ולא לילות. והא ר' אבהו יתיב ומתני ברמשא ותפילין עליו? לא היו מונחות כהלכה אלא, אלו שבראש מצודדין היו. ואלו שביד כמין פיקדון היו בידו. אית דבעי מימר, לא אמר אלא הניחן. אבל אם היו עליו מבעוד יום, מותר. ואית דבעי מימר, מצותן עד שתיכלה רגל מן השוק. שכל החשש שמא ישן בהם וכל עוד לא כלתה רגל מן השוק אן חשש. ומהפסוק מימים ימימה לומדים להוציא שבתות וימים טובים. אית דבעי [דף נט עמוד א] נישמענה מן הדא, דכתיב, והיה לך לאות. את שרק הוא לך לאות ואן לך אות אחר. פרט לימים טובים ושבתות, שכולן אות. ולא כן כבר למדנו דין זה מדכתיב מימים ימימה? לית לך אלא כיי דאמר ר' יוחנן. כל מילא דלא מחוורא ברור שהוא מהתורה מסמכין לה מן אתרין סגין. תמן תנינן. נשים ועבדים פטורים מק"ש ומן התפילין. נשים מניין? דכתיב [דברים יא יט] ולמדתם אותם את בניכם. בניכם ולא את בנותיכם. אחר שהתמעטו נשים מלימוד תורה התמעטו מתפילין. דאת שהוא חייב בת"ת, חייב בתפילין. נשים שאינן חייבות בת"ת, אינן חייבין בתפילין. התיבון. הרי מיכל בת כושי היתה לובשת תפילין, ואשתו של יונה היתה עולה לרגלים, ולא מיחו בידיה חכמים? אמר ר' חזקיה בשם ר' אבהו. אשתו של יונה הושבה, מיכל בת כושי, מיחו בידיה חכמים. תנן, המוצא תפילין, מכניסן זוג זוג. ר"ג אומר, שנים שנים. הוון בעיי מימר, על דעתון דרבנן אין מחוור שמדאורייתא אסור להניח תפילין בשבת, ואף שבת זמן תפילין ואם יניח שנים עובר משום בל תוסיף. על דעתיה דרבנן גמליאל מחוור. וכיוון שמדאורייתא שבת אינה זמן תפילין, יכול ללבוש שני זוגות תפילין, ואינו עובר משום בל תוסיף. ולמה רק שנים? אמר רבי ירמיה בשם ר' שמואל. שיערו לומר, שמקום הנחה בראש, עד מקום שגבהו של ראש מחזיק. וכמה מחזיק? שתיים. מעתה אפילו בחול? אמר רבי חגי, אין בעי מיהב יהבי. אמר רבי זריקא, אסברי רב המנונא, עד מקום שמוחו של התינוק רופף. תמן תנינן, על תרנגול שנסקל בירושלם שהרג את הנפש, שראה ראשו של תינוק רופף, הלך וניקרו. אמר רבי יוסי, כיני מתניתא. ובלבד על ידי שיכניס שנים. אבל לא אחד, שלא יחשדו בו שהניחם. ר' יוסי בי ר' בון אמר בשם ר' אחא, ואפילו שנים שנים. הוון בעי מימר, על דעתהון דרב אחא אין מחוור. וכיוון שמדאורייתא שבת זמן תפילין שיניח אחד אחד ויקים מצווה. והתירו אף שנים שנים. על דעתיה דרבי יוסי מחוור, וכיוון שמהתורה אסור ללבושם צריך ללבוש שנים שנים. אם כבר התירו, שיביאם בידו? מוטב להביאם דרך מלבוש ולא דרך משאוי. ואף שיכול להכניס אחד אחד עדיף שנים שנים, שמוטב לדחות את השבת פעם אחת ולא שני פעמים. [דף נט עמוד ב] תני, אחד האיש ואחד האשה מכניסים זוג זוג. הוון בעיי מימר, מאן דאמר מחוור ששבת לאו זמן תפילין וכל מה שהתירו הוא משום בזיון, ניחא שאן הבלד בן גבר לאשה. אבל למאן דאמר אינו מחוור ששבת לאו זמן תפילין, לא יהא מחוור אצל האיש ולכן התירו לו. ויהא מחוור אצל האשה שהרי אשה ודאי פטורה מתפילין ולמה התירו אף לאשה? א"ר אלעזר. מאן תנא אשה? רבן גמליאל. דתני טבי עבד רבן גמליאל היה נותן תפילין, ולא מיחו בידו חכמים. הוא עבד היא אשה. במה דברים אמורים בישנות, אבל בחדשות מותר. למה? לפי שישנות, בחזקת בדוקות וחדשות אין בדוקות. תני. תפילין צריך לבדוקן אחת לשנים עשר חדש, דברי רבי. רשב"ג אומר, אינן צריכות בדיקה. הלל הזקן אומר, אלו מאבי אמה הן. מצא שנים שלשה צבתין, בודק זוג ראשון מצבת ראשון. וכן בשני, וכן בשלישי. יצחק בן אלעזר שאל. אחד חזקה לכולם? או כל אחד ואחד בפני עצמו? אין תימר אחד חזקה לכולן, בודק זוג ראשון מצבת ראשון, שני משני, ושלישי משלישי. אין תימר כל אחד וא' חזקה בפני עצמו. בודק שלשה זוגות, מכל צבת וצבת: תנן, ובסכנה מכסן והולך לו. תני מצא ספר תורה. אם היה עונת גשמים, הרי זה מעטף בעור ומכסן. אמר ר' אחא בשם ר' אבא. הדא דתימר, בעור רך. אבל בקשה, כמשאוי הוא. בשהיה המקום מדרון שהמים מתכנסים במקום הספר ומקלקים אותו, אבל אם לא היה המקום מדרון, לא בדא

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק י הלכה ב

מתני': רבי שמעון אומר. נותנו לחבירו, וחבירו לחבירו, עד שהוא מגיע לחצר החיצונה [דף ס עמוד א] וכן בנו. נותן לחבירו, וחבירו לחבירו אפילו הן מאה. ר' יהודה אומר. נותן אדם חבית לחבירו, וחבירו לחבירו, אפילו חוץ לתחום. אמרו לו, לא תהלך זו יותר מרגלי בעליה:

גמ': **תנן, וכן בנו. נותן לחבירו, וחבירו לחבירו אפילו הן מאה.** ר' אליעזר ור' אבדימי תרויהו אמרו בשם ר' מנא. חד אמר, בתינוק של סכנה. מותיב ליה חברייא. אם בתינוק של סכנה יביאו ביד? א"ל, ביכול להביאו דרך היתר. **תנן, ר' יהודה אומר. נותן אדם חבית לחבירו, וחבירו לחבירו, אפילו חוץ לתחום. אמרו לו, לא תהלך זו יותר מרגלי בעליה.** אמר ריש לקיש בשם לוי סוכיא. במערה מכד לכד היא מתניתין. דאי לא כן אסור דאף לרבי יהודה החבית קונה שביתה. דר' יהודה כדעתיה דתנן. האישה ששאלה מחבירתה תבלין לקדרה, ומים ומלח לעיסתה, הרי הן כרגלי שתיהן, ר' יהודה פוטר במים, שאן בהם ממש.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק י הלכה ג

מתני': הקורא בספר על האסקופה ונתגלגל הספר מידו לכרמלית, גוללו אצלו. היה קורא בראש הגג ונתגלגל הספר מידו לרה"ר. עד שלא הגיע לעשרה טפחים, גוללו אצלו. ומשהגיע לעשרה, הופכו על הכתב. רבי יהודה אומר. אפילו אינו מסולק מן הארץ אלא מלא החוט, גוללו אצלו. רבי שמעון אומר. אפילו בארץ עצמה, גוללו אצלו, שאין דבר משום שבות עומד בפני כתבי הקודש.

[דף ס עמוד ב] גמ': **תנן, הקורא בספר על האסקופה ונתגלגל הספר מידו לכרמלית, גוללו אצלו. מתניתין שהיה קורא בספר באסקופה שהיא מותרת** בטילטול, כגון שהייתה רה"י או מקום פטור, אבל חוץ לאסקופה אסור בטילטול כגון שחוצה לה היתה כרמלית או רה"ר. **והרי אסרו חכמים לשבת על שפת המבוי שמא יפול לו חפץ ויבא להכניסו ואך פה היתירו? תיפותר שהיה יושב וקורא בו מבעוד יום, ושכח והוציאו: תנן,** עד שלא הגיע לעשרה טפחים, גוללו אצלו. משהגיע לעשרה טפחים אסור. אמר ר' יעקב בר אחא בשם ר' יסא. דר' יודה היא. דרבי יהודה אמר, אסור להשתמש באויר עשרה טפחים: **תנן,** משהגיע לעשרה טפחים, הופכו על הכתב. למה כד' שלא יתבזה הכתב. ואתייא כדאמר ר' אחא ור' שמואל בר נחמן. ספר שאין עליו מפה. כשמסים לקרא, הופכו על הכתב, שלא יתבזה הכתב: **תנן,** ר' יודה אומר. אפילו אינו מסולק מן הארץ אלא מלא החוט, גוללו אצלו. מחלפה שיטתיה דר' יודה? תמן הוא אמר, אסור להשתמש באויר עשרה. והכא אמר הכין? א"ר יוחנן, לית כאן ר' יודה, אלא ר' מאיר. אבל לדברי חכמים, ר' יוסי אומר בשם ר' יוחנן, לא סוף דבר ספר, אלא אפילו פסקיא חגורה.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק י הלכה ד

מתני': זיז שלפני החלון, נותנין עליו ונוטלין ממנו בשבת:

גמ': לא אמר אלא שיש רק חלון אחת של אדם אחד. אבל שתיים אסור. שאין שתי רשויות משתמשות ברשות אחת. בשיש בהן רוחב ד'. אבל אן בהן רוחב ד', מותר כהדא. דאמר ר' אחא בשם ר' יוחנן. זיזין וכתלין שגבוהין עשרה ואינם רחבין ארבעה, מותר לכאן ולכאן, ובלבד שלא יחליף

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק י הלכה ה

מתני': עומד אדם ברשות היחיד, ומטלטל ברשות הרבים. ברשות הרבים ומטלטל ברשות היחיד [דף סא עמוד א] ובלבד שלא יוציא חוץ לארבע אמות. לא יעמוד אדם ברשות היחיד, וישתין ברשות הרבים. ברשות הרבים וישתין ברשות היחיד. וכן לא ירוק. רבי יהודה אומר. אף מי שנתלש רוקו מפיו, לא יהלך ד"א עד שירוק:

גמ': **תנן**, ובלבד שלא יוציא חוץ לד"א. זה לא נאמר על מה שאמרה המשנה ברישא, שעומד ברשות הרבים ומטלטל ברשות היחיד, שברשות היחיד אן איסור לטלטל ד' אמות. אלא על הסיפא על מה שאמרה המשנה עומד אדם ברשות היחיד ומטלטל ברשות הרבים, על זה אמרה המשנה ובלבד שלא יוציא חוץ לד"א. אמר רב זו סיגנון לשון המשנה. ומתניתא אמרה כן, דתני. לא יעמוד אדם ברשות היחיד, ויפתח ברשות הרבים. ברשות הרבים, ויפתח ברשות היחיד. אלא אם כן עשה לו מחיצה גבוהה עשרה טפחים, דברי רבי מאיר. ואף כאן מה שנאמר אלא אם כן עשה לה מחיצה גבוהה עשרה טפחים שייך רק לרישא. **תנן**, רבי יהודה אומר. אף מי שנתלש רוקו מפיו, לא יהלך ד"א עד שירוק. אמר רב בפירוחה חלת עבה כיחו וביעו רבי יוחנן אמר חייבים לומר שמדובר בפירוחה, דאי לא כן, לא היה חייב לרבי יהודה. דר' יודה כדעתיה דאמר מים אן בהם ממש והרוק בטל לגוף. **תנן**, לא יעמוד אדם ברשות היחיד, וישתין ברשות הרבים. ברשות הרבים וישתין ברשות היחיד. לא סוף דבר עומד ברשות היחיד ומשתין ברשות הרבים. אלא אפילו עומד ברשות הרבים, ומשתין ברשות הרבים, והן מתגלגלין ויורדין לרשות היחיד אסור. אמר רבי יוסי בי רבי בון. לא סוף דבר עומד ברשות הרבים ומשתין ברשות היחיד. אלא אפילו עומד ברשות היחיד, ומשתין ברשות היחיד, ומתגלגלין ויורדין לרשות הרבים, אסור. אמר ר' יסא, הדא אמרה. סילון העומד ברשות הרבים, גבוה עשרה ורחב ארבעה, אין שופכין לתוכו מים, שמתגלגלין ויורדין לרה"ר

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק י הלכה ו

מתני': לא יעמוד אדם ברשות היחיד וישתה ברשות הרבים. ברשות הרבים וישתה ברשות היחיד, אלא אם כן הכניס ראשו ורובו למקום שהוא שותה. וכן בגת. קולט אדם מן למטה מעשרה טפחים. מן הצינור מכל מקום שותה:

גמ': ניחא שאסור לעמוד ברשות הרבים וישתה ברשות היחיד שמא יוציא. אבל למה לאסור כשעומד ברשות היחיד וישתה ברשות הרבים? וכי אין פיו למעלה מעשרה טפחים שהוא מקום פטור? שנייא היא שמתגלגלין ויורדין לקיבה. תני גמל שראשו ורובו מבפנים ברה"י, מלעיטין אותו מבפנים. מבחוץ, מלעיטין אותו מבחוץ. ניחא מבפנים מלעיטין אותו מבפנים. אבל אם היה מבחוץ מלעיטין אותו מבחוץ? ולמה אסור מבפנים? ואין פיו [דף סא עמוד ב] למעלה מעשרה טפחים ונמצא מוציא מרה"י למקום פטור? **תנן מן הצינור מכל מקום שותה**. אמר רבי יוסי בי רבי בון. מחלפה שמועתיה. לא כן אמר רבי יעקב בר אחא בשם ר' חנינה, כל שלשה טפחים ושלשה שהן סמוכין למחיצה, כמחיצה? אף כאן כששותה מהצינור סמוך שלוש לגג, כשותה מהגג. והרי מוציא מרה"י לרה"ר? תיפתר בצינור שיוצא חוץ לשלשה מהגג, ושאיין בו רוחב ארבעה שהוא מקום פטור. נעץ קנה דק וגבוה והקיפו מחיצה תלויה, וזרק מרשות הרבים לתוכו. רבי יצחק בן אלעזר אומר, במחלוקת. רבי יוסי רבי יהודה ורבנן. דלרבי יוסי ורבי יהודה הרי זו כמחיצה דאמרינן פי תקרה יורד ושותם, אף שהגדים בוקעים תחתיה. ולרבנן אן זו מחיצה. התיב רבי יודן, והתנינן, היתה עומדת בראש הגג וזרקו לה, כיון שהגיע לאויר הגג הרי זו מגורשת. אמר רבי אליעזר. מתניתין בגג שיש לו מעקה, והוא שירד לאויר מעקה. ושאיין לו מעקה, שירד לאויר שלשה שהן סמוכין לגג. שכל שלשה הסמוכין לגג כגג הן. **תנן**, וכן בגת. א"ר חיה, וכן בגת לענין מעשר. **ותנן**, קולט

אדם מן המזחלה למטה מעשרה. הא למעלה מעשר אסור. והא אן בה מקום ארבע? ר' יהודה אומר, דר"מ היא. דרבי מאיר אומר, את רואה את הכותל כגמום דחוקקים להשלים. ר' יעקב בר אחא אומר בשם ר' אלעזר. דברי הכל. במשתפע הגג עשרה טפחים ביותר מתוך שלשה. שכיוון שזה שיפוע קל נחשב כישר. ר' יוסי בעי, אף אם במשתפע עשרה טפחים מתוך שלשה כגג הן, הרי אן המים יכולים לנוח שם. מה תמן בגט שאינו צריך ניחא, אלא די שיהיה ברשותה, את אמר עד שיניח פשטה ידה במשופע וזרק לידה והחליק אינו גט. כאן בשבת שצריך עקירה והנחה לא כל שכן שלא יהיה נחשב כנח? א"ר חנינא קומי ר' מנא, מ"מ במזחלה שהיא ישרה מי לא נח? א"ל מכיון שאין בו רוחב ד', אפילו נח כאילו לא נח. לכן חייבים להעמיד כר"מ מטעם חוקקים להשלים.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק י הלכה ז

מתני': בור בר"ה וחלייתו גבוה עשרה טפחים. חלון שעל גביו, ממלין ממנו בשבת. אשפות ברשות הרבים [דף סב עמוד א] גבוה עשרה טפחים, חלון שעל גבה, שופכין לתוכה מים בשבת:

גמ': למה צריך שהחוליה תהיה גבוה עשרה? הרי הבור עמוק עשרה, וכי אין את רואה עמוק כגבוה? בשאין בפיו רוחב ארבעה. והחוליה משלימה לארבעה לכן צריך שיהיה בה עשרה. עד כדון שהיה הבור בסמוך שיש פחות מארבעה טפחים מהבור לכתל. היה מופלג? רב ושמואל. חד אמר, נותן נסר מהחלון. וחד אמר נועץ קנה לסימן בעלמה. ולא ידעין מאן אמר דא, ומאן אמר דא. מן מה דתני שמואל, למעלה מעשרה שבות. דרשויות אוסרות דרך אויר. הוא דאמר נותן נסר. היו שנים חלונות של שני אנשים, תרין אמורין. חד אמר עושה מחיצה עשרה באמצע הבור. ואמרינן גוד אסיק וזה משתמש מכאן וזה משתמש מכאן. וחורן אמר, מחיצה ארבעה. מתיב מאן דאמר עשרה למאן דמר ארבעה. לא נמצאו שתי רשויות משתמשות ברשות אחת? אמר ליה, אף בעשר רה"ר מבטלת את המחיצה אלא כיוון שמשתמשים דרך אויר רה"ר די בארבעה טפחים להכר

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק י הלכה ח

מתני': אילן שהוא מיסב על הארץ. אם אין נופו גבוה מן הארץ שלשה טפחים, מטלטלין תחתיו. היו שרשיו גבוהין מהארץ שלשה טפחים, לא ישב עליהן. הדלת שבמוקצה, והחדקין קוצים שבפירצה, ומחצלת. אין נועלין בהן, אלא אם כן היו גבוהין מן הארץ:

גמ': תנן, אילן שהוא מיסב על הארץ. אם אין נופו גבוה מן הארץ שלשה טפחים, מטלטלין תחתיו. ובלבד שלא יהו בו יותר מבית סאתים, ויהו מחיצות גבוהות עשרה, ולא יהו פרוצות יותר מעשר, ולא יהא עומד כנגד עומד ופרוץ כנגד פרוץ. אמר ר' אחא בשם רב. אסור לדוש לדרוך על שרשי זמורה בשבת. היא שרשי אילן, היא שרשי כרוב. בגבוהין שלשה. אבל אין גבוהין ג', כארץ הם. [דף סב עמוד ב] תנן, הדלת שבמוקצה, והחדקין קוצים שבפירצה, ומחצלת. אין נועלין בהן, אלא אם כן היו גבוהין מן הארץ. בשאין להן צירין. אבל יש להן צירין, מותר. הדא היא דתני, דלת גוררת, מחצלת גוררת, קנקילון מלבן המיטה גורר. פותח ונועל בשבת ואין צריך לומר ביום טוב. מחצלת הקשורה ותלויה, בשבת פותח ונועל. בשבת, ואין צורך לומר ביום טוב

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק י הלכה ט

מתני': לא יעמוד אדם ברשות היחיד ויפתח ברשות הרבים. ברשות הרבים ויפתח ברשות היחיד. אלא אם כן עשו לו מחיצה גבוה עשרה טפחים, דברי ר"מ. אמרו לו. מעשה בשוק של פטמין שהיה בירושלם, היו נועלין ומניחין את המפתח בחלון שעל גבי הפתח. ר' יוסה אומר, שוק של צמרן היה:

גמ': ר' אחא ור' חנינה אמרו בשם כהנא. אין הלכה כר' מאיר. תנן, לא יעמוד אדם ברשות היחיד ויפתח ברשות הרבים. ברשות הרבים ויפתח ברשות היחיד. הא אם עמד ברשות הרבים ופתח ברשות הרבים מותר. ר' אבא בר פפי בעי. באיזה מקרה עבד ר"מ את הכותל כאילו חקוק בו ארבעה על ארבעה? בגמום, היינו שהיה בו חור באורך ארבע אלא שהיה צר. או אפילו בנקוב נקב קטן? אין תימר בגמום, כאן כיוון שחור המנעול אן בו ארבע, אפילו למעלה מעשרה צריך להיות מותר שאף לר"מ לא אומרים שחוקקים להשלים דהוה מקום פטור. אין תימר בנקוב, אפי' למטה מעשרה צריך להיות אסור מדרבנן שדינו ככרמלית. פתח גינות שיש להן בית שער מבפנים, פותח ונועל מבפנים. מבחוץ, פותח ונועל מבחוץ. מיכן ומיכן, פותח ונועל מיכן ומיכן. לא מיכן ולא מיכן, ה"ז נוטל את המפתח ומניחו בע"ש במנעול, ופותח ונועל ומניחו במקומו אבל לא יניחו באסקופא שהיא כרמלית לפי שחור המפתח רשות היחיד. בד"א? בזמן שהמנעול למעלה מעשרה טפחים. אבל אם היה המנעול למטה מעשרה טפחים, הרי זה נוטל את המפתח מתוך האסקופה, ופותח ונועל ומניחו במקומו, דברי ר' מאיר. וחכמים אומרים. אם היה המנעול למעלה מעשרה טפחים דכיוון שלשיטתם לא אומרים חוקקים להשלים נמצא שאם היה חור המנעול למעלה מעשרה הרי זה מקום פטור. מביא המפתח מע"ש ונותנו באסקופה פותח ונועל ונותנו בחור למעלה מן המשקוף שאף הוא מקום פטור. אם היה החור מעל המשקוף של ארבעה טפחים אסור. אף שנוטל את המפתח מרשות הרבים או מהאסקופה שהיא כרמלית ומניחו בחור המנעול שהוא מקום פטור ואחר כך נותנו בחור מעל המשקוף שהוא רשות היחיד. ונמצא מעביר מרשות הרבים או מכרמלית לרשות היחיד דרך מקום פטור. שאין משתמשין מרשות לרשות דרך רשות מקום פטור. [דף סג עמוד א] מממה שאסר ר"מ למעלה מעשרה, והתיר למטה מעשרה אף שאן בחור המפתח ארבעה טפחים הדא אמרה, כנקוב עבד לה ר"מ. ניחא מבחוץ צריך בית שער כדי להפרידו מרשות הרבים. מבפנים למה צריך בית שער? אם לא יעשה בית שער, לא נמצאו שתי רשויות של בני החצר משתמשות ברשות אחת? והרי הם צריכים עירוב. וכשעושים בית שער נועל מבפנים אף בלא עירוב

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק י הלכה י

מתני': נגר שיש בראשו קלוסטרטה. ר' אלעזר אומר, ור' יוסה מתיר. א"ר אלעזר. מעשה של בה"כ בטיבירה שהיו נוהגין בו היתר, עד שבא ר"ג והזקנים ואסרו להן. ר' יוסה אומר. איסור היו נוהגין בו. בא ר"ג והזקנים והתירוהו להן, נגר הנגרר נועלין בו במקדש אבל לא במדינה. והמונח, כאן וכאן אסור. ר' יהודה אומר. המונח במקדש, והנגרר במדינה:

גמ': תנן, נגר שיש בראשו קלוסטרטה. ר' אלעזר אומר, ור' יוסה מתיר. א"ר יוסי ברבי. כדברי מי שמתיר, עושה הנגר טפל לקלוסטרטה. וכיוון שיש לו קלוסטרטה שראוי לכתוש בו. הרי יש לו שם כלי והרי הוא ככל הכלים הניטלים לצורך גופם או מקומם בשבת. כדברי האוסר, עושה הקלוסטרטה טפל לנגר. אי זהו נגר שהתירו במקדש ואסרו במדינה? אמר רבי יוחנן, קשור אף על פי שאינו תלוי. אמר רבי יוחנן, משכני חילפיי והראני של בית רבי, קשור אף על פי שאינו תלוי. אמר רבי יוחנן, אתיא יחידאה דהכא רבי יהודה שמתיר קשור אף שאינו תלוי, כסתמא דתמן שמתיר פקק החלון קשור אע"פ שאינו תלוי. ודיחידאה דתמן ר"א

שאוסר חלון עד שיהיה קשור ותלוי. כסתמא דהכא. ר' יוסה בעי קומי ר' ירמיה. היך עבדין עובדא? א"ל. מן מה דאמר רבי יוחנן, משכני חילפיי והראני של בית רבי קשור אף על פי שאינו תלוי, הדא אמרה כרבי יהודה עבדין. עד שיהא קשור בדלת? אמר ר' ינאי חמוי דר' אמי. עד שיהא קשור בדלת בדבר שיכול להעמידו. נגרה דר"א הוה קטר בגמי. נשמט אסור. נקמז מהו? אמר רבי יעקב בר אחא בשם רבנן [דף סג עמוד ב] מדדהו בראשי אצבעותיו. שיראו את שאריות החבל. ר' אבא בר כהנא ור"ח בר אשי אמרו בשם רב הלכה כר' יוסי. שאם יש בראשו קלוסטא מותר

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק י הלכה יא

מתני': מחזירין ציר התחתון במקדש אבל לא במדינה. העליון כאן וכאן אסור. מחזירין רטייה במקדש אבל לא במדינה. אם בתחילה כאן וכאן אסור:

גמ': א"ר יוסי בי ר' בון, לא כל שבות התירו במקדש. תני, לא יקנח אדם את האיספלנית, שלא יבוא לידי מירוח, והממרח בשבת חייב חטאת. ותני החליקה מלמטון, מחזירה מלמעלן. החליקה מלמעלה, מחזירה מלמטה. מגלה מקצת איספלנית מיכן, ומקנח המכה מיכן. ומגלה מקצת איספלנית מיכן, ומקנח המכה מיכן. אבל לא יקנח את האיספלנית, שלא יבוא לידי מירוח. והממרח בשבת חייב חטאת. תני רטייה שתפחה ונפרדה מהפצע מחזירין אותה בשבת, אמר ר' יעקב בר אחא בשם ר' יסא, והיא שתפחה כנגד המכה. ותני החליקה מלמטון, מחזירה מלמעלן. החליקה מלמעלן, מחזירה מלמטון. ובלבד שלא תצא רשות כל אותה המכה. אמר רבי יוסי בי ר' בון בשם ר' יסא, מכה שנתרפאת, נותנין עליה רטייה, שאינו אלא כמשמרה. אמר ר' בון בשם רבנן דתמן, נותנין רטייה ע"ג מכה בשבת שאינו אלא כמשמרה. א"ר תנחומא, חוץ מעלי גפנים שהן לרפואה. אמר רבי חונא. הדא פואה, עיקרו טב הוא סגין. כד דאית ביה חמשה קטרין. שבעה קטרין. או תשעה קטרין, טב הוא סגין. ובלחוד דלא יתן מוי. אין קורין פסוק על גבי מכה בשבת. שאסור להתרפאות בדברי תורה. והדין דקרי על יברוחה דודאים אסור. בוא וקרי את הפסוק הזה על בני שהוא מתבעת נפחד, או תן עליו ספר או תן עליו תפילין בשביל שישן אסור. והא תני אומרים היו שיר פגעין בירושלים? א"ר יודן. כאן מה שאסרו, משנפגע, כאן עד שלא נפגע. ואי זהו שיר פגעין [תהילים ג ב] ה' מה רבו צרי וכל המזמור. [שם צא א] יושב בסתר עליון. עד [שם ט] כי אתה ה' מחסי עליון שמת מעונך:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק י הלכה יב

מתני': קושרין נימין במקדש אבל לא במדינה. אם בתחילה כאן וכאן אסור. חותכין יבלת במקדש אבל לא במדינה. אם בכלי, כאן וכאן אסור.

[דף סד עמוד א] גמ': א"ר יוסי בי ר' בון, מתניתין דלא כרשב"א. דתני רשב"א. נימא שבכינור שנפסקה וקשרה, היא אינה משמעת את הקול. אלא משלשל מלמעלן, ועונב מלמטה. תני רשב"א אומר. הכהנים והלויים וישראל וכלי שיר מעכבין את הקרבן: חותכין יבלת במקדש, אבל לא במדינה. תמן תנינן. חתיכת יבלתו של קרבן פסח אין דוחין. והכא את אמר הכין שחותכין יבלת בשבת? אמר ר' סימון בשם רבי יהושע בן לוי דאמר בשם רבי פדת. מפני קילקול פייסות. שכבר הפיסו לקרבן תמיד. ואם יפסל אחד הכהנים יתקלקל הפיס. אמר רבי. והן שהפיסו. רבן שמעון בן לקיש אמר בשם לוי סיכיה. כאן בנפרכת כאן בשאינה נפרכת. רבי שמעון בן יקים אמר. כאן בלחה כאן ביבישה. ר' יוסי בן חנינא אמר. כאן ביד כאן בכלי. אתיא דרבי שמעון בן יקים שאמר כאן בלחה כאן ביבישה אבל לחה אפילו ביד אסור, כבר קפרא. ודר' יוסי בן חנינא, כר' יוחנן. דתני. כל המקלקלין פטורין, חוץ ממבעיר והעושה חבורה. בר קפרא אמר. אפילו אינו צריך לדם ואינו צריך לאפר. רבי יוחנן אמר. והוא שיהא

צריך לדם או לאפר. ר' אחא ור' חנינא אמרו בשם ר' יוחנן. כאן וכאן בלחה אנן קיימינן. והוא שיהא צריך לדם.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק י הלכה יג

מתני': כהן שלקה באצבעו, כורך עליו גמי. במקדש אבל לא במדינה. אם להוציא דם, כאן וכאן אסור. בוזקין מלח על גבי הכבש בשביל שלא יחליק. וממלין מבור הגולה בגלגל בשבת. מבור הגדול ומבאר הקר ביום טוב:

גמ': תנן, כהן שלקה באצבעו, כורך עליו גמי. יהודה ברבי אמר. לא שנו אלא גמי, אבל בניגיון בד, אסור, מפני יתור בגדים. סברין מימר, יתור בגדים כחיסור בגדים. רבי יעקב בר אחא אמר בשם רבי יסא, אפילו בניגיון ודר' חנינא היא. דא"ר חנינא, בלבד שלא יחוץ בינו לבין בגד, ולא בין בגד לבגד. על דעתיה דר' חנינה, אי זהו יתור בגדים? שתי כתנות, שתי מצנפות, שני מכנסים, שני אבנטים. לרבי חנינא. כהן שלקה באצבעו וכרך עליה אבנט. כל שם אבנט פוסל אפילו לא כדרכו, או רק כדרכו? או אינו פסול אלא דרך מלבוש?. תני [דף סד עמוד ב] מעלין בדיופי, שני צינורות לשאוב מחבית לחבית ומטיפין בערק שמטפטף מים על פח ומשמיע קול מרגיע לחולה בשבת. מעלין בדיופי, כלי ששמו משתמיחה. מטיפין בערק. אית דבעי מימר לעורר החולה בעדינות. אית דבעי מימר קוקניתה קנים שמקשים ומשמעים קול. חצר שירדו בה גשמים, והיה בה בית אבל או בית משתה. הרי זה נוטל את התבן ומרדד, ובלבד שלא יעשה בשבת כדרך שעושה בחול. תני, אין ממלין בעדשה דלי גדול בשבת שמא ישקה את הגינה. אם כחס על החבל או על המשיחה שלא יקרע אם ישאב בכלי קטן הרבה פעמים, מותר: ממלין מבור הגולה בגלגל בשבת, מבור הגדול ומבור הקר ביום טוב. מפני מה ממלין מבור הקר בגלגל ביום טוב?. אלא בשעה שעלו ישראל מן הגולה, חנו על אותה הבאר, והתנו עמהן נביאים שיהו ממלין מבור הקר בגלגל ב"ט. לא כל הבארות הקר התירו, אלא אותה הבאר שחנו עליה בלבד. ואף שלא התירו אלא באותה שעה כיוון שלא עמד בית דין אחר ואסר נשאר ההיתר. והיך מה דאת אמר תמן מה שהותר הותר, אף הכא בכל מקום מה שהותר הותר

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין

פרק י הלכה יד

מתני': שרץ שנמצא במקדש, כהן מוציאו בהמיינו, שלא לשהות את הטומאה, דברי ר' יוחנן בן ברוקה. ר' יהודה אומר, בצבת של עץ, שלא להרבות את הטומאה. מהיכן מוציאין אותו? מן ההיכל ומן האולם ומבין האולם ולמזבח, דברי רבי שמעון בן ננס. ר' עקיבה אומר, מקום שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת. משם מוציאין אותו. ושאר כל המקומות, כופין עליו פסכת. ר' שמעון אומר, מקום שהתירו לך חכמים משלך נתנו לך, שלא התירו לך אלא משום שבות.

[דף סה עמוד א] גמ': אמר לו ר' יוחנן בן ברוקה. לא נמצאת משהא בטומאה? אמר לו ר"י, לא נמצאת מרבה בטומאה?. ועוד מוטב לעבור על מצות לא תעשה שלא באת לידי, בשב ועל תעשה, ממצות לא תעשה שבת לפניו בקום עשה. אמר רבי יוסי בי ר' בון. אתיאי אילין פלוגתא כאילין פלוגתא, דתנינן תמן. כיצד מפרשין חלה בטומאה ביום טוב? רבי אלעזר אומר, לא תקרא לה שם עד שתיאפה. בן בתירה אומר, תטיל לצונין. אמר לו ר' יהושע. לא נמצאתה כשורף קדשים ביום טוב? אמר לו רבי אליעזר. מאיליהן הן נשרפין. אמר לו ר' יהושע. לא נמצאת עובר על לא יראה ולא ימצא? אמר לו. מוטב לעבור על מצות לא תעשה שלא באת לידיך בשב ועל תעשה. ממצות לא תעשה שבת לפניך בקום עשה. תמן תנינן. הניתנין במתן אחת

שנתערבו בניתנין מתנה אחת, ינתנו במתנה אחת. מתן ארבע במתן ארבע, ינתנו מתן ארבע. מתן ארבע במתן אחת, ר"א אומר ינתנו מתן ארבע. ר' יהושע אומר ינתנו מתן אחת. אמר לו ר"א. לא נמצאת עובר על בל תגרע? אמר לו ר' יהושע. לא נמצא עובר על בל תוסיף? אמר לו. מוטב לעבור על מצות לא תעשה שלא באת לידי בשב ועל תעשה, ממצות לא תעשה שבאת לידי בקום עשה. תמן גבי מצורע תנינן. הכניס ראשו ונתן על תנוך אזנו, ידו ונתן על בוהן ידו, הכניס רגלו ונתן על בהן רגלו. ר"י אומר מכניס שלושתן כאחד שלא להרבות בביאות וכו'. מחלפה שיטת ר' יהודה?, תמן בטהרת מצורע הוא אומר אסור להשהות טומאה, ולכן יכניס שלושתם ביחד. והכא אומר מותר להשהות טומאה וילך לחפש צבת של עץ? תמן, דלא יסאבתייה יטמא את המקדש תלתא זימנין, ברם הכא, הטומאה ידיעה כבר נמצאת מבפנים היא. ואפשר לה לצאת בלא שהות ע"י שיטמא, או בלא טומאה ע"י שישהה. מוטב לו לעבור על מצות ל"ת שלא באת לידי בשב ועל תעשה, ממצות ל"ת שבאת לפניו בקום עשה. מחלפה שיטה דרבנין? תמן אמרין מותר ללהשהות לכן מכניס בכל פעם איבר אחד. והכא אמרין אסור להשהות ולכן נוטל בהמינו?. תמן אם יכניס שלושתם יחד. שמא יכניס ראשו ורובו ויהא ענוש כרת. ברם הכא, כל האיסור הוא משום מכניס כלים טמאים למקדש שהוא רק איסור שבות. הוציא ממקום שחייבין עליו כרת, ונפל למקום שאין חייבין עליו כרת [דף סה עמוד ב] כבר נראית לצאת וממשיך ומוציא, מצא אחר בצידו, מוציא את שניהם, או אינו מוציא אלא את שנראה לצאת?. הוא היה אומר, צבת בצבת עבד עשויה. צבתא קדמייתא מה הוות אך נעשת? ביריה הוות. אמר רבי חנינא קומי ר' מנא, ומה את אמר לה למה הביאו מאמר זה ומה שייך לשבת? א"ל מצבתא אחת למדו לעשות כמה צבותות, אף הכא משביתה אחת למדו כמה שביתות

הדרן עלך פרק המוצא תפילין וסליקא לה מסכת עירובין